

ÅRSRAPPORT 2021 - TUNSBERG BISPEDØMME

Forsidebilde: Tunsberg bispedømmes podkast «Jeg lurer på!»

Foto: Henrik Guii-Larsen

INNHOOLD

Del I: LEDERS BERETNING	s.5
Del II: INTRODUKSJON TIL BISPEDØMMET OG HOVEDTALL	s.8
Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	s.13
A: Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk	s.13
B: Resultater og måloppnåelse 2021	s.15
1. Gudstjenestelivet blomstrer	s.16
1.1. Gudstjenesteliv	s.16
1.2. Oppslutning om vigslar	s.25
1.3. Oppslutning om gravferd	s.27
1.4. Inkludering av samisk språk	s.30
2. Flere søker dåp og trosopplæring	s.32
2.1. Oppslutning om dåp	s.32
2.2. Oppslutning om trosopplæringstiltakene	s.35
2.3. Oppslutning om konfirmasjon	s.37
2.4. Tilbud til unge i menigheten	s.40
3. Kunst- og kulturlivet er en del av kirkelivet	s.44
3.1. Oppslutning om konserter og kulturarrangementer	s.44
3.2. Pilegrimsarbeidet	s.47
3.3. Flere åpne kirker	s.49
4. Kirken engasjerer seg i samfunnet	s.51
4.1. Diakonal betjening	s.51
4.2. Felleskap til nye i Norge	s.55
4.3. Arbeid med religionsdialog	s.57
4.4. Kirkens digitale nærvær	s.59
4.5. Samarbeid kirke/skole	s.63
4.6. Samarbeid kirke og samfunn- spesielle tiltak i Tunsberg	s.65
5. Flere finner sin plass i kirkelig arbeid	s.67
5.1. Rekruttering til vigslede stillinger	s.67
5.2. Frivillig tjeneste i kirken	s.68
6. Bemanning- presteskap og administrasjon	s.71
6.1 Totalt antall årsverk i bispedømmet	s.71
6.2 Antall kirkemedlemmer pr faste presteårsverk	s.72
6.3 Vikarbruk, pensjonister (lønn, årsverk)	s.73
6.4 Ekstratjenester (gudstjenester, gravferd og vigsel)	s.73
6.5 Kirkelige handlinger pr faste årsverk	s.74
6.6 Utlysninger, søknader og tilsetninger i prestestillinger	s.75
6.7 Aldersfordelingen i presteskapet	s.76
6.8 Administrasjon: Fagstillinger og administrative stillinger	s.77

7. Kirken har en demokratisk og velfungerende organisasjon	s.78
7.2. Oppslutning om kirkevalg	s.78
7.3. Reduksjon av administrative kostnader	s.78
C: Biskopens virksomhet	s.80
Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	s.84
A. HMS/Arbeidsmiljø	s.84
B. Likestilling	s.85
C. Vurdering av mislighetsrisiko	s.88
Del V. VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER	s.90
Del VI. ÅRSREGNSKAPET	s.92

Bispedømmerådet 2020-2023 i Tunsberg bispedømme. Øverst fra venstre: Lill-Tone Grahl Jacobsen, Øystein Lappegård, Arild Mikkelsen, Anne Helene M. Gjone, Inga S. Dekko. Nederst fra venstre: Jo Hedberg, Heidi Nordkvelde, Biskop Jan Otto Myrseth, Linn S. Hummelvoll, Brooke Bakken.

Tallene for 2021 som fremlegges er hovedsakelig basert på menighetenes årsrapportering, tall fra medlemsregisteret, prostenes årsrapport og rapporteringer fra andre ansatte.

Del I: LEDERS BERETNING

2021 – Et år i motvind, men også medvind.

En av prostene i bispedømmet innledet sin årsmelding for 2021 slik: «Et menighetsliv i motvind», og det er en overskrift vi kan kjenne oss igjen i. Pandemien har satt sitt tydelige preg også på dette året, og innimellom har vi kjent på motløshet og mismot, både på bispedømmekontor og i de mange menighetene i bispedømmet.

Men prosten fortsatte: «Men i ly av pandemien og på tross av begrensninger, fant vi noen rom for undervisning, diakoni, kirkemusikk, gudstjenesteliv og kirkelige handlinger i året som nå er historie. I perioder var ikke motvinden så sterk, mens i andre tider var vinden så kraftfull at menighetslivet ble fragmentert og den enkelte søkte ly i sine hjem. Flere har fortalt om troens ensomhet i 2021. For menighetsliv er fortsatt for mange først og fremst fellesskap.» Og også dette er en viktig del av fortellingen om 2021 i Tunsberg bispedømme.

Smittevernregler, både nasjonale og kommunale, satte tydelige begrensninger for mange av våre samlinger og arrangementer med de utfordringer det noen ganger har gitt i tolkning av hvilke regler som gjelder her hos oss akkurat nå. Heldigvis har det vært godt samspill mellom proster, kirkeverger og ansatte slik at en har funnet gode lokale løsninger uten unødige spenninger, jf. resultatene i medarbeiderundersøkelsen. Det langsiktige arbeidet gjennom bl.a. Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF) har vist seg å være nyttig i slike situasjoner.

I store deler av året har det likevel vært forbud mot å samles, både i kirkerom og på kontor. Det har vært vanskelig, men samtidig har det tvunget oss til å tenke alternativt og skape nye typer fellesskap. Den digitale kompetanse i bispedømmet har gått syvmilsteg framover. Det har resultert i mange digitale gudstjenester, andakter, podcaster og ikke minst møter på Teams. Fysiske samlinger er et savn, men vi har lært at digitale arenaer kan være et godt supplement også i framtiden. For noen aktiviteter – og da særlig møter – har vi erfart at digitale møter kan være vel så effektive som fysiske møter. Sett i et miljøperspektiv er dette også en viktig erfaring å ta med seg videre.

Vi har også erfart at digital forkynnelse stiller enda strengere krav til tydelig formidling, presist språkbruk, kortere talesekvenser og kvalitet i alt vi gjør. Det er en erfaring som absolutt har overføringsverdi til vårt normale arbeid etter pandemien.

Likevel: Det digitale kan aldri erstatte det fysiske. Kirken er og skal være et levende fellesskap. Sakramentene skal deles fysisk, klemmer gis med hud mot hud, øyne skal møtes i virkeligheten, ikke gjennom skjerm. Det store spørsmålet de kommende år, er om vi klarer å reetablere våre mange fysiske fellesskap. Vil folk komme tilbake til gudstjenester og andre samlinger?

Svaret på det vet vi ikke før om noen år, men vi må jobbe strategisk og være villig til å gjøre nødvendige endringer for å møte folks behov i framtiden. Det arbeides i alle prostier med en gjennomgang av gudstjenesteforordningen for å kunne bruke forordningen strategisk slik at flere kommer til gudstjeneste. Det jobbes også med en gjennomgang av ressursfordelingen mellom prostiene. Er presteresursene klokt og rett fordelt? Både forordningen og ressursfordelingen skal vedtas i løpet av 2022.

Pandemien har samtidig vist at de kirkelige handlinger, ikke minst gravferd og dåp, fortsatt står sterkt i vårt bispedømme. Det har vært krevende å måtte begrense antall sørgende i en gravferd, men samtidig opplever vi at kirken er svært viktig i menneskers liv, særlig i små og store kriser. Det kirkelige engasjement rundt de tragiske drapene i Kongsberg i høst viser dette med all tydelighet. Kirken mobiliserte raskt og ble en svært viktig aktør i et lokalsamfunn som opplevde en dyp krise.

Også ved livets begynnelse er kirken fortsatt viktig for mange, noe som bl.a. kommer til syne når dåpsfamilier gang etter gang utsetter dåpsgudstjenesten for så endelig å få det til etter mange forsøk. Det viser dåpens viktighet for mange familier. Fra kirkens side har vi forsøkt å legge til rette for dåpsgudstjenester til ulike tidspunkt på best mulig måte – og vi har i stor grad lykkes med det. Tilbakemeldingene tyder på at mange opplever den enkle, tilrettelagte og «private» dåpsgudstjenesten med ett barn og en familie i fokus, som bedre enn dåp som del av menighetens hovedgudstjeneste.

Denne erfaringen utfordrer en lang tradisjon med at dåp foregår i rammen av menighetens hovedsamling, nemlig gudstjenesten. Når pandemien er over, er vi nødt til å drøfte både teologisk, strategisk og praktisk hvilken dåpspraksis vi som kirke skal ha i framtiden.

Pandemien har vist at mange ansatte og frivillige medarbeidere har stor omstillingsevne, men samtidig registrerer vi også en økende grad av slitenhet i forhold til stadige endringer. Målet i mange menigheter for 2022 er bare å komme i gang igjen med helt vanlig, ordinær drift – ikke finne på de store sprell.

En utfordring i den sammenheng er også reform- og høringstrøttheten vi registrerer i mange menigheter og staber. Høringen rundt kirkelige organisering ble godt organisert i vårt bispedømme med gode lokale prosesser de fleste steder initiert av bispedømmeråd og kirkevergelag i fellesskap, men vi registrerer at prosessen har vært energitappende for mange.

På bispedømmekontoret har 2021 også vært preget av store endringer med tilsetting av ny stiftsdirektør og en omfattende omorganisering av kontorets virksomhet. Dette har vært en krevende prosess for flere, særlig kombinert med mye hjemmekontor, men vi tror bispedømmekontoret nå er godt rustet og organisert til å møte framtiden på en god måte.

Økonomisk står bispedømmerådet overfor noen utfordringer. Det som lenge så ut til å ende med et lite mindreforbruk endte med et betydelig merforbruk. Det er nødvendig med en grundig analyse av hvorfor det ble slik og en gjennomgang av våre rutiner for økonomistyring. Det kan synes som om driftsbudsjettet er noe høyere enn finansieringen tillater, og det er derfor satt i gang et arbeid sammen med tillitsvalgte for å se nærmere på dette.

Kort oppsummert: 2021 har, i likhet med 2020, vært et annerledes år hvor pandemien har satt sitt tydelige fotavtrykk på alt vi gjør. Endringsviljen har vært stor og nødvendig, og mye har gått bra, men mot slutten av året var mange slitne uten energi til nye innovative løsninger. Det er helt greit. I 2022 skal vi ta med oss noe nytt vi har lært, men først og fremst skal vi være kirke, skape mer himmel på jord, i e mange menigheter og lokalsamfunn rundt omkring i Tunsberg bispedømme.

Arild Mikkelsen
Leder av Tunsberg bispedømmeråd

Jan Otto Myrseth
Tunsberg biskop

Del II: INTRODUKSJON TIL BISPEDØMMET OG HOVEDTALL

Bispedømmets organisering og formål

Tunsberg bispedømme, Den norske kirke er del av den verdensvide kirke, som på verdensbasis i 2021 bestod av ca. 2,54 milliarder mennesker. Inntil 1. januar 2017 var Tunsberg bispedømme en statlig virksomhet underordnet Kulturdepartementet. Fra 2017 har bispedømmet vært en del av rettssubjektet Den norske kirke. Det ble utskilt fra Oslo bispedømme i 1948, og er det største trossamfunnet i landsdelene Buskerud og Vestfold. Medlemmene utgjør 64 % av den totale befolkningen i bispedømmet. Vårt samfunnsoppdrag er å være en folkekirke i samsvar med Grunnlovens § 16.

Bispedømmet ledes av biskop og bispedømmerådet med felles administrasjon i Tønsberg.

Myndighet og ansvarsområde for biskop og bispedømmerådet følger bl.a. av Lov om tros- og livssynssamfunn, Kirkeordning for Den norske kirke, Gravplassloven, Tjenesteordning for biskop, og tildelingsbrevet fra Kirkerådet. Både biskop og bispedømmeråd har delegert mye myndighet til stiftsdirektør som er daglig leder for bispedømmekontoret.

Bispedømmerådet

Tunsberg bispedømmeråd har 10 medlemmer, som sammen med de andre bispedømmerådene utgjør Kirkemøtet. Hovedformålet for bispedømmerådets virke: «*Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet*». (Kirkeordningen § 26)

Bispedømmerådets oppgaver er særlig knyttet til:

- kirkerettslig forvaltningsmyndighet.
- arbeidsgivermyndighet overfor prester.
- tiltaks- og samarbeidsorgan innen bispedømmet.
- service- og kompetanseorgan overfor menigheter og medlemmer.

Bispedømmerådet fordeler også statlige tilskudd til trosopplæring og særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni. Bispedømmerådet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor tildelt ressursramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, menighetsprester og fengselsprester. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgiver for de tilsatte på bispedømmekontoret.

Biskopen

Biskopen har tilsynsmyndigheten for hele den kirkelige virksomheten i bispedømmet, er arbeidsgiver for prestene, og skal ta vare på kirkens lære og kirkens enhet.

Overordnede mål

Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn de mål og føringer som er gitt av Kirkemøtet og Kirkerådet. Det overordnede mål for Tunsberg er å *legge til rette og inspirere menighetene i bispedømmet til å virke for «Mer himmel på jord - Den norske kirke er en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus».*

Tunsberg bispedømmes årsplan/handlingsplan for aktiviteter og tiltak, tar sitt utgangspunkt i gjeldende visjonsdokument for Den norske kirke.

Bispedømmets viktigste ressurser for å nå hovedmålene er våre ansatte og frivillige medarbeidere. Ut fra dette er det for bispedømmet avgjørende å legge til rette for at prestene, og andre vigslede grupper, kan utføre sin tjeneste på en god måte. Derfor er kompetanseutvikling, inspirasjon, erfaringsdeling og relasjonsbygging prioritert gjennom kursvirksomhet og rådgivning.

Oversikt over Tunsberg bispedømme

Bispedømmet var i 2021, etter de endringer som kom med kommunereformen, delt inn i 9 prostier, 23 fellesråd og 100 sokn. Geografisk omfatter dette landsdelene (tidl. fylker) Buskerud og Vestfold. Antall innbyggere pr 3. kvartal 2021 var i Vestfold: 250 423 personer, og i Buskerud: 262 401 personer. Befolkningen har økt med 0,7 % siden 2020. Antall medlemmer pr. 31.12.2021 var totalt 328 212 personer.

Antall sokn: 100

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. sokn: 3282

Gjennomsnittlig antall ikke-medlemmer pr sokn: 1846

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr. fellesråd: 14270

Inndeling

Følgende tabell gir en oversikt over de 9 prostiene, deres navn og geografiske utbredelse slik det var i 2021:

LANDSDEL (tidl. fylke)	Navn på prosti	Omfatter følgende kommuner
Buskerud	Hallingdal	Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Nes og Ål kommuner
	Kongsberg	Flesberg, Kongsberg, Nore og Uvdal og Rollag kommuner
	Ringerike	Hole og Ringerike kommuner
	Eiker	Krødsherad, Modum, Sigdal og Øvre Eiker kommuner
	Drammen	Drammen og Lier kommuner
Vestfold	Nord-Jarlsberg	Holmestrand og Horten kommuner
	Domprostiet	Færder og Tønsberg kommuner
	Sandefjord	Sandefjord kommune
	Larvik	Larvik kommune

Tabell 1: Prostiene med tilhørende kommuner i 2021.

Medlemmer pr. prosti.

Tabell 2 viser antall sokn, fellesråd, medlemmer i Den norske kirke og den totale befolkningen i bispedømmet:

Prosti	Total befolkning pr 3. kvartal 2021	Antall sokn	Antall fellesråd	Medlemmer i Den norske kirke pr 31.12. 2021	Kirke-medlemmer i % av befolkn. 2018	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2019	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2020	Kirkemedlemmer i % av befolkn. 2021
Domprostiet	84 748	14	2	54 816	66,5 %	65,6 %	65,4%	65 %
Larvik prosti	47 768	12	1	32 626	70,6 %	69,9 %	69,1 %	68 %
Sandefjord prosti	64 816	10	1	40 728	65,4 %	64,5 %	63,8 %	63 %
Nord-Jarlsberg prosti	53 091	7	2	34 339	68,2 %	67,2 %	65,5 %	65 %
Ringerike prosti	37 855	11	2	25 871	71,3 %	70,3 %	69,5 %	68 %
Lier prosti	-----				64,9 %	63,7 %	-----	-----
Drammen prosti	129 651	15	2	72 559	54,9 %	53,9 %	56,9 %	56 %
Eiker prosti	39 885	8	4	28 727	69,1 %	68,3 %	72,8 %	72 %
Kongsberg prosti	34 334	13	4	23 784	71,0 %	70,1 %	69,9 %	69 %
Hallingdal prosti	20 676	10	5	14 762	73,4 %	73,3 %	72,4 %	71 %
Sum	512 824	100	23	328 212	66,5 %	65,6 %	64,9 %	64 %

Tabell 2: Medlemmer i Den norske kirke fordelt pr prosti. * Tallene viser kun medlemmer og inkluderer ikke «tilhørige», dvs. barn som ikke er døpt, men hvor en eller begge av foreldrene tilhører Dnk. Oppganger i medlemsprosentandel for Drammen og Eiker prostier i 2020 skyldes i hovedsak kommunereformen. Lier prosti opphørte fra og med 1.1.2020.

Innmeldte/utmeldte 2021

Medlemsregisteret viser at det meldte seg inn 233 personer i 2021 (248 i 2020) og at 1316 personer meldte seg ut (2020: 1125). Størst antall av innmeldelse skjedde i Drammen (53) og Sandefjord prostier (27).

I Drammen prosti, som også har det største folketallet, ble det registrert 278 utmeldinger. 265 personer meldte seg ut i Domprostiet.

Økningen i utmeldelser kan ha en mulig delårsak i den offentlige avisdebatten etter Kirkemøtesaken om kirkens arbeid med klima, miljø og bærekraft.

Samarbeid

Bispedømmerådet, med biskop og bispedømmeadministrasjon, har nært samarbeid med menighetsrådene og fellesrådene. Det er etablert et godt samarbeid med kirkevergene gjennom Tunsberg arbeidsgiverforum (TAF), der samhandling og kommunikasjon mellom de to arbeidsgiverlinjene drøftes og utvikles.

Tunsberg bispedømme har gjennom flere år utviklet et nært samarbeid med ulike organisasjoner (både kristelige og andre), institusjoner (f.eks. Universitetet i Sørøst-Norge og sykehusene), og andre kirkesamfunn. Samarbeidet gir frukter i form av f.eks. finansiering av stillinger, utvikling av arrangementer, fagutvikling og kulturutveksling.

Det er også gode regionale samarbeid med kommuner, fylkeskommune og statsforvalter. Tunsberg bispedømme har også godt samarbeid med Riksantikvaren og aktører innen kulturforvaltning.

Omtale av organisasjonen

Ledelsesstruktur og lokalisering

Tunsberg biskop og Tunsberg bispedømmeråd har felles administrasjon lokalisert i Tønsberg. Bispedømmerådet er tilsettingsorgan og økonomiforvalter. Biskopen leder preste-tjenesten.

I Tunsberg bispedømme er det ni prostier som hver for seg er tjenesteområde for prestene. Prestetjenesten ledes av prostene.

De øvrige kirkelige ansatte har i hovedsak fellesrådet som arbeidsgiver.

Bemanning

I Tunsberg bispedømme er det pr 31.12.21 totalt 119,5 årsverk knyttet til prestatjenesten, 1 biskop og 11 stillinger i administrasjonen.

<p>Antall prester: 8 proster 67 sokneprester 23 kapellaner 5,75 prostiprester 3 seniorprester 4 spesialprester 12 vikarer (i ulike stillingsstørrelser) (vakante stillinger er ikke tatt med)</p>	<p>Antall diakoner/diakoniarbeidere: 33 diakoner og 6 diakoniarbeidere (inkl 22, 45 stillinger med statlig tilskudd).</p> <p>Antall kirkelige undervisere: 73 kateketer, trosopplærere/ menighetspedagoger, i ulike stillingsstørrelser. Av disse er 8 kateketstillinger med statlig tilskudd</p> <p>Antall kirkemusikere/kantorer: 100 i ulike stillingsstørrelser</p>
--	---

Utvalgte volumtall for bispedømmet

Tabell 3 viser utvalgte volumtall for bispedømmet 2010-2021. Disse kommenteres i del III:

Volumtall for bispedømmet	2010	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall døpte	3 628	2 810	2 559	2 404	2 438	1 966	2083
Antall konfirmerte	3 898	3 456	3 195	3 100	3 115	2843	2771
Antall kirkelige vigslere	995	793	780	753	652	412	421
Antall kirkelige gravferder	4 061	3 856	3 953	3 713	3 663	3543	3539
Antall gudstjenester totalt (søn- og helligdager)	4 582	4 336	4 213	4 202	4 177	3 269	3401
Samlet antall gudstjenestedel takere (søn- og helligdager)	428 899	380 253	368 060	350 801	338 298	158 373	148 935
Gjennomsnittlig gudstjenestedel takelse (søn- og helligdager)	94	88	84	83	81	48	44

Tabell 3: Volumtall for bispedømmet 2010-2021. Dersom tall avviker fra Statistikkheftet skyldes dette at 3 av menighetene (Ål, Torpo og Leveld) ikke hadde levert inn sin statistikk innen fristen. Disse tallene er innhentet og tatt med her.

Nøkkeltall for årsregnskapet

Tabell 4 viser utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet for bispedømmet 2021. Disse kommenteres bl.a. i del VI:

Nøkkeltall for årsregnskapet	2018	2019	2020	2021
Antall årsverk	136,11	135,02	129,91	130,61
-herav prestatetjeneste	122,61	123,42	116,91	118,61
Samlet tildeling budsjettgruppe 1	107 134	107 421	103 960	108 351
Netto driftskostnader	108 077	108 148	104 182	109 908
Lønnsandel av driftskostnader	93,8 %	94,2 %	93,3 %	92,9 %
Andel lønn brukt i prestatetjenesten	85,4 %	86,4 %	84,9 %	84,9 %
Lønnskostnader pr årsverk	744	754	748	782

Tabell 4. Nøkkeltall for årsregnskapet 2021.

Del III: ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

A: Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk.

Tunsberg bispedømme vil være en kirke som favner bredt og utfører sitt samfunnsoppdrag i samsvar med Grunnlovens § 16. Dette skjer gjennom det lokale kirkelige arbeid og ved at bispedømmet målrettet arbeider for å være til for kirkens brukere, dens menigheter, ansatte og frivillige. Som kirkesamfunn skal bispedømmet også legge til rette for trosutøvelse og åndelig felleskap.

Den norske Kirke i Tunsberg bispedømme har, i likhet med store deler av det norske samfunnet, blitt svært påvirket av pandemien og de reguleringene som myndighetene har måttet gjøre for å holde smittesituasjonen under kontroll. I 2021 har det slik som i 2020 vært lange perioder med sterke begrensninger for hva som har vært mulig å arrangere i menighetene. Dette har naturligvis vært svært krevende for mange medarbeidere.

En oppmuntring i dette er at de totale deltakerantall for 2021 i Tunsberg bispedømme viser at menighetene tross begrensningene har samlet mange mennesker til ulike arrangementer i hele bispedømmet. Derfor kan man fremdeles si at Den norske kirke fremstår som en landsdekkende, lokalt forankret kirke der 64 % av befolkningen er medlemmer og der et betydelig antall av dem som ikke er medlemmer finner tilhørighet og en grunnleggende livstolkning.

Vi har også grunn til å glede oss over den kreativitet og fleksibilitet som mange av menighetene og de ansatte har vist i de mest nedstengte periodene for å tilrettelegge for møteplasser og felleskap.

Det er ikke lenger en selvfølge at de fleste nordmenn er medlem av Den norske kirke, og ungdommene i UBDR (Ungdommens Bispedømmeråd) påpeker at det ikke er så enkelt å kalle seg kristen. Nedstenging og begrenset aktivitet under pandemien har gitt en økende avstand til kirken og det bidrar til en ytterligere svekking av kjennskap til kirkens liv og aktivitet for de unge og for mange voksne.

Flere menigheter og ansatte rapporterer en uro for om den lave aktiviteten fører til raskere nedgang i medlemstallene på sikt, og mange er opptatt av hvordan kirken kan være både nærværende og relevant fremover.

Måloppnåelser:

Generelt kan man si at vi på de fleste områdene ikke har nådd de ønskelige målsettingene. Dette skyldes i hovedsak pandemiens begrensninger. Vi kan likevel glede oss over at det også

i 2021 har kreativiteten blomstret når det gjelder aktiviteter, møteplasser og arbeidsformer som har gitt nye erfaringer som gjør det spennende å se utviklingen videre.

Totalt sett er vi tilfreds med at det ikke heller i 2021 er noen dramatisk utvikling i negativ retning når det gjelder medlemstall. Men medlemsundersøkelsen fra 2021 viser at det også blant medlemmene i Tunsberg bispedømme oppleves en større avstand til kirkens liv og aktiviteter.

Kirkens digitale synlighet er ikke så enkel å måle, men det har blitt lagt ned veldig mye innsats mange steder for å gjøre kirkens gudstjenester og andre aktiviteter tilgjengelige digitalt. Det er utviklet mye kompetanse, mange har gjort seg nye digitale erfaringer og mye teknisk utstyr er på plass. Mange steder har den digitale aktiviteten langt oversteget målsettingene og har blitt en naturlig del av menighetens liv. Den digitale satsningen har også vært ressurs- og tidkrevende, og en del steder rapporterer at de ikke når ut så bredt som de håpet på.

Vi opplever at kirken både lokalt og regionalt har et betydelig større potensial som samfunnsaktør på flere arenaer i det offentlige rom, og det må legges inn mer innsats inn i synlighet og samarbeid med andre aktører. Det blir særlig viktig når kirkens virksomhet lokalt skal bygges opp fremover.

Rekrutteringen til kirkelige tjenester er en utfordring, og her har vi et stykke opp til målsettingen. Også når det gjelder frivillighet, så har vi ikke nådd målet.

Generelt trives de kirkelige medarbeiderne i jobben, og medarbeiderundersøkelsene viser mange steder gode tall. Sykefraværet er ikke spesielt høyt, men likevel så vil vi sette ambisiøse mål videre for å holde høy motivasjon og gode arbeidsmiljø.

Det må ellers nevnes at det er ikke alt arbeid som er målbart i forhold til konkrete målsettinger, for mye arbeid i bispedømmet er også kvalitativt. Målsetting og måloppnåelse blir krevende begrep når vi skal beskrive innhold og kvalitet f.eks. på åndelig liv eller relasjonelt arbeid.

Ressursbruk:

Vi anser at bispedømmets ressursbruk i hovedsak har vært effektiv i 2021, både med tanke på utnyttelse av kapasiteten i prestskapet, arbeidsfordeling i administrasjonen og økonomiforvaltningen. Det gjøres et betydelig arbeid for å få ressursene til å strekke til både i administrasjon og i prostiene.

Konklusjon:

Tross de utfordringene som Covid-19 situasjonen har skapt for kirken, så ser vi med håp på hvor mye kreativitet og endring som medarbeidere og menigheter har vist i 2021. Nå er det viktig å finne gode strategier for å styrke de områder som er i vekst og videreutvikle en lærende organisasjon med basis i det som er skapt dette året av vekst og endring.

Målet er at Den norske kirke i Tunsberg bispedømme fortsatt kan være en viktig samfunnsaktør og opprettholde en relevant, livsnær landsdekkende bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, tro mot evangeliets utfordringer.

B: RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE 2021

Det vil i det følgende bli rapportert på følgende strategiske mål:

- 1. Gudstjenestelivet blomstrer.**
- 2. Flere søker dåp og trosopplæring.**
- 3. Kunst - og kulturuttrykk er en del av kirkelivet.**
- 4. Kirken engasjerer seg i samfunnet.**
- 5. Flere finner sin plass i kirkelig arbeid.**
- 6. Kirken har en demokratisk velfungerende organisasjon.**

Det rapporteres her i hovedsak kun på de strategiske mål, resultatmål og nøkkelindikatorer fastsatt av Kirkerådet for perioden 2019-2021.

To gutter leker i et menighetshus Foto: Henrik Guui-Larsen

1. GUDSTJENESTELIVET BLOMSTRER

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere pr. gudstjeneste.
- Flere velger kirkelig vigsel.
- Oppslutning om kirkelig gravferd holdes oppe.
- Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenester.

1. 1. GUDSTJENESTELIV

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere pr. gudstjeneste

Nøkkelindikatorer:

- Gudstjenestedeltakelse
- Gudstjenestefrekvens

Gudstjenestedeltakelse søn- og helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål ikke nådd**

Resultat og utvikling

Resultatene som er innrapportert fra menighetene viser at det ble feiret 3401 fysiske gudstjenester på søn- og helligdager i 2021. Det er en økning på 132 fra 2020, men det er 776 færre enn det som ble rapportert i «normalåret» 2019.

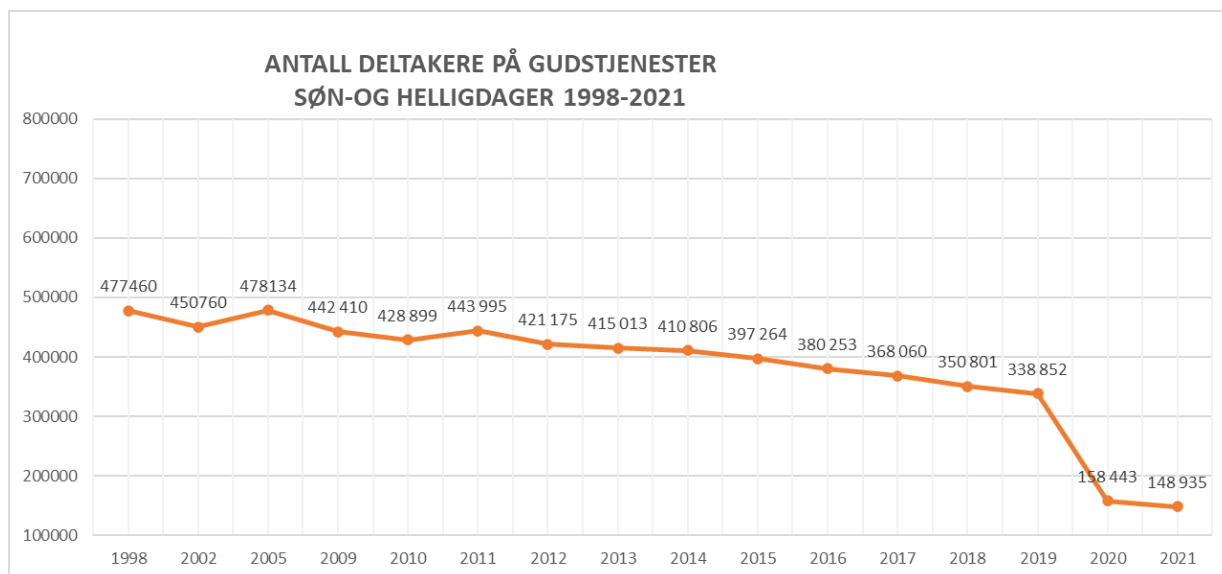
I 2021 er det registrert 148 935 deltakere samlet på gudstjenester. Det gir et snitt på 43,8 deltakere pr. gudstjeneste. Det er en nedgang fra 2020 der det var et snitt på 48,5 deltakere, og sammenlignet med 2019 var det 189 363 færre deltakere på gudstjeneste i 2021.

Den grafiske fremstillingen av tabell 5 viser utviklingen fra 1998 til 2021. Gudstjenestedeltakelsen har vært, sett over tid, synkende, men i de to siste årene under pandemien så har gudstjenestedeltakelsen fått en drastisk nedgang på over 50%.

	2010	2014	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall gudstjenester	4 582	4456	4 336	4 213	4202	4170	3 269	3 401
Deltakere	428 899	410 806	380 253	368 060	350 801	338 852	158 443	148 935
Snitt	93,6	92,2	87,7	87,4	83,5	81,3	48,5	43,8

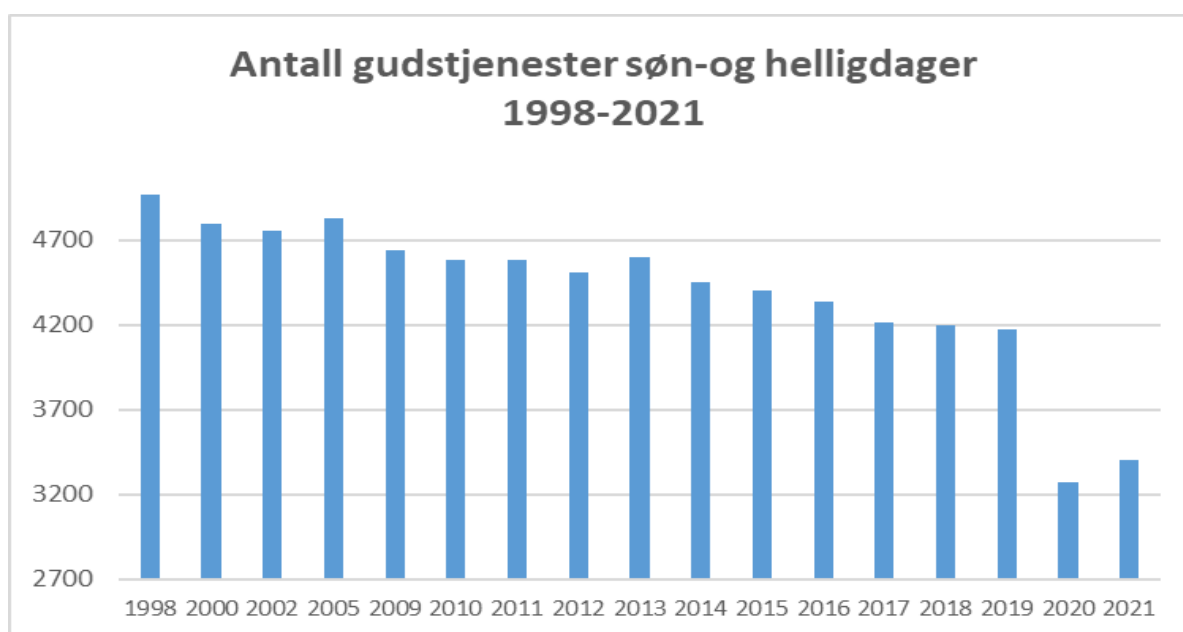
Tabell 5: Antall gudstjenester og gudstjenestedeltakelse i Tunsberg 2010-2021.

Tabellen viser at både gudstjenesteantall og deltakelse sett over tid har hatt en nedadgående tendens. Det er vanskelig å si noe om tendensen videre ut fra tallene for 2020 og 2021 ettersom det har vært mange restriksjoner og antallsbegrensninger.

Det har vært en tydelig negativ trend i antall gudstjenestedeltakere gjennom mange år som det har vært vanskelig å endre. Nå har pandemien ført til en drastisk nedgang som representerer en ytterligere utfordring knyttet til å snu denne trenden.

Det er registrert en liten økning i antall gudstjenester fra 2020 til 2021. I et år med mange restriksjoner har det vært arrangert flere «små» gudstjenester for dåpsfamilier og konfirmanter, eller antallsbegrensede samlinger som «gudstjeneste der du er», «vandregudstjeneste» og «bålpannegudstjeneste» for å nevne noen.

Vi ser en utvikling der også reduksjon i antall gudstjenester over tid er et resultat av styrt utvikling og tilpasning til tilgjengelige ressurser. Mange gudstjenesteforordninger er utdatert, prestene har fått arbeidstidsavtale og samfunnet endrer seg. Det er normalt en sammenheng mellom antall gudstjenester og antall deltakere som også spiller inn i dette bildet.

Deler vi opp i prostivis ser vi mer av hvordan utviklingen har vært de siste årene.

Prosti	2018		2019		2020		2021	
	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere	Antall gudstjenester	Deltakere
Kongsberg	376	27 996	374	27 542	273	12 909	302	13 725
Drammen	686	58 015	737	60 684	534	25 588	614	25 857
Ringerike	308	24 328	316	24 374	249	10 894	310	11 889
Hallingdal	343	27 458	315	24 647	244	10 662	254	10 000
Eiker	376	33 451	367	31 098	303	15 829	300	15 995
Nord-Jarlsberg	441	40 617	511	35 420	396	15 233	375	13 659
Domprostiet	524	52 406	498	49 284	511	28 411	482	24 173
Sandefjord	359	35 317	344	35 133	323	19 732	321	15 594
Larvik	533	38 809	506	36 855	439	19 183	443	18 113

Tabell 6: Antall gudstjenester, søn- og helligdag 2017-2020, oppstilt prostivis. Tallene er justert i forhold til prostigrenser pr 31.12.2021.

En nedadgående tendens over tid og to år med pandemi preger også tallene for prostiene. Det kan vi tydelig se i denne oppstillingen av gjennomsnittlig gudstjenestedeltakelse de siste 5 årene.

	Kongsberg	Drammen	Ringerike	Hallingdal	Eiker	Nord-Jarlsberg	Domprostiet	Sandefjord	Larvik
2017	79	90	82	85	116	84	107	108	77
2018	74	85	79	80	89	92	100	98	73
2019	73	74	82	77	78	85	69	99	102
2020	47	48	44	44	52	38	56	61	44
2021	45	42	38	39	53	36	50	49	41

Tabell 7: Gjennomsnittlig gudstjeneste deltakere, søn- og helligdag 2017-2021, oppstilt prostivis

Digitale gudstjenester

I tillegg til de fysiske gudstjenester har 58 av 100 menigheter (58%) rapportert inn antall strømmede gudstjenester for 2021. Det totale antallet innrapporterte digitale gudstjenester er **232**, og de var totalt **77 300** registrerte deltakere på disse. Dette gir et snitt på **333** deltakere pr. sending.

Disse tallene kan ikke brukes til annet enn refleksjon ettersom det er ufullstendige tall. Kun 58% av menighetene har svart på undersøkelsen. Det tilsvarer 20,2 % av den totale medlemsmassen forutsatt at en person kun så én sending én gang.

Menighetene har bla vekslende erfaringer med digitale sendinger og mange steder kan man si at holdningen er ganske nøktern. Vi ser at mange «liker» sendinger på digitale plattformer og det er og en god del som følger i mer enn 3 sekunder. Men de lokale registreringene viser at det er gjennomgående er nokså begrenset hvor mange som følger hele sendingen, og at det totalt sett ikke er så mange «følgere» som man hadde håpet. Tallene skjuler også om det er flere som ser sammen.

Prosten i Kongsberg, Roar Tønnesen reflekterer slik: *«Bruken av digitale plattformer var svært høy i desember 2020 og i påsken 2021 men mindre resten av 2021. Det virket på meg som om mange ansatte var litt lei disse produksjonene og at de også tvilte på rekkevidden/nyttene av dem. Kongsberg kirke streamet en gudstjeneste på julaften 2021 og hadde ca. 600 klikk på den. Hvor lenge folk fulgte gudstjenesten vet man ikke, og antallet klikk er betydelig mindre enn antall deltakere man pleier å ha på de fysiske gudstjenestene man til vanlig har i Kongsberg kirke på julaften. Jeg kan tenke meg at man noen steder vil fortsette å streame årets store gudstjenester slik at de som ikke har anledning til å komme til kirken får deltatt digitalt. Jeg har ikke inntrykk av at digitale produksjoner er det som vil bli prioritert av arbeid fremover».*

Koronaen lærte menighetene til å gå ut. Efteløt menighet feirer bålpannegudstjeneste i februar med utdeling av bok 6 åringene. (foto: Efteløt menighet)

Gjennomsnittlig gudstjenestefrekvens på søn- og helligdager

Den gjennomsnittlige **gudstjenestefrekvensen** (= hvor mange søndager og helligdager det gjennomsnittlig er gudstjenester pr. sokn) er beregnet utfra 61 søn- og helligdager i 2021, og er på 56 %. Til sammenligning var den på 54 % i 2020, og 62 % i 2019, altså en nedgang siden forrige år uten korona på 6 % poeng.

Konklusjon

Året 2021 har i likhet med 2020 vært et «unormalt» år og er på mange måter lite sammenlignbar med de foregående. Men selv når vi tar bort faktorer som er forårsaket av pandemien, viser resultat over tid en klar negativ utviklingstrend når det gjelder deltakelse på søn- og helligdager som i de foregående år.

Utfordringen med å snu denne trenden vil de nærmeste årene bli en viktig sak å arbeide med både lokalt og sentralt. Ettersom grunnene for nedgangen i deltakelse er svært sammensatte er det ikke en lett oppgave å ta fatt på, og mange medarbeidere er spent på hvordan situasjonen blir når pandemien ikke lenger setter begrensninger hverken for antall samlinger eller deltakere.

Gudstjenesteoppslutning utenom søn- og helligdager

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål ikke oppnådd**

Resultat/utvikling

Det er i tillegg til **3 401** fysiske gudstjenester på søn- og helligdager feiret **971** gudstjenester utenom søn- og helligdager. Antall deltakere for disse gudstjenestene var **32 828**, og med en gjennomsnittsdeltakelse på **34** deltakere pr. gudstjeneste. Sammenlignet med tall fra de foregående år ser vi at det totale deltakerantallet for 2021 er redusert med ca. 70% fra 2019, mens gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste er redusert med ca. 60%

	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gudstjenester	1 183	1215	1370	1272	1291	1370	826	971
Deltakere	91 060	89 024	97 738	95 637	98 919	107 943	26 207	32 828
Snitt	77	73	71	75	77	79	32	34

Tabell 8: Antall gudstjenester utenom søn- og helligdager 2013-2021.

Tabellen viser at det er arrangert en god del flere gudstjenester i 2021 utenom søn- og helligdager enn i 2020. Det har vært mulig å opprettholde mange hverdagsmesser og alternative gudstjenester som normalt ikke samler så mange mennesker gjennom hele perioden. I tillegg har det vært laget forenklete gudstjenester f.eks med dåp eller konfirmasjon på andre ukedager, eller andre lokalt tilpassede gudstjenestelige samlinger.

Prost i Larvik, Sølvi Levin sier dette: «Det er imponerende at vi har klart å legge til rette for så mange gudstjenester, og det ligger også en fleksibilitet i det å legge til rette for egne dåpsgudstjenester. Vi har vært der vi skal være og gjort det vi kunne under de rådende omstendigheter, og tallene er ikke så verst».

Oppslutning av gudstjenester totalt

Det har i 2021 blitt feiret totalt **4372** fysiske gudstjenester (2020: 4098; 2019: 5489) som samlet 181 763 deltakere (2020: 184 650, 2019: 446 795). Antallet gudstjenester har økt med 7 % siden 2020, men ligger fortsatt 13 % under normalåret 2019.

Ser vi på utviklingen av antall deltakere totalt på alle gudstjenester har vi 265 032 færre deltakere i 2021 enn vi hadde i 2019 (Dette tilsvarer nedgang på 59,3 %).

Sammenligner vi gudstjeneste-deltakelsen i 2021 med 2020, ser vi at antallet har er redusert med ca. 1,5% tross økningen i antall gudstjenester. Det avgjørende spørsmålet mange stiller seg nå, er i hvor stor grad pandemien har ført til varig endret gudstjenestenedeltakelse, og på hvilken måte det vil gi utslag på utviklingen av gudstjenelivet i tiden fremover.

Det er rapportert inn at 232 gudstjenester ble digitalt overført, og det er registrert 77 300 deltakere. Ettersom kun 58% av menighetene har avgitt svar må man regne med at antallet er mye høyere både av gudstjenester som er strømmet og av deltakelse. Samlet utgjør det en registrert gudstjenestedeltakelse på 259 063. Det er en økning på 14 895 deltakere sammenliknet med fjoråret.

Sektordiagrammet nedenfor viser forholdet mellom deltakere på de fysiske søn- og helligdager, gudstjenester på andre dagene og strømmede gudstjenester i 2021 (basert på menighetenes årsstatistikk, og av svar på Analyzer-undersøkelsen).

Hvilke typer gudstjenester samlet flest folk i 2021? (tall fra 2020, 2019 i parantes):

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Gjennomsnittlig deltakelse pr. gudstjeneste
Strømmede gudstjenester (menighetens årsstatistikk, Enalyzer 58% svar-prosent)	232	77 300	333
Hovedgudstjeneste tilrettelagt for barn (Familie- og barnegudstjenester)	255 (227, 533)	16847 (15 259, 47 536)	66 (67, 89)
Konfirmasjons- gudstjenester	428 (361, 291)	37001 (32 835, 67 393)	86 (186,232)
Gudstjenester for skolebarn	37 (37, 78)	2435 (3572, 55 415)	66 (46, 202)
Økumeniske gudstjenester	9 (11,21)	283 (1110,1948)	31 (101, 93)
Julaftensgudstjenester	169 (204, 238)	8265 (11 771, 53 298)	49 (58, 224)
Gudstjenester for ungdom	109 (120, 195)	5954 (8098, 21 817)	55 (67, 112)
Påskedagsgudstjenester	21 (21, 303)	595 (2276, 15 015)	28 (108, 55)
Gudstjenester for barnehagebarn	36 (31, 91)	1138 (936, 7 286)	32 (21, 80)
Gudstjenester med skriftemål	6 (5,10)	108 (138, 352)	18 (27,37)
Temagudstjenester med fokus på internasjonal diakoni/ misjon	42 (54, 66)	1903 (2810, 5104)	45 (52, 68)
Gudstjenester med dåp	1427 (1277, 1367)	66 963 (65 282, 121 582)	47 (51, 81)

Tabell 9: Antall ulike typer gudstjenester og deltakelsen på disse i Tunsberg 2021, sammenlignet med resultat fra 2020 og 2019.

Julaftensgudstjenester

Julen 2021 ble preget av at det kom strenge smittevernstiltak med antallsbegrensninger ganske kort tid før jul, og det resulterte i en betydelig reduksjon både i antall gudstjenester og i gudstjenestedeltakelse. Medarbeiderne i kirkene rundt om la til rette så godt de kunne med både utearrangementer og mange små gudstjenester etter hverandre. Det var digitale tilbud og mange strakk seg langt for å få åpne kirker i julen. Tross restriksjoner og utfordringer ble derfor markeringen av julen løst med en innsatsvilje og kreativitet vi er stolte over, og som mange steder ble lagt merke til lokalt.

Her er noen få eksempler: Ved Stokke kirke var det bygget en stall og krybbe ute, det var bål og englesang. Kirken var åpen for vandring i julefortellingen med ulike stasjoner. I Modum hadde man samarbeid med TV-Modum og Kirke-TV for å få sendt gudstjenestene digitalt i

tillegg til det minimumsantallet man kunne få inn i kirkene. I Krødsherad var det «parkeringsplass-gudstjeneste» ute, og i Re var det åpen kirke med «drop-in» gudstjeneste der musikk og preken ble gjentatt flere ganger over en periode.

Det finnes flere muligheter i Horten og Borre, både på julaften og utover i jula, forteller sogneprest Carl-Ove Fæster, kapellan Lise Horn og kantor Åse Igland Berg.

(Foto: Trude Brønne Larssen- Gjengangeren)

Refleksjon og analyse

Prosten i Nord Jarlsberg, Harald Bryne, setter «et menighetsliv i motvind» som overskrift på 2021. På tross av situasjonen har likevel mange menigheter forsøkt å holde i gang en rytme på gudstjenestelivet, og har som best de har kunnet holdt kirkene åpne og forsøkt å leve mest mulig normalt. Det har blitt gjort samvittighetsfulle tilpasninger til smittevern og restriksjoner, og mange forteller at de planlegger med «blyant» slik at de lett kan tilpasse endringer. Medarbeidere har vist fleksibilitet og laget alternative gudstjenester, dåpsgudstjenester, utegudstjenester, digitale sendinger og mye annet gjennom året.

Det har tross alt vært et brukbart tilbud av gudstjenester, men ut over det har det stedvis vært store begrensninger i annet aktivitetstilbud og arbeid i menighetene.

Det å invitere inn til felleskapet omkring ord og sakrament er en viktig del av vår identitet som kirke. Nå ser vi at gudstjenestedeltakelsen er kraftig redusert, og mange ser ut til å ha «vendt seg av» med å gå til gudstjeneste.

Etter to år med pandemi er det viktig å løfte frem noen grunnleggende spørsmål: Hvordan være en relevant kirke for nordmenn anno 2021? Hva det vil si å være kirke midt i hverdagslivet til folk på de enkelte stedene, og hva slags rolle spiller kirken og menigheten i lokalsamfunnet? Hva vil det si å være et trossamfunn i et lokalmiljø, og hvordan er det synlig?

Alt det kirken gjør lokalt henger sammen. Kirkelige handlinger, kulturaktiviteter, diakoni og kirkelig undervisning skaper gode muligheter for lokalkirken til å bygge relasjoner og legge til rette for positive opplevelser av kirkens liv og fellesskap. Vi ønsker fremover å arbeide mer målbevisst og helhetlig omkring hvordan lokalmenighetene kan utvikle gode lokale strategier for å bygge en sterkere sammenheng

mellom gudstjenesten og alt det menigheten ellers gjør, mellom folks hverdag og hovedgudstjenesten.

Årsakene til at folk ikke velger å gå til gudstjeneste er dessuten komplekse og mangefasetterte. Det er liten tvil om at noe av nedgangen i gudstjenestedeltakelse har sammenheng med en gjennomgående sekulariseringsprosess som har pågått over lengre tid i vårt samfunn. Det moderne samfunnet er også preget av en autonom individualisme der mange har en anti-autoritær holdning. Det er og en tydelig konsumpreget kultur preget av endrede familiemønstre, og vi har et mer mangfoldig samfunn både kulturelt og religiøst enn tidligere.

Statistikk og sosiologiske undersøkelser viser også til at befolkningen i Norge i likhet med de nordiske land er blant de minst deltakende i organisert religion på verdensbasis. Det er heller ikke slik at deltakelse på gudstjeneste er avgjørende for den kirkelig identitet til flertallet av våre medlemmer. Vi er, som en av prostene uttalte det, for mange medlemmer en «av-og-til-kirke».

Vi har tidligere i det pågående strategiarbeidet i bispedømmet identifisert at medvirkning og involvering av frivillige i gudstjenestene er viktige nøkkelfaktorer i menigheter med økende gudstjenestedeltakelse. Et godt tverrfaglig samarbeid styrker også gudstjenestearbeidet og kvalitetene på gudstjenestene. En utfordring er eksisterende holdninger og kultur med økt profesjonalisering i menighetene. Her har vi et potensiale for utvikling.

Det er også et behov for en grundig gjennomgang og revisjon av gudstjenesteforordningene i alle prostiene. Mange av de eksisterende er gamle og ikke oppdatert mht. til endringer i demografi, ressurser, menighetens behov og lokalsamfunn.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Tiden for en grundig gjennomgang og revisjon av eksisterende gudstjenesteforordninger i alle prostier synes å være moden. De gjeldende forordninger er mange steder ikke endret siden 1950-tallet, og mye har skjedd siden den gang.

Nye befolkningsmønstre, utbyggingsområder, diakonale utfordringer og samarbeid på tvers av soknegrensene gjør at det kan være klokt å se nærmere på hvor og når det avholdes gudstjenester. En tjenlig og gjennomtenkt gudstjenesteforordning blir en viktig del av arbeidet med å få gudstjenestelivet til å blomstre.

Mange rapporterer at det har vært vanskelig å tenke langsiktig under pandemien. Det har en lang tid nå vært vanskelig å kunnet delta på gudstjenestene, og mye energi har gått til kortsiktige løsninger i en uforutsigbar hverdag. Nå vil tiden vise om menigheten kommer tilbake når det åpnes mer opp og hverdagen får en ny normal.

Det blir viktig å komme i gang med å tenke helhetlig, tverrfaglig og langsiktig om målene for gudstjenestelivet i menigheten. Det finnes muligheter nå til å gjøre noen endringer som kan ha betydning for veien fremover.

Det er viktig at biskop og bispedømmeråd legger til rette for arenaer der lokalmenigheten, kirkelige ansatte og andre engasjerte kan ha gode samtaler om veien videre for et levedyktig og rikt gudstjenesteliv fremover.

1. 2. OPPSLUTNING OM VIGSLER

Resultatmål:

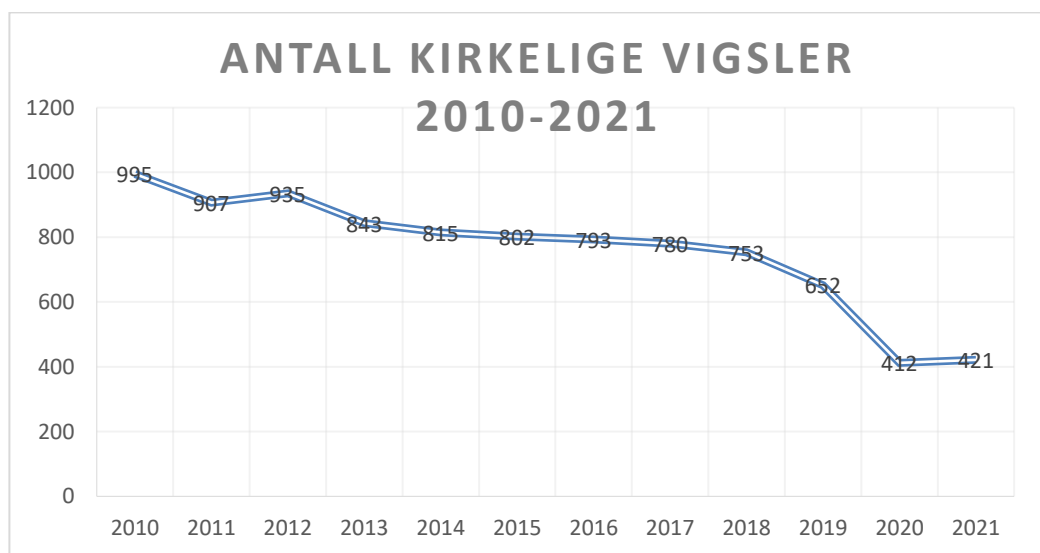
Flere velger kirkelig vigsel.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er ikke nådd**

Resultat/utvikling

I Tunsberg bispedømme har det totalt funnet sted **421** kirkelige vigslar i 2021. Disse samlet til sammen **18 641** deltakere. Sammenlignet med tallene for kirkelige vigslar i 2019 er det en nedgang på 35%, men det er en liten oppgang på 2 % fra 2020. Når det gjelder deltakerantall er oppgangen fra 2020 på 26%, og snittet pr. vielse er 8 deltakere.

Ifølge SSB sin statistikk for 2020 fant det sted 1408 vigslar totalt i kommunene som ligger i bispedømmet. Tallene for 2021 foreligger ikke før etter årsrapporten er skrevet så vi får ikke se hvordan forholdstallet mellom kirkelige vigslar og totaltallene er for 2021. For 2020 er det kun 29% av totalt antall vigslar i Buskerud og Vestfold som er kirkelige vigslar.

Det finnes mulige feilkilder som ikke gjør tallene direkte sammenlignbare. Menighetene teller antall vigslere som har funnet sted i soknet, mens SSB registrerer antall vigslere etter mannens bostedskommune.

En annen mulig feilkilde er at en i tallene fra menighetene ikke har skjeller mellom om det er brud eller brudgom som hører til i soknet, eller om den vigsel som finner sted er registrert som «utensokns» (dvs. at brudeparet ikke bor i det soknet de gifter seg).

Tabell 11 viser de faktiske tall for kirkelige vigslere i Tunsberg i perioden 2010-2021:

Vigslere 2010 - 2021	2010	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kirkelig vigsel Tunsberg	995	935	815	802	793	780	753	652	412	421
Inngått ekteskap Vestfold og Buskerud	2 201	2 239	2 128	2 142	2 171	2 050	2 047	1868	1408	?
Prosentvis oppslutning	45%	42%	38 %	37 %	37%	38%	37%	35 %	29%	

Tabell 10: Faktiske tall for kirkelige vigslere i Tunsberg 2010-2021 SSB tall for 2021 forelå ikke når rapporten ble skrevet. .
Kilde: Menighetens årsstatistikk og SSB.

Refleksjon og analyse

Antallet kirkelige vigslere har hatt en jevn nedgang siden 2010 med et ekstra fall nå de siste to årene som følge av pandemien.

En hovedårsak til nedgangen er at det generelt er færre par som gifter seg i Norge. Vi har også observert at siden kommunene tok over retten til borgerlig vigsel fra 1. 1 2018 har mange ønsket å bli viet av ordføreren.

Det er mange faktorer som påvirker beslutningen og å ha en kirkelig vigsel.

Det er generelt færre som inngår ekteskap enn før, og dersom man gifter seg så er det mye senere enn tidligere. I 1985 var gjennomsnittsalderen for dem som giftet seg for første gang 26,8 for menn og 24,3 for kvinner. I 2020 var gjennomsnittsalderen 36,7 år for menn og 34,1 år for kvinner.

Endrede familiestrukturer og kompliserte relasjoner kan også være et hinder for det å gifte seg. Når det i tillegg lett knyttes forventninger til det å gifte seg i som skaper store kostnader fører det til at man velger bort vigsel av økonomiske årsaker. Det er en forestilling om at om man gifter seg i kirken må det være i hvit brudekjole i en pyntet og vakker seremoni og et stort selskap etterpå. En borgerlig vigsel kan oppleves som å være enklere å gjennomføre.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Siden det telles og defineres ulikt mellom menighetenes og SSB sin statistikk, er det ikke lett å si helt eksakt hvordan forholdet er mellom kirkelige vigslere og totalantallet. Trenden er likevel at færre velger kirkelig vigsel.

Ettersom det ikke er entydig hva som er grunnene til at færre velger kirkelig vigsel i praksis så vil det være interessant å finne ut mer om hvordan informasjon og kommunikasjon knyttet til vigsel foregår lokalt. Hvordan komme i dialog med brudepar om tilrettelegging og innhold? Hva skal til for at noen vil velge kirkelig vigsel?

Det rapporteres fra menighetene at mange av dem som tenkte å gifte seg når pandemien rammet alle arrangementer «sitter på gjerdet» og avventer nye muligheter. En del menigheter ønsker å tilby enklere konsept som «drop-in» vigsel i kirkene for å komme dem i møte som ikke vil ha så mye annet opplegg enn selve vigselen.

Fremdeles har kirken et godt omdømme knyttet til vigsel og det lever mange gode fortellinger rundt om til det å gifte seg i kirken. Dette gir et godt utgangspunkt for menighetene til å møte mulige brudepar på en måte at de ser kirkelig vigsel som en aktuell og relevant mulighet som ramme for inngåelse av sitt ekteskap.

Hvis kirken ønsker at brudeparene skal velge kirkelig vigsel etter pandemien, så er det nå en god anledning til å tenke litt nytt om hvordan man kan tilrettelegge praktisk for det lokalt og hvordan kommunisere tilbudet om kirkelig vigsel slik at det blir attraktivt å velge.

1.3. OPPSLUTNING OM GRAVFERD

Resultatmål:

Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes oppe.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er ikke oppnådd**

Resultat/utvikling

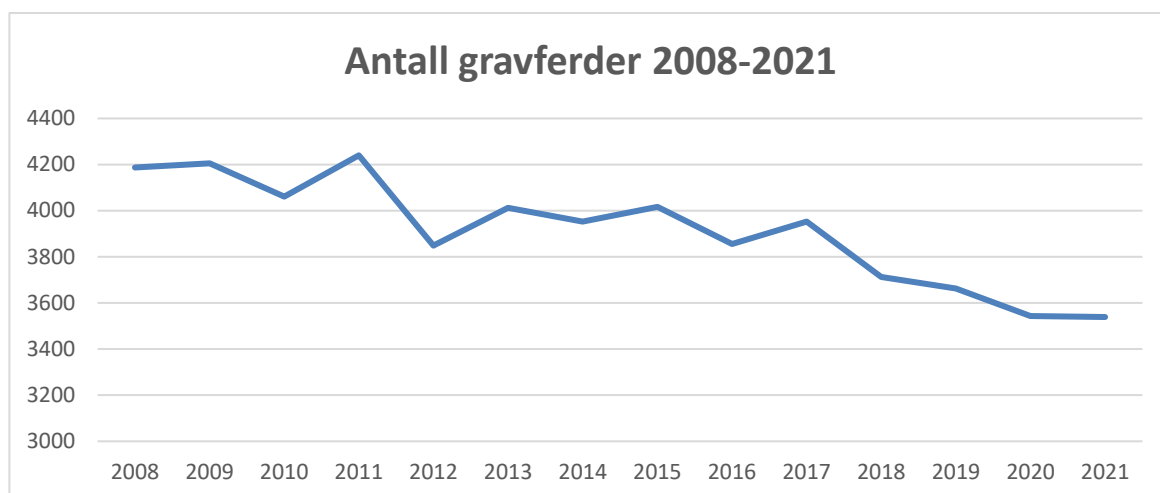
Totalt fant det sted **3539** kirkelige gravferder i Tunsberg bispedømme i 2021. Disse seremoniene samlet i alt **147 881** personer.

Gravferdene tilsvarer **82 %** av andel av døde, noe som er en liten nedgang på 4% fra 2020.

En sammenstilling over oppslutning om gravferd i perioden 2010-2021 sees i tabell 12 med påfølgende graf:

	2010	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall kirkelig gravferd	4061	3849	3953	4016	3856	3953	3713	3663	3543	3539
% andel av antall døde	92,5 %	87,4 %	88,2 %	90,7 %	83,6 %	87,9 %	83,5 %	83,8%	86%	82%

Tabell 11: Antall kirkelige gravferd og jordpåkastelser 2010-2020. Kilde: Menighetens årsstatistikk og SSB. NB tallene for SSB er foreløpige. Se også grafisk fremstilling nedenfor.

Prosti	Total døde	Kirkelig gravferd	%-andel
Hallingdal	235	209	89 %
Kongsberg	257	234	91 %
Ringerike	357	288	81 %
Eiker	347	306	88 %
Drammen	986	755	77 %
Nord-Jarlsberg	462	411	89 %
Domprostiet	669	536	80 %
Sandefjord	549	429	78 %
Larvik	463	371	80 %
Total for 2021	4325	3539	82 %

Tabell 12: Andel av kirkelige gravferd og jordpåkastelser sett i forhold til antall døde i 2021, fordelt pr prosti.

Kilde: Menighetens årsstatistikk og SSB.

Refleksjon og analyse

På tross av at pandemien også gjennom 2021 har skapt store utfordringer så har det heldigvis vært prioritert å legge til rette for gravferd. På tross av en nedgang i antall kirkelige seremonier de siste årene står fremdeles kirkelig gravferd sterkt mange steder. Vi ser at det er økende forskjell mellom «by og land» på dette, for i de mindre kommunene holder andelen kirkelige seremonier seg høy, mens i byene skjer det flere endringer.

Fra flere av prostiene i Tunsberg meldes det at andelen bisettelser er jevnt økende. Langt flere enn før ønsker kremasjon, og på noen steder skjer det oftere enn før at man ikke ønsker noen seremoni i det hele tatt, kun kremasjon.

I byene har også andelen av livssynsåpne eller livssynsnøytrale seremonier blitt større. Enkelte begravelserbyrå tilbyr egne seremonimestre som gir pårørende enda større mulighet til å sette sammen sin egen seremoni slik de ønsker.

Kirkelig gravferd står fremdeles sterkt, og på tross av krevende arbeid med smittevern og antallsbegrensninger så har kirken klart å holde i gang dette viktige arbeidet gjennom 2021.

Mange prester og diakoner er engasjert i å lage gode seremonier og følge opp med sorggrupper og omsorg. I hovedsak får også de kirkelige seremoniene godt skussmål fra pårørende og samarbeidspartnere fordi det er solid arbeid med høy grad av profesjonalitet i alle ledd.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Medlemsundersøkelsen for Den norske kirke viser at det er i forbindelse med gravferd og besøk på kirkegården at folk flest ganger har kontakt med kirken. Gravferdene er viktige møteplasser der folk samles i kirkens rom og forkynnelsen har sin naturlige plass.

Kirkelig gravferd er et viktig menighetsbyggende tiltak og en arena for kontakt med mennesker på en måte som kan ha stor betydning både i menigheten og for den enkelte. Det er også et sted for kirkelige medarbeidere å kunne bidra som støtte for mennesker i krise og sorg.

Det er viktig å ta på alvor de trendene som påvirker utviklingen rundt gravferd og lære mer om hvordan det påvirker måten vi arbeider på. Kirken må vise at den er relevant og fleksibel nok til å møte nye ønsker og behov fra pårørende uten å miste sin egenart og substans. Kirken må holde på en god dialog med gravferdsbyråer og andre som legger til rette for seremonier slik at kirken kan oppleves som en samarbeidspartner som kan levere god kvalitet både relasjonelt og innholdsmessig.

Biskop Jan Otto har i 2021 utfordret kirken i 9 punkter på veien videre for kirkelig gravferd som vi gjengir her:

1. *Planlegge og gjennomføre gravferda slik at det blir tydeleg at alle menneske er like verdifulle overfor Gud og i vårt kyrkjelege felleskap, uavhengig av kva vi har oppnådd og prestert i livet.*
2. *Bidra til å rydde bort den falske motsetnaden mellom ei personleg og ei kyrkjeleg gravferd. Saman med dei pårørande må prest og kyrkjemusikar legge til rette for at gravferda blir ein god avskjed med avdøde, og ikkje i realiteten eit nei til sjølve gravferdas «sak», som er avskjeden med eit konkret menneske (jfr. sokneprest Ingeborg Sommer si Olavstipend-studie frå 2019).*
3. *Legge til rette for at dei pårørande får prege gravferda, utan at prest og kantor går på akkord med det kyrkjelege, teologiske og musikkfaglege innhaldet.*
4. *Gi rom for breidda i musikalske uttrykk. Det må leggast til rette for at prest og kyrkjemusikar saman kan vere gode rådgjevarar og støttespelarar for dei pårørande, og ikkje ende opp som dommarar over deira smak og ønskje.*
5. *Gjennom arbeidsplanar og ressursdisponering vise at gravferd er eit prioritert område for kyrkjeleg tilsette.*
6. *Organisere prestetenesta slik at presten har høve til å få kontakt med dei pårørande så tidleg som muleg, for å kunne vere ein medvandrar i sorgas landskap, og slik at planlegginga av gravferda kjem inn i eit godt spor frå starten av. Kjem presten for seint inn, går det utover kvaliteten av det sjelesørgeriske arbeidet, og presten endar lett opp i ei uheldig rolle som godkjenningsinstans i staden for rådgjevar.*

7. *Styrke samarbeidet mellom gravferdsbyrå og kyrkja, slik at dette blir prega av gjensidig tillit, ei klar forståing av kva som høyrer til hos presten, og kva som høyrer til hos gravferdskonsulenten, og eit ønskje om å gjere kvarandre gode.*
8. *Auke medvitet om at gravferd ikkje berre er ei teneste kyrkja leverer, men er ei gudstenesteleg samling, der kyrkja framtrer som eit sakramentalt teikn på Guds nærvær i verda, og at den krossfeste og oppstandne Kristus møter menneske ved alle livets krossveggar.*
9. *Då blir også gravferda ein sentral del av det kyrkjelydsbyggande og- utviklande arbeidet.*

1.4. INKLUDERING AV SAMISK SPRÅK

Resultatmål:

Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten.

Nøkkelindikatorer:

Antall menigheter inkluderer samisk språk i lokal gudstjenesteordning.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål ikke nådd.**

Resultat/utvikling

Det ble i 2021 feiret kun en gudstjeneste med samiskspråklig innslag. Dette er en nedgang på 1 fra i fjor. Arbeidet med å analysere hvilke valg som menighetene har gjort i sin justerte lokale grunnordning for gudstjenesten er ikke fullført når denne rapporten skrives. Så langt ser vi at det er minst to av menighetene som har vedtatt å inkludere samisk språk (Domkirken, Torød) «i gudstjenesten» til «i lokal gudstjenesteordning».

Refleksjon og analyse

Vi foretok en kartlegging i 2019 som gav oss større bevissthet om hvor mange med samisk bakgrunn som bor i bispedømmet. Det har medført en oppfordring til menighetene å se på mulighetene til å inkludere også samisk språk i flere gudstjenester. Situasjonen for gudstjenestelivet i 2021 har gjort at vi ikke har fulgt opp med tiltak for å arbeide mer målbevisst om å bevirke til at flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenesten.

Det var i 2021 registrert 342 personer i Sametingets valgmanntall. Det reelle antallet samisk befolkning er adskillig høyere. Barn er heller ikke regnet med i valgmanntallet. Det er samisk befolkning i 21 av de 24 kommunene i bispedømmet, og Drammen og Sandefjord kommuner har flest.

Tabellen nedenfor er med på å bevisstgjøre oss på strategiarbeidet, og tas derfor med i denne rapporten:

Kommune	Antall	Kommune	Antall	Kommune	Antall
Drammen	78	Flå	0	Horten	27
Lier	20	Nesbyen	2	Holmestrand	21
Kongsberg	17	Gol	1	Tønsberg	47
Flesberg	0	Hemsedal	0	Færder	16
Rollag	2	Ål	2	Sandefjord	47
Nore og Uvdal	3	Hol	4	Larvik	21
Ringerike	19	Krødsherad	2	Sigdal	2
Hole	2	Modum	2	Øvre Eiker	7

Tabell 13. antall manntallsførte i Sametinget bosatt i bispedømmet pr kommune pr 30.06.2019

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi er forpliktet som kirke i Norge på å arbeide videre med målsettingen om å bidra til økt bevissthet om bruk av samiske elementer i gudstjenestelivet, og kirkelig markering av samiske merkedager.

Det blir viktig å jobbe videre med bevissthet rundt dette ansvaret vi har som kirke i lokalmenighetene slik at den samisk-norske befolkningen opplever at deres språk også har sin naturlige plass i vårt gudstjenesteliv.

Fra markering av samefolkets dag Faksimile fra Facebooksiden til Tønsberg Domkirke 6. feb 2022

2. FLERE SØKER DÅP OG TROSOPPLÆRING

Resultatmål:

- Oppslutningen om dåp holdes oppe.
- Oppslutning om trosopplæringstiltakene er stabil.
- Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe.

2.1. OPPSLUTNING OM DÅP

Resultatmål:

- Oppslutningen om dåp holdes oppe.

Nøkkelindikatorer:

- Antall døpte barn

Vurdering av resultat og måloppnåelse

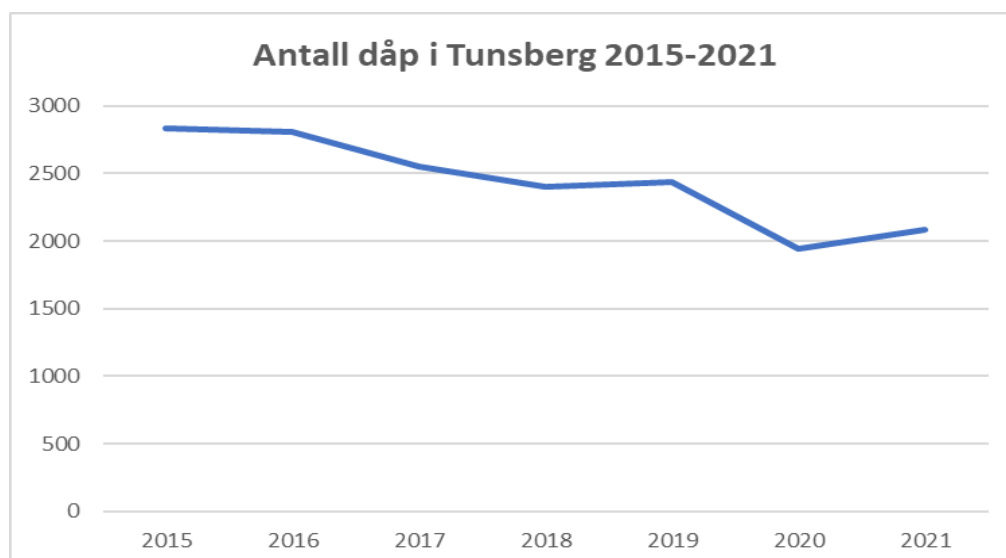
- **Mål delvis oppnådd.**

Resultat/utvikling

Tallet for antall døpte i koronaåret 2021 er **2083**, og det tilsvarer 46 % av dåpskullet. Dette utgjør en endring på 6 % fra fjoråret. Antall døpte barn under 14 år er 1971. Det var 96 personer i alderen 14-15 som ble døpt, og 11 i alderen 16-29 år. Kun 2 over 40 år ble døpt i 2021. Antallet døpte i konfirmantalden er det høyeste registrerte antall siden 2018. Det kan skyldes at fjoråret var det laveste og at en har ventet til 2021 med dåp.

Døpte	2018	2019	2020	2021
Under 14 år	2248	2270	1829	1971
14-15 år	67	63	28	96
16-29 år	11	7	1	11
16-29 år	11	7	1	11

Tabell 14 Antall døpte i Tunsberg bispedømme 2018-2021. Tallene er basert på dagens prostigrenser, slik at det er mulig å sammenligne de ulike år. Tall for 2017-2019 kan avvike noe fra årets statistikkhefte, da vi har lagt tall fra NSD til grunn.

Prosti	2017	2018	2019	2020	2021
Domprostiet	358	356	315	366	386
Larvik	283	228	239	205	195
N-Jarlsberg	314	287	233	171	188
Drammen	537	498	519	388	507
Eiker	206	236	246	221	187
Kongsberg	174	176	138	149	147
Ringerike	180	154	176	143	183
Hallingdal	126	117	107	74	101
Sandefjord	321	317	265	243	189
Totalt bispedømmet	2 499	2 369	2 238	1966	2083

Tabell 15 Antall døpte i Tunsberg bispedømme 2017-2021 i prostiene

Refleksjon og analyse

I 2021 gikk dåpstallene totalt for Tunsberg bispedømme litt opp igjen, fra 1966 døpte i 2020 til 2083 i 2021.

Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Drammen -gml	38,8	37,6	36,2	34,9	36,0	-	-
Nye Drammen	-	-	-	-	-	30,7	38
Kongsberg	60,2	62,3	50,8	47,7	41,9	49,2	50
Ringerike	59,2	52,2	54,2	43,6	53,6	54,7	55
Hole	81,2	65,5	50,0	55,6	47,3	35,4	58
Flå	212,5	83,3	100,0	63,6	44,4	40,0	110
Nes	70,6	48,3	100,0	78,6	90,5	50,0	69
Gol	62,8	65,8	50,0	73,2	82,4	54,3	62
Hemsedal	79,2	36,8	32,0	33,3	36,0	34,3	48
Ål	88,4	81,3	61,4	38,9	75,8	32,6	63
Hol	92,3	74,4	56,8	52,6	50,0	45,5	49
Sigdal	100,0	84,2	63,3	96,2	77,3	93,1	52
Krødsherad	73,3	121,4	57,7	58,3	77,3	57,1	69
Modum	85,8	90,7	62,5	58,7	81,1	64,8	65
Øvre Eiker	64,5	60,8	51,0	57,2	56,5	52,5	53
Nedre Eiker -gml	52,2	53,4	45,7	37,2	36,4	-	-
Lier	60,2	58,0	51,8	56,2	52,2	35,3	47
Flesberg	81,5	53,8	38,7	64,5	92,3	61,5	81
Rollag	120,0	90,0	68,4	78,6	55,6	72,7	100
Nore og Uvdal	188,9	89,5	66,7	66,7	100,0	57,1	70
Horten	60,4	50,2	49,6	44,2	37,6	37,5	34
Holmestrand -gml	78,4	67,3	81,8	-	-	-	-
Tønsberg -gml	47,7	49,0	49,1	48,2	45,5	-	-
Tønsberg nye	-	-	-	-	-	48,4	50
Sandefjord -gml	59,1	54,2	-	-	-	-	-
Larvik -gml	65,0	64,8	60,0	55,9	-	-	-
Sandefjord	-	-	50,2	51,1	45,0	45,0	34
Svelvik	55,2	48,1	65,2	60,4	55,6	-	-
Larvik	54,7	52,3	49

Sande	60,9	64,0	55,8	50,5	56,8	-	-
Hof	108,3	59,3	40,0	.		-	-
Holmestrand	.	.	.	38,1	65,8	41,7	51
Re	62,6	76,4	61,5	70,2	60,9	-	-
Andebu	70,1	51,3	-	-	-	-	-
Stokke	56,2	68,8	-	-	-	-	-
Nøtterøy	59,7	63,2	60,1	.	-	-	-
Tjøme	65,9	48,7	53,3	.	-	-	-
Lardal	70,8	50,0	118,8	.	-	-	-
Færder	.	.	.	51,4	52,3	39,2	56

Tabell 16: Døpte i antall prosent av fødte, fordelt kommunevis 2015-2021. Kommuner med «gml» bak seg er kommuner som ikke eksisterer lenger, men er slått sammen med andre i løpet av perioden. Tallene for 2020 og 2021 utfra dåpskullet basert på antall døpte i kvartal 4 foregående år og til og med kvartal 3 påfølgende år. De andre i tabellen har tall basert på antall fødte i det gjeldende år. Kilde SSBs kvartalststatistikk og medlemsregisteret.*

I de sokn der dåpsprosenten har holdt seg eller vært økende i 2021 har menighetene lagt til rette for flere dåpsgudstjenester utenfor hovedgudstjenesten. Flere dåp har blitt avholdt enten på søndag etter gudstjenesten, eller på en lørdag. Dette er en praksis mange har satt pris på og det er gitt positive tilbakemeldinger både fra dåpsfamilier og menigheter.

Korte og personlige dåpsgudstjenester er kjærkomment for småbarnsfamilier og gir en spesiell nærhet til dem det gjelder. Eksempelvis har Larvik prosti gjennomført 75 egne dåpsgudstjenester i løpet av 2021. Det meldes også om god pågang og fine møtepunkter med større dåpsbarn.

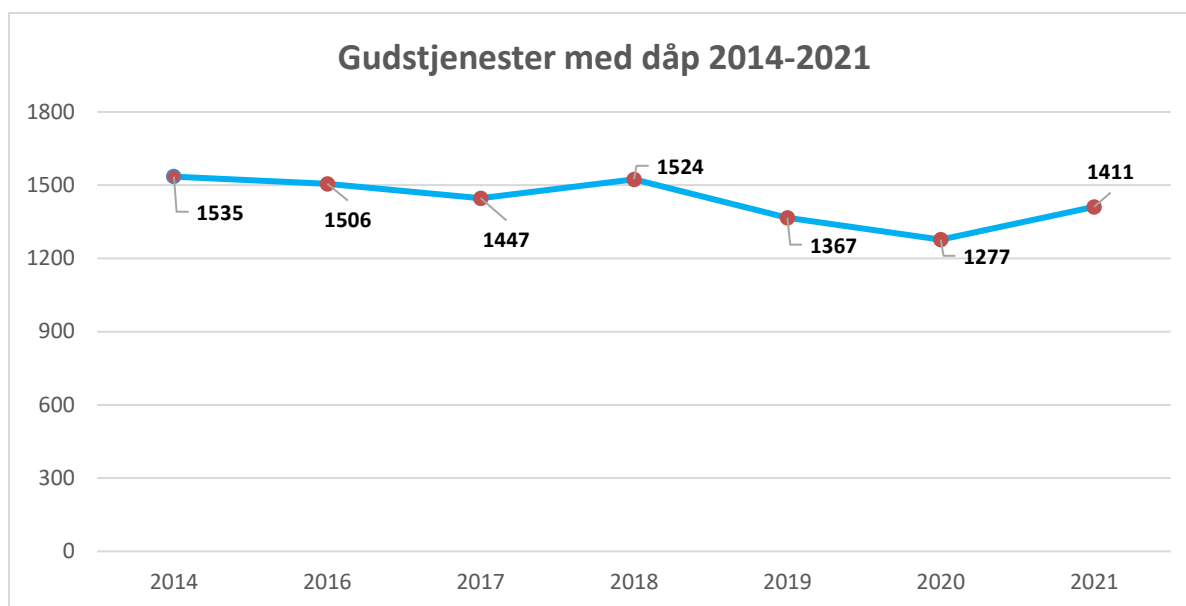
Praksisen med fleksible muligheter gjennom pandemien har bidratt til å stabilisere dåpsprosenten. Menighetene har blitt tvunget til å tenke nysatsning og å være våkne for hvordan de kan komme mennesker i møte der de er med de behov de har. Tilrettelegging av enkle dåpsseremonier og gratis utlån av dåpskjoler er praktiske tiltak som har bidratt til å skape like muligheter for alle og som har bygget ned terskelen for å gjennomføre dåp.

Noen sokn har imidlertid meldt om fallende dåpstall grunnet pandemien, og at dåpsfamilier lot være å ta kontakt om ny dåpsdato etter arrangementsforbud eller sykdom.

For å følge opp bevisstheten om dåp i menigheter og staber i Tunsberg bispedømme ble det i 2021 utarbeidet et opplegg av medarbeidere i Modum, «Hele staben sammen om dåp», som ble lagt tilgjengelig på bispedømmets nettsider.

Opplegget skal være en ressurs for å holde fokus på dåp innad i staber og finne gode og tydelige kommunikasjonsmåter til dem som ønsker dåp.

Det er uvisst hvor mange menigheter som har tatt dette ressursmateriellet i bruk.

Menighetene rapporterer at det har blitt holdt totalt 1411 gudstjenester med dåp som samlet til sammen 66 452 deltakere i 2020. Til sammenligning var tallet i fjor 1277 gudstjenester med 65 282 deltakere og i året før 1364 gudstjenester med 121 582 deltakere.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Det er viktig å fortsette med å legge til rette for korte og fleksible dåpsgudstjenester. Det ønskelig i fortsettelsen fordi det vil være et nødvendig tiltak for å holde dåpsprosenten stabil videre. Det er imidlertid viktig å være klar over utfordringen ved denne praksisen, - dåpsbarna innlemmes dermed ikke like tydelig inn i menigheten.

Oppslutningen om dåp har holdt seg noenlunde stabilt i Tunsberg bispedømme de tre siste årene og har hatt en positiv oppadgående kurve i 2021. I et større perspektiv er derimot antall dåp de siste 25 årene sterkt nedadgående og i noen sogn bortimot halvert. En klar tendens er at mindre, landlige sogn holder dåpstallet mere stabilt enn store bymenigheter.

Det blir en stor utfordring lokalt å se på hvordan man kan nå frem med informasjon og invitasjon til dåp. Menighetene må se på hvordan ivareta den gode fleksibiliteten og tilgjengeligheten mange har vist det siste året slik at de kan demme opp for den negative utviklingen og nå ut til nye dåpskandidater i alle aldre.

2.2. OPPSLUTNING OM TROSOPPLÆRINGSTILTAKENE

Resultatmål:

- Oppslutning om trosopplæringstiltakene er stabil

Nøkkelindikatorer:

- Deltakerandel i utvalgte, landsomfattende tiltak

Vurdering av resultat og måloppnåelse:

- **Mål delvis nådd.**

Resultat/utvikling

Det er gjennomført totalt 304,9 gjennomsnittlig antall timer med trosopplæringstilbud i menighetene i 2021. Dette representerer en økning mot fjoråret på 31, 9 timer. Antallet deltakere var totalt 7 050, dvs. 37 % andel av medlemmene i målgruppene.

Refleksjon og analyse

Det har vært krevende å drive trosopplæring i 2021, også i Tunsberg bispedømme. Det har vært utfordrende å opprettholde en jevn og god relasjon til både barn, unge og familier. Periodevis har viktige samlingspunkter for denne gruppen blitt helt borte gjennom pandemien. Det sier seg selv at undervisningsansatte i trosopplæringen også har hatt et strevsomt år. Evnen til å være pedagog, administrator og PR ansvarlig har blitt satt på prøve, og flere har gitt uttrykk for at det har vært demotiverende å stadig måtte endre og avlyse tiltak. Dessverre stod avlysningene i kø i 2021 og da de endelig kunne invitere til samlinger, var oppslutningen ofte mindre enn tidligere.

		2021	2020	2019	2018	2017	2015	2013
	Deltagere (sum) 2021	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen	Andel av målgruppen
Dåpssamtalen	2099	103 %	98 %	94 %	98 %	102 %	97 %	100 %
4-årsbok	787	30 %	33 %	32 %	35 %	36 %	40 %	38 %
Lys Våken	392	10 %	10 %	13 %	15 %	15 %	17 %	29 %
Breddetiltak rettet mot 6 år	456	26 %	24 %	22 %	21 %	20 %	23 %	24 %
Tårnagent-helg	335	16 %	20 %	18 %	19 %	17 %	21 %	22 %
Konfirmasjon	2 785	72 %	73 %	76 %	75 %	78 %	80 %	-----
Året etter konfirmasjon	223	8%	12 %	13 %	13 %	10 %	12 %	18 %

Tabell 17: Gjennomsnittlig deltakelse ved et utvalg trosopplæringstilbud i menighetene og andel deltakere av målgruppen. Kilde: Etatsstatikk/Statistikkheftet 2013-2021.

Det er viktig å berømmes innsatsen og kreativiteten som likevel har vært til stede. Det er prøvd ut ting, og man har fått nye erfaringer med f.eks. trosopplæringstiltak utendørs, digitale opplegg og trosopplæringspakker levert hjem til familier. Denne typen kreativitet, har utvidet forståelsen av hvordan trosopplæringen kan utvikles videre og gi varig og fornyet satsing.

Tiltakene for de yngste har vært de «enkleste» å opprettholde. Babysang og 4-årsbok har i stor grad vært gjennomført med tilpasninger og har hatt tilnærmet lik oppslutning som fjoråret. Utdeling av 4-årsbok hadde en oppslutning på 30% av medlemstallet mot 33 % forrige år.

Breddetiltak som Tårnagenter og Lys Våken har mange steder blitt avlyst. Men der det har blitt gjennomført, gjerne digitalt eller med kohortinndeling, har oppslutningen vært stabil i forhold til 2020. Totalt sett er likevel oppslutningen om disse breddetiltakene lav i Tunsberg bispedømme, f.eks. Tårnagentene har oppslutning på 19% og Lys Våken på 10 %, noe som er under landsgjennomsnittet.

Oppfølging og ledertrening etter konfirmasjonsalder har hatt en oppslutningsprosent på 8% med 223 deltakere av 2671 medlemmer i den aktuelle alderen. Selve konfirmasjonstiden er kommentert i eget avsnitt.

Kontinuerlige tiltak har også lidd under 2021 året, men her er det mange lokale varianter. I noen menigheter har det kontinuerlige arbeidet vært så noenlunde i sving under pandemien, mens andre steder må arbeidet i praksis startes på nytt. Kongsberg sogn melder for eksempel om økt medlemstall for korvirksomheten i denne perioden. Regelmessig digital kontakt med medlemmene under nedstengningene hadde sannsynligvis en viss effekt på at få sluttet.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

2021 har vært et krevende, men også et lærerikt år for trosopplæringstiltakene. I fortsettelsen vil de fysiske møtepunktene og kvaliteten på tiltakene være viktige, og det er nødvendig å utvikle gode samarbeid med andre i nærmiljøet som gir tilbud til barn og unge.

Lederbehovet er også en viktig faktor etter den lange nedstengningen. Mange har lagt seg til nye vaner når tiltakene har uteblitt over tid. I barnearbeidet spesielt er foreldrene selv ofte en viktig frivillig ressurs. Er barna borte, da er også den frivillige medhjelperen borte. Det kan se ut til at både tilhørighet og forpliktelse til å stille opp muligens er blitt noe svekket. Fokus på frivillige lederressurser og på å skape møteplasser for barn og unge vil være avgjørende fremover for kirkens plass blant de som vokser opp.

2.3. OPPSLUTNING OM KONFIRMASJON

Resultatmål:

- Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe.

Nøkkelindikatorer:

- Konfirmerte av døpte 15-åringer

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er delvis oppnådd.

Resultat/utvikling

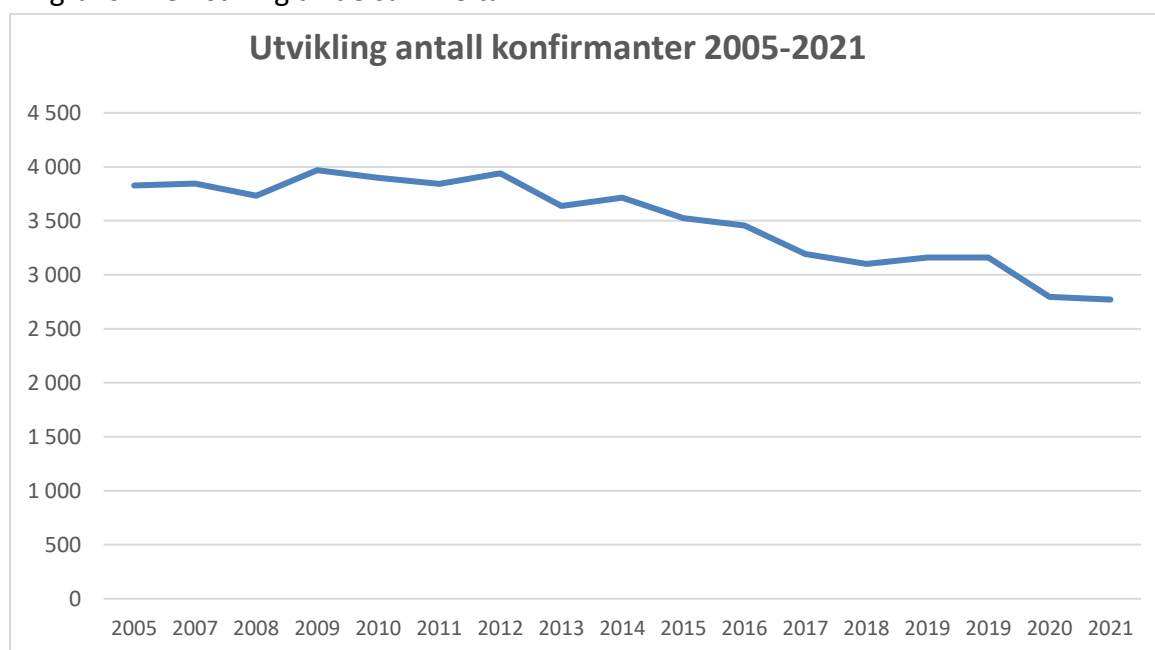
An Antallet konfirmanter i Tunsberg var i 2021 totalt på **2771** personer. Det tilsvarer 72 % av andelen 15-åringene samme år. Oppslutning om konfirmasjon har hatt en nedgang på 1% fra forrige år.

Tabell 18 nedenfor viser de faktiske tall for antallet konfirmanter fra 2005 og til 2021:

2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3 829	3 969	3 898	3 843	3 941	3 639	3 715
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
3 525	3 456	3 193	3 100	3 159	2 795	2 771

Tabell 18: Faktiske tall antall konfirmanter 2005-2021, Tunsberg bispedømme. Tallene er basert på menighetenes årsstatistikk og avviker fra det som er rapportert inn som oppslutning om konfirmasjon i trosopplæringsrapporteringen. Menighetenes tall er antall konfirmanter som deltok i forbønnshandlingen, mens tall fra trosopplæringsrapporteringen viser oppslutning om undervisningen.

En grafisk fremstilling av de samme tall:

Refleksjon og analyse

Det var svært krevende å drive ordinær konfirmantundervisning i 2021, dette kullet fikk merke koronarestriksjonene gjennom hele sin konfirmanttid. Undervisning har skjedd i mindre grupper, i kohorter eller digitalt. En del konfirmantleirer har vært gjennomført i

nedskalert omfang. For eksempel gjennomførte Kongsberg og Jondalen menigheter konfirmantleirer ut fra skoletilknytning med to dagers opplegg.

Mange menigheter flyttet gjennomføringen av selve konfirmasjonsgudstjenestene fra våren 21 til etter sommeren. Totalen gjorde at det var vanskelig å få til en god sammenhengende konfirmanttid. Men også her har de kirkelige ansatte strukket seg langt for å finne løsninger.

Kirken har en utfordring med å være innenfor de unges horisont og livsanskuelse. Å møte konfirmantene der de er avgjørende for om de opplever konfirmanttiden og opplegget som relevant. De som har konfirmantene, skal også være bevisst på å bygge relasjoner. Et eksempel er en undervisningsansatt som brukte tid med en potensiell konfirmant som ikke ville konfirmere seg siden hun ikke kunne stå inne for det hun opplevde som kirkens syn. Hun endte med å bli dette konfirmantkullets ivrigste deltaker i denne menigheten.

Konfirmasjon for alle?

Det er i Tunsberg gjort en liten undersøkelse om hvordan det kommer frem på menighetenes nettsider at konfirmasjon er for alle, også for unge med funksjonsnedsettelse. Spørsmålet er om i hvilken grad oppleves kirken som inkluderende. Det å ha en ungdom som er annerledes, har andre behov, er en sårbarhet mange foreldre kan kjenne på. Spørsmålet er på hvilken måte møter vi som Kirke denne sårbarheten? Får foreldre en opplevelse av tilhørighet av å være inkludert i denne ritene i den unges liv? Eller gir det en opplevelse av å være til bry? Hvordan vil denne kategori ungdom bli tatt imot?

Undersøkelsen gir nedslående resultater. Det står lite og ingenting som beskriver at det gis tilbud om tilrettelagt konfirmasjon, men noen menigheter sier – «ta kontakt hvis en har behov». Dette handler kanskje om en manglende bevisstgjøring til hvordan vi kommuniserer konfirmasjon for unge med variasjoner i funksjonsevne. Her er det utviklingspotensial.

I noen andre bispedømmer er det utviklet tilbud om «HEL-konfirmasjon». Det er tilbud om at konfirmasjon er for alle unge, uavhengig av funksjonsevne. Tilbudet presenteres på brosjyrer og på kirkens nettsider ved påmelding til konfirmasjon som er et tilrettelagt tilbud individuelt eller i grupper.

Dette må også utvikles i vårt bispedømmes slik at vi i praksis blir en kirke som er for alle. En kirke hvor ikke alle er med, er heller ikke en HEL kirke (jfr HEL-visjonen).

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Året 2021 har vært gjennomført med tilpassede løsninger for årets konfirmantkull i tråd med smitteverntiltakene. Det er god grunn til å være fornøyd med alt det som likevel ble mulig å gjennomføre slik at konfirmanttiden tross alt har blitt så bra den kunne. Videre vil det være viktig å ta med seg lærdom fra varierte og alternative opplegg i pandemitiden, og holde fokus på å ivareta et godt tilbud for konfirmantene.

For aller viktigst vil det likevel være å gi konfirmanter et livsnært og relevant tilbud der de opplever seg sett og hørt. Konfirmanttiden kan ha avgjørende betydning for om disse får styrket sin tilknytning til kirken og f.eks. blir å finne ved døpefonten med sine barn i fremtiden. I dette arbeidet ser vi også en klar utfordring, og det er å på hvilken måte vi i større grad kan inkludere og skape et likeverdig tilbud for konfirmanter som har en funksjonsnedsettelse.

2. 4. TILBUD TIL UNGE I MENIGHETENE

2.4.1 Aldersgruppene fra 13 -30 år.

Resultatmål:

- Tilbud for unge i menighetene styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall deltakere på tilbud for 13-17 år/18-30 år.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål ikke oppnådd**

Resultat/utvikling

Oppslutning på tilbudene i 2021 viser:

Aldersgruppen 13-17 år: 49 menigheter hadde til sammen 102 tilbud inkludert ledertrening, som samlet totalt 409 deltakere. Antallet tilbud totalt har økt sammenlignet med 2020, da det totalt var 49 tilbud, men samlet i 2021 243 færre deltakere.

Oppfølging og ledertrening etter konfirmasjonsalder har hatt en oppslutningsprosent på 8% med 223 deltakere av 2671 medlemmer i den aktuelle alderen.

Aldersgruppen 18-30 år: totalt 11 menigheter hadde 29 kontinuerlige tilbud som samlet 175. Dette er en økning på 53 % siden fjorårets og 61 % siden 2019. Antallet innrapporterte enkelt tiltak var 8. Det er en økning på 4 tiltak siden 2020, men fortsatt ikke på 2019-nivå som var 22.

Refleksjon og analyse

Samlet sett gir tallmaterialet oss grunn til å tro at ansatte, ungdommene selv, og frivillige har gjort en stor innsats for å øke aktiviteten i 2021, men at ungdommene flest lar seg tiltrekke av kirkelige aktivitet i mindre grad enn før. Disse funnene henger naturligvis sammen med pandemien, og de mer langsiktige konsekvensene av to år på lavbluss i kristent ungdomsarbeid har vi fortsatt ikke oversikt over. Så langt kan vi konkludere med en klar nedgang i oppmøte og engasjement.

Funnene i våre tall kan også knytte seg til ungdommenes egne opplevelser av livet i pandemien. I den nyeste Ungdataundersøkelsen fra Vestfold oppgir 2 av 3 at pandemien har påvirket livet i positivt. Særlig knytter dette seg til mindre stress og mer bruk med familien enn tidligere. Med andre ord har mange det godt hjemme, og lysten til å «dra ut» har avtatt. Samtidig finner man at flere føler seg ensomme, bekymrer seg mer, har mindre kontakt med venner og savner å dra på fritidsaktiviteter.

Vi skal ikke forsøke å tolke disse to tilsynelatende motstridende funnene her, men nøye oss med å slå fast at mange av kirkens tilbud for unge svarer godt på flere av utfordringene ungdom opplever. I kirken kan unge finne inkluderende fellesskap, trøst og håp.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Arbeidet blant barn og unge er avgjørende viktig for kirkens fremtid. Mange steder er det spenning rundt hvordan arbeidet skal bygges opp igjen etter at det har vært restriksjoner og begrensninger for barn og unge.

Mange menigheter har holdt god kontakt med sine unge, men det blir særlig viktig å gi støtte og inspirasjon for dem som opplever at mye av arbeidet for barn og unge er blitt borte. Det må gjøres i mange fora som f.eks. tema i fagsamlinger og på visitaser. Bispedømmerådet har satt av noen prosjektmidler til å støtte nyskapende tiltak som kan fornye engasjementet lokalt for barn og unge.

2.4.2 Ungdomsdemokratiet i Tunsberg (UBDM/UBDR)

Ungdommens bispedømmemøte 2021

Med tanke på Ungdommens bispedømmemøte (UBDM) 2021, ble det tidlig klart at gjennomføring på det vante tidspunktet i starten av mars ikke ville la seg gjennomføre dersom møtet skulle avholdes fysisk. Derfor bestemte ungdommens bispedømmeråd (UBDR), i samråd med administrasjonen, å utsette møtet til november 2021. Denne endringen var nødvendig for å i det hele tatt gjennomføre et fysisk møte, og alt i alt er både råd og administrasjon fornøyde med at møtet lot seg gjennomføre, til tross for noe lavere oppslutning enn vanlig. Det er et uttrykt ønske fra UBDR at administrasjonen legger til rette for et nytt UBDM 2022 i mars, og at det satses på å styrke rekrutteringen.

I 2021 deltok 17 delegater og 7 observatører på UBDM, noe som er en tilnærmet halvering sammenlignet med normale år.

Sakene var:

Sak 04/21 Influenserteologi

Sak 05/21 Alkohol, festkultur og drikkepress

Sak 06/21 Psykisk helse og ensomhet

Ungdommens bispedømmeråd 2021

Ungdommens bispedømmeråd besto i 2021 av 6 faste medlemmer og to varamedlemmer. Antallet var likt etter valget på UBDM hvor flere av rådets medlemmer ble valgt inn på nytt, samtidig som vi fikk to nye faste medlemmer.

På grunn av pandemien har rådet kun hatt anledning til å møtes digitalt med unntak av én planleggingshelg og selve UBDM. Alt i alt møttes rådet seks ganger inkludert gjennomføringen av Ungdommens bispedømmemøte.

Tunsberg UBDR Foto: Henrik Guiii-Larsen

Refleksjon og analyse

I 2020 rakk vi akkurat å gjennomføre UBDM før nedstengingen i mars. I 2021 hadde derimot pandemiens konsekvenser også en klar effekt på ungdomsdemokratiet. Rekrutteringen var lavere enn normalt, og muligheten for fysiske møter begrenset sosial og faglig utvikling for ungdomsrådet. Den lave rekrutteringen henger etter alt å dømme sammen med at mange ungdomsarbeid i bispedømme har hatt lavere aktivitet og oppslutning enn i et normalt år. Møtet ble også flyttet fra mars til oktober, noe som ifølge flere kilder var en medvirkende årsak.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Etttersom det ble besluttet å avlyse UBDM i 2021 blir det i stedet slik at ungdomsrådet i 2022 gjennomfører en ungdomsdemokratiturné. Satsningen er vedtatt i Bispedømmerådet i Tunsberg (sak 53/21).

Hensikten med turnéen er:

- å skape begeistring rundt demokratitanken, med særlig fokus på kirken
- å øke forståelsen av hensikten med et kirkelig ungdomsdemokrati
- å øke rekrutteringen til UBDM og bidra til lokal demokratiutvikling, og gjennom dette bidra til økt rekruttering til kirkelige arbeid og tjeneste.
- engasjement rundt ungdomsspørsmål
- inspirasjon i ungdomsarbeidet lokalt med vekt på sammenhengen mellom håp* og demokrati

Satsningen på en ungdomsdemokratiturné er tilsynelatende godt timet, og vi håper at den vil bidra positivt både lokalt og regionalt.

3. KUNST- OG KULTURUTTRYKK ER EN DEL AV KIRKELIVET

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangementer.
- Flere åpne kirker

3.1. OPPSLUTNING OM KONSERTER OG KULTURARRANGEMENTER

Resultatmål:

- Vekst i antall deltakere på konserter og kulturarrangementer.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er delvis oppnådd**

Resultat/utvikling

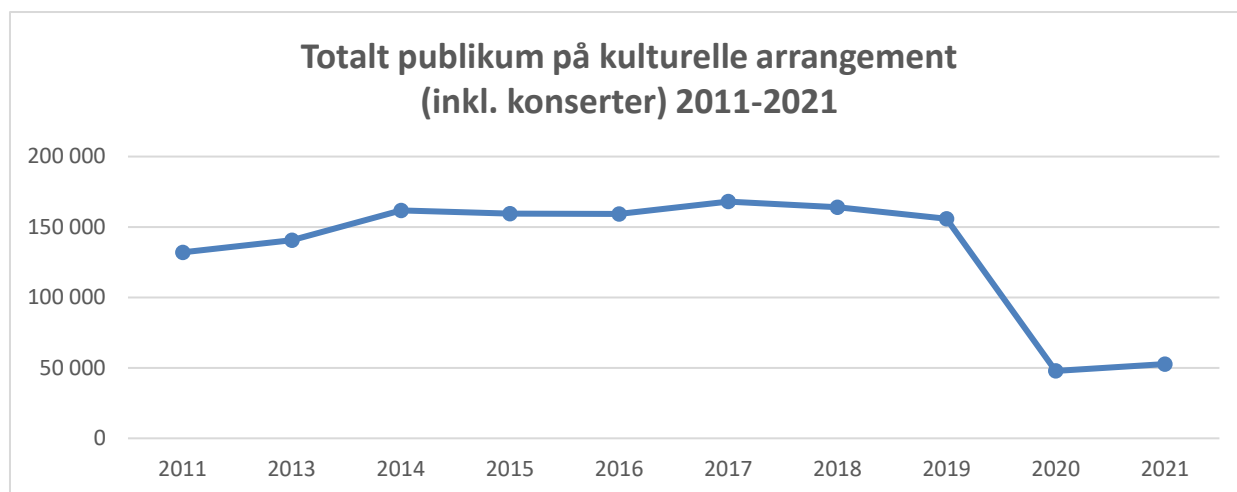
Det har gjennom 2021 blitt avholdt totalt **708** «live» konserter og kulturarrangementer i 2021. Antallet deltakere totalt var **52 708**. Resultatet viser en liten nedgang i antall arrangementer fra 2020, men en liten oppgang i antall deltakere på ca. 10%.

Tabell 19 nedenfor viser i tall nedslaget av kirkelig kulturvirksomhet fra 2011 - 2021:

Arrangement	2011	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Konserter i regi av menigheten	692	734	761	693	733	839	768	444	380
Antall deltakere/publikum	76 151	79 741	82 611	71604	89 490	87 534	80 253	32 189	24 584
Konserter i regi av andre	260	264	277	351	364	349	374	122	160
Antall deltakere/publikum	39 858	45 534	46 428	67881	55 496	56 975	55 411	8534	18 523
Antall kulturarrang. i regi av menigheten	154	264	265	248	246	224	218	100	130
Antall deltakere/publikum	12 270	29 191	29 061	17448	19 459	15 210	15 675	4648	5962
Antall kulturarrang. i regi av andre	39	59	59	39	42	49	72	67	38
Antall deltakere/publikum	3 636	7 205	1 362	2 446	3 580	4 402	4 581	2462	3639
Totalt antall kulturelle arrangement (inkl. konserter)	1 145	1 321	1 362	1 331	1 385	1 461	1 432	733	708
Totalt publikum på kulturelle arrangement	131 915	161 671	159 462	159 379	168 025	164 121	155 920	47 833	52 708

Tabell 19: Antall konserter og kulturarrangementer i menighetens regi og i andres regi 2011-2021

Pandemien har påvirket mulighetene for å arrangere konserter og kulturarrangement. I forhold til resultatene fra 2019 ser vi en nedgang på ca. 50% i antall fysiske arrangementer og ca. 70% nedgang i antall deltakere.

Refleksjon og analyse

Det er all grunn til å være stolt av mye solid og kreativt arbeid innenfor kunst, kultur og kirkemusikk i året som gikk.

Det er vanskelig å måle helt hva kirken har oppnådd på dette området i 2021 ettersom mye har vært formidlet gjennom digitale kanaler. Dette gjør at det blir vanskeligere å måle deltakelse på samme måte som når man deltar fysisk. Det blir derfor svært viktig å særlig ha oppmerksomhet på tematikk, innhold og kvaliteter framfor antall deltakere.

Med totalt 52708 kirkegjester på konsert og kulturarrangement i 2021 kan vi likevel slå fast at på tross av meter og antallsbegrensninger har kirkene og menighetene åpnet opp troens og kirkens rom for svært mange.

Vi vil i det følgende oppsummere noen viktige fysiske kulturarrangementer fra 2021.

HAUGEJUBILEET

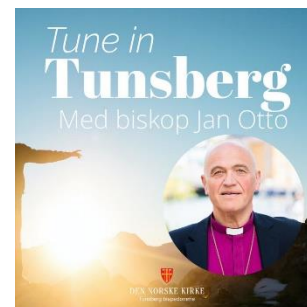
2021 var også et år hvor Haugejubileet ble behørig markert. I Tunsberg bispedømme la vi vekt på at både lokale initiativ som eget «Haugeprogram» og riksdekkende arrangement som «Haugespel» skulle stimuleres og hjelpes fram (Lenke til vår nettside: [Hauge-jubileum - Tunsberg bispedømme \(kirken.no\)](https://www.kirken.no/hauge-jubileum-tunsberg-bispedomme)).

Vertsmenigheter fikk bistand til å få til å arrangere og finansiere disse, og det ble avholdt fagseminarer og laget fagartikler for å gi kompetanse til menighetene.

Dette er et eksempel på god samhandling mellom regionale og lokale instanser i kirka, og både forberedelsene og gjennomføringen fikk svært god respons.

KUNST, POESI OG ØVRIGE KULTURARRANGEMENT

Som en del av Tønsbergs jubileumsprogram ble det spilt inn 4 episoder av podkasten «Tune in Tunsberg» der biskopen inviterte gjester til samtale om aktuelle temaer direkte på Litteraturhusbiblioteket. Det ble en viktig arena for dialog. ([Link til podkast: "Tune in Tunsberg" med biskop Jan Otto](#))

På poesifeltet ser vi at stadig flere kirker inviterer inn forfattere til aktuell tematikk som enten er sprunget ut av kirkeårets tekster, eller med basis i engasjement fra lokalsamfunn. Det skjer i form av poesigudstjenester og temakvelder. Det har vært en strategisk satsning fra bispedømmet å knytte kontakter til regionale aktører slik som Litteraturfestivalen for å bidra til et kontaktnett som gjør at de ulike kirkene blir synlig med egne program.

Et eksempel er avslutningsarrangementet i Tønsberg domkirke for Litteraturfestivalen. Der ble gjendiktede sanger fra nobelprisvinneren i litteratur og protestsangeren Bob Dylan fremført av artisten Torgeir Waldemar Engen med band. Tema var «Protest -sanger for en prøvet verden».

Fra mai til november ble det avviklet en svært annerledes kunstutstilling i Strømsø kirke med installasjonen «Fuglene» av Katrine Kjøster Holst. Installasjonen består at to tusen fugler støpt i porselen som er montert oppe under taket i kirken og dannet rammeverk for en rekke gudstjenester, arrangement og konserter og henledet oppmerksomheten på en rekke teologiske og dagsaktuelle temaer både lokalt og regionalt.

Fra året 2021 bør også nevnes at «Kirkens Teaterskole» endelig så dagens lys med en egen forestilling om «Franz av Assisi» på Drammens Teater. Over 20 barn og ungdommer spilte flere forestillinger med en sterk formidling og et tydelig budskap for Drammens befolkning. Dette tiltaket representerer på mange måter noe nytt i kirkens barne – og ungdomsarbeid som Tunsberg bispedømme har bidratt til å hjelpe frem fordi vi tror det vil ha stor overføringsverdi.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

I Tunsberg har det gjennom det siste tiåret vært økende aktivitet av konserter og kulturarrangement med stedvis veldig god oppslutning. Dette forteller om ivrige kirkemusikere, engasjerte menighetsråd og staber som jobber godt tverrfaglig. Samtidig er det slik at svært mange steder er budsjettene til denne type arbeid svært marginale og det kreves mye innsats for å opprettholde og utvikle dette viktige arbeidet. Særlig krevende kommer det til å bli nå med oppstart etter et par år med mange avlysninger og begrensninger.

Vi vet fra tildelingsoversikter at flere kirker har utviklet kompetanse og avsatt tid til å søke eksterne tilskudd. Imidlertid er det svært mange menigheter hvor denne muligheten av ulike

grunner ikke er godt nok utnyttet for å at også denne delen av menighetsarbeid gis gode rammer.

Fremover blir det viktig å stimulere menighetene til å ha noen visjoner for arbeidet med kunst og kultur. I tillegg ser vi at korarbeidet trenger starthjelp og stimulering som ressurs i menigheten etter pandemien, og særlig korarbeid for barn og unge trenger bred støtte for å komme i gang.

3.2. PILEGRIMSARBEIDET

Resultatmål:

- Utvikle pilegrimsarbeidet i Tunsberg.
 - Bidra til fokus på middelalderkirker langs leden
 - Forberede ledens ferdigstilling

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er oppnådd**

Refleksjon og analyse

Pilegrimsarbeidet har hatt vist en rekke gode lokale tiltak i 2021 og vi ser stadig nye initiativ med sterk lokal forankring. I Sandefjord har f.eks. foreningen «Kirkebakkestier» fått tilskudd i form av innovasjonsmidler til trosopplæring. De har utviklet et verktøy som gjør det enkelt for kirkens ansatte og frivillige til å lage gode og morsomme uteaktiviteter for barn. Her kan man være pilegrim i eget nærmiljø der QR-koder er plassert utenfor kirkene for å vise vei til merkede løyper. Initiativet lages i samarbeid med pilegrimsleden, stolpejakt og turistforeningen.

Det finner og sted mer tradisjonelle vandringer som legges til rett og tilpasses f.eks for skoleklasser, diakonale initiativ m.m

For å hjelpe folk flest med å oppdage pilegrimslivets gleder, måtte vi i pandemien lete etter noe som kunne skape identifikasjon og vandringslyst. Mange har en forenklet forestilling av pilegrimen som en middelaldrende, taus og tradisjonsbundet vandrer med kappe, kjepp og tursko. Vi ønsket å utvide og forfriske dette bildet og vise folk at pilegrim – det er for alle. For å promotere den nyåpnede Tunsbergleden bestemte vi oss for å invitere et knippe gjester til å være med på vandringer vi ville filme.

Tematisk valgte vi tre innsteg til filmingen, basert på skotøy. F.eks. kunne man møte biskopen på sykkel langs pilegrimsleden, samtalevandring med religionsdialog, og mer tradisjonell vandring i tursko på småveier mellom eplehager og buktende åser i Lier. Disse filmene ble distribuert på ulike plattformer, og har fått god respons.

Sykkelpilegrim på hjul med biskop Jan Otto

Sett 328 ganger • 25. jun. 2021

2 LIKER IKKE DEL LAGRE

Tunsberg bispedømme Dnk
28 abonnenter

Er du glad i å bevege deg, trene eller gå tur? Kan hverdagen være litt stressende? Da er kanskje "pilegrimina" noe for deg? Bli med når biskop Jan Otto Myrseth og Tore Dvergaastein viser Henrik

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Det er fremdeles et godt stykke arbeid igjen på det strukturelle området når det gjelder pilegrimssatsingen i Tunsberg, og en klar utfordring er å få etablert et regionalt pilegrimsforum. Her vil vi koordinere innsats og engasjement med regionalt pilegrimssenter i Oslo.

Vi trenger å få til mer «Åpne kirker» (se eget avsnitt), ikke minst langs pilegrimsleden. Alt dette utfordrer oss til å jobbe videre med dette med oppfinnsomhet og kløkt. Åpne kirker er avhengig av flere faktorer som plassering i forhold til ferdselsårer og solid forankring hos menighetsråd og frivillige.

Det er et mål å få åpnet de kirkene som ligger langs pilegrimsleder særlig i sommersesongen slik at de kan være til glede for lokalbefolkning, for pilegrimer som er langvandrere. Bispedømmet må utvikle stabenes kunnskap om hva som må til for at «åpne kirker» blir et kontinuerlig arbeid.

3.3. FLERE ÅPNE KIRKER

Resultatmål:

- Antall åpne kirker.

Nøkkelindikator:

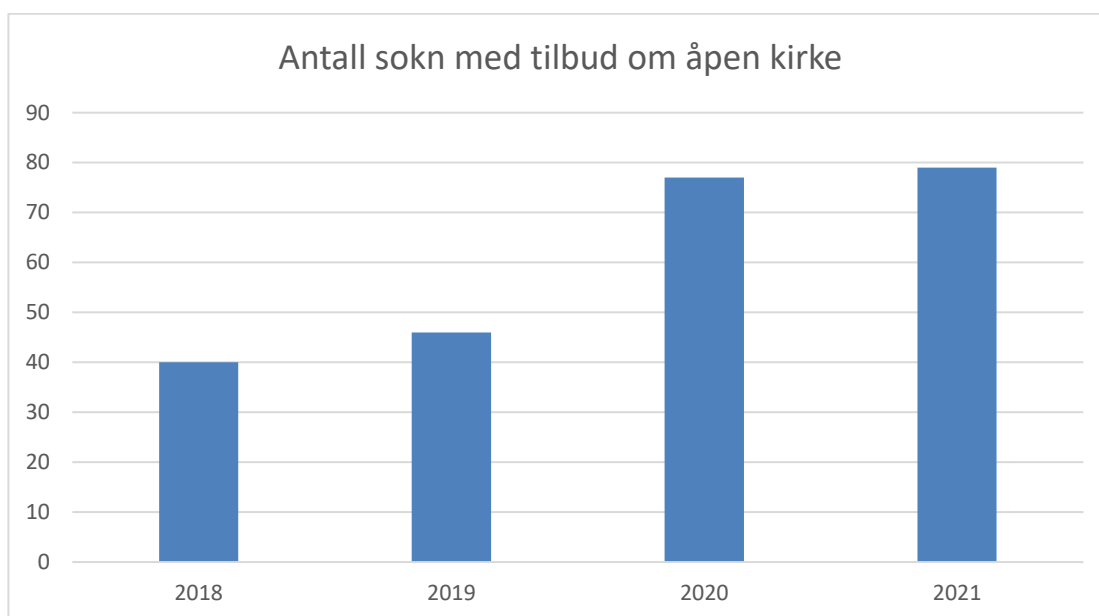
- Antall åpne kirker

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er oppnådd**

Resultat/utvikling

I 2021 hadde 79 sokn tilbud om åpen kirke, disse var til sammen åpne i 2054 dager (snitt 26 dager pr. sokn). Årets resultat viser en økning på 2 sokn sammenlignet med fjorårets.

Refleksjon og analyse

Årets resultat viser at det er lagt til rette for Åpne kirker i veldig mange av soknene i Tunsberg bispedømme. De stedene som ikke hadde dette tilbudet, er i hovedsak små menigheter med få ressurser. Prostene rapporterer at det mange steder jobbes målbevisst for å få til mer åpne kirker.

Noen steder har åpen kirke vært brukt som erstatning når det har vært mange begrensninger for gudstjenestelivet. Dersom gudstjenester har blitt avlyst på kort varsel, har man mange steder likevel hatt kirkene åpne for at det skal være mulig å komme innom. Noen steder har det blitt holdt lesninger, spilt musikk eller bedt bønner.

Det har vist seg å være veldig viktig å åpne kirkerommet for mulighet til stillhet og å tenne lys under pandemien, og flere steder har det blitt lagt til rette for at besøkende til kirken kan få tilbud om samtaler.

Mange menigheter sørget for å holde åpne kirker i julehøytiden og det er blitt prøvd ut alternative måter å formidle julens budskap på gjennom kunst, musikk, vandringer og meditasjon.

Det er en økning i antallet kirker som legger til rette for å være åpne på sommeren, og særlig gjelder det de kirkene som ligger sentralt til langs pilegrimsleden.

Borre kirke er et godt eksempel på en kirke der det i løpet av 6 uker på sommeren 2021 kom innom over 900 personer.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi ser at antallet åpne kirker har fortsatt å øke i 2021. Selv om det er flere kirker som er åpne så er det fortsatt slik at antall personer som benyttet seg av dette tilbudet er få sett i forhold til medlemstallet lokalt. Men det er grunn til å glede seg over at også her er trenden en økning i antall besøkende.

Vi registrerer at det i menighetene er en økende bevissthet rundt betydningen av det å åpne kirkerommene. Åpen kirke er et relativt nytt tilbud som krever tid for å bli kjent, og det må legges til rette slik at informasjonen kommer ut om det tilbudet som finnes. Et godt eksempel er Borre menighet der de har jobbet med dette over litt tid, og nå ser vi at det kommer hundrevis innom den vakre gamle kirken som ligger så fint til.

Å holde kirker åpne krever ressurser med tanke på både personell (frivillige og ansatte), tid og økonomi. Vi ønsker fremover å arbeide videre med å identifisere de utfordringer som må løses for at det skal være mulig enda flere åpne kirker rundt om i bispedømmet, og at erfaringer deles mellom menigheter for å skape inspirasjon.

4. KIRKEN ENGASJERER SEG I SAMFUNNET

Resultatmål:

- Flere menigheter med diakonal betjening.
- Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge.
- Arbeid med religionsdialog styrkes.
- Kirkens digitale nærvær øker.
- Kirken er synlig på flere arenaer i det offentlige rom.
- Samarbeidet kirke/skole styrkes.

4.1. DIAKONAL BETJENING

Resultatmål:

- Flere menigheter med diakonal betjening.

Nøkkelindikatorer:

- Antall menigheter med diakonal betjening.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål delvis oppnådd**

Resultat/utvikling

Pr 31.12. 2021 hadde 69 av til sammen 100 sokn diakonal betjening. Sammenlignet med den innrapporterte tallet fra 2020 er dette en nedgang på 2 sokn. Årsaken til nedgangen skyldes feilrapportering da en ikke hadde tatt hensyn til sammenslåing av sokn som ble gjennomført 1. jan. 2020.

Refleksjon og analyse

Vi fikk i 2019 og 2020 nye midler som gav flere diakonstillinger, og for Tunsberg ble dette totalt 7,5 nye diakonstillinger. Vi har nå totalt 33 diakonstillinger og 5 diakonarbeidere.

I 2021 har det ikke kommet sentrale midler, og ellers vært lav aktivitet og få anledninger til å møtes for å jobbe frem nye stillinger.

I 2021 har det likevel vært noen nye initiativ fra menighetene. På Ringerike ble det opprettet en ny stilling som ungdomsdiakon som ble finansiert med midler fra eget fellesråd. I Ringerike viser rapporter at det er ca. 700 «fattige» barn i og et høyt antall ungdom som faller ut av arbeidslivet før fylte 30 år. Dette er tydelige diakonale utfordringer som Kirken på Ringerike ønsker å ta fatt gjennom et samarbeid med andre samfunnsaktører lokalt.

Et annet initiativ er at menigheter etterlyser en større kirkelig tilstedeværelse på institusjoner som kan være med å ivareta helhetlig omsorg til mennesker gjennom hele livsløpet. (jf. St. meld. 15: "Leve hele livet". Her tydeliggjøres det at omsorgstjenesten må

sørge for at den enkeltes tro- og livssynsutøvelse og behov for samtaler for eksistensielle spørsmål blir ivaretatt.)

En del menigheter ser her et mulighetsrom ettersom mange kommuner erfarer at dette feltet er de ikke gode nok på. Diakoner har kompetanse og erfaring på dette feltet, og kan komme kommunen i møte ved å tilby en tjeneste de selv ikke opplever de er så gode på, eller har mulighet til å få tid til.

Tiden etter en pandemi er også en gylden anledning til å sette temaet tydeligere på agendaen ettersom mange pasienter ble isolert i denne tiden, og med begrensninger på besøk fra pårørende. Dette har vært en krevende livsfase, og mange har behov for samtaler om eksistensielle -og åndelige behov.

Med de nye diakonstillinger som vi fikk i 2019 og 2020, valgte bispedømmerådet to tydelige profiler på noen av stillingene, og det var på feltene integrering og sorgstøtte. To stillinger fikk betegnelsen integreringsdiakoner, fordi en stor del av stillingene deres handlet om å styrke og utvikle integreringsarbeidet i møte med flykninger og asylsøkere. Den andre profilen var en nysatsning på arbeidsfeltet sorgstøtte barn/unge/familier, og dette fikk navnet Ung Sorg, Vestfold.

Vi erfarer gjennom denne satsningen at spesifikke profiler på diakonstillinger er med på med å skape en spisset og mer tydelig fagkompetanse innenfor et aktuelt, diakonalt arbeidsfelt. Denne kompetansen blir igjen etterspurt av samarbeidspartnere og andre samhandlingsaktører. Vi lever i et kompetansesamfunn hvor det er behov for spesialkompetanse og samarbeid på tvers av fagenheter for sosial innovativ samskaping. Disse diakonstillingene skaper troverdighet og forankrer tydeligere diakoners rolle i et lokalsamfunn, og kan bidra konkret og kompetent inn på vegne av kirken.

Integreringsdiakoner

I Svelvik menighet startet de opp et nybrottsarbeid i 2019 med Kafé Global. Satsningen hadde fokus på integrering av flykninger og innvandrere. Målet med kafeen var at den skulle være en arbeidstreningsarena, og et sted å praktisere norsk for å styrke integreringen av innvandrere. Kafeen fikk en bratt erfaringslæring i møte med Koronapandemien.

Dessverre måtte menighetsrådet i desember 2021 vedta å legge ned kafeen, og begrunnelsen var ifølge vedtaket; «kun av økonomiske årsaker». Etter nesten to år med pandemi ble det for kostbart å drive kafé. Siden kafélokalene var trange, ble det ekstra vanskelig å holde åpent i forhold til smittevern-restriksjoner. Kafeen er nå nedlagt, men blir drevet videre av Jasmin Kvinnenettverk. De tar over driften av Kafé Global og viderefører integreringsprosjektet som menigheten startet. Integrerings-diakonen skal fortsette å delta i aktiviteter som f.eks. språkkafé.

For integreringsstillingen på Fjell handler det i stor grad om å ha en brobyggerrolle i møte med ulike samfunnsaktører. Den skal bygge nettverk i møte med kommune og/eller organisasjoner, og etablere arenaer for fellesskap/møteplasser uavhengig av kulturell bakgrunn. Som et eksempel har integreringsdiakonen utviklet og fulgt opp språk- og arbeidspraksis for flyktninger på Introduksjonscenteret i Drammen i samarbeid med «Forandringshuset».

Integreringsdiakonene beskriver tre sentrale nøkler i integreringsarbeidet: det er fokus på relasjonsbygging - nettverksbygging, matlaging/hagearbeid som inngangsport til felles arena/interesse, og hjemmebesøk for å være medvandrer i møte med livet- slik livet møter oss.

Ungdomsdiakon - sorgstøtte til barn, unge og familier.

Denne stillingen er et unikt nybrottsarbeid innenfor diakonien i Tunsberg bispedømme. Stillingen ble opprettet etter at vi fikk nye midler i 2019. Det var behov å bygge opp kompetanse om sorg-sorgstøtte til barn og unge, og ikke som en liten del av en ordinær diakon-stilling, men som kunne gi mer tid til faglig forankring og oppfølging av barn, unge og familier med sorg. Stillingen var ikke forbeholdt en menighet / fellesråd, men til regionen Vestfold.

Det innebærer at ungdomsdiakonen har arbeidet med nettverksbygging med videregående skoler og kommunale tjenester/aktører, for å gjøre sorgstøtte-tilbudet kjent. Dette har handlet om å bygge opp og synliggjøre en fagkompetanse som skolene selv ikke har, men som nå er sterkt ønsket.

Ungdomsdiakonen har også vært med å etablere Ung sorg Telemark ettersom han har fått økonomisk støtte fra fylkeskommunen til stillingen. Oslo bispedømme har også tatt kontakt, fordi de ser behov for å arbeide mer målrettet med barn og unge i sorg. Dette er en nysatsning innenfor diakonien, fordi vi har truffet en nisje/behov for å bidra med en faglighet i møte med sorg, og som nå kan handle om diakonalt entreprenørskap i flere bispedømmer.

På grunn av behovet for mer kompetanse og ressurser til Ung Sorg jobbes det nå med et

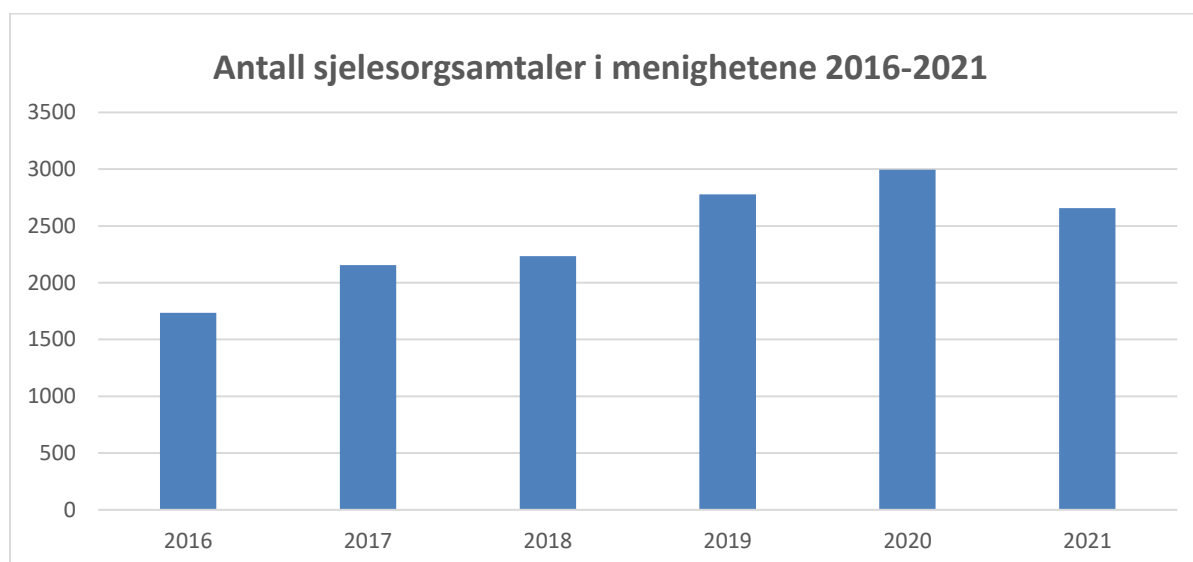

forprosjekt for å se på muligheten for å etablere et sorgstøttesenter i vår region med ulike fagpersoner.

I november 2021 arrangerte Ung Sorg, Vestfold, Sandefjord kommune og Tunsberg bispedømme en fagdag hvor det ble satt fokus på barn og sorg. Det var 96 personer som deltok på fagkonferansen i Sandefjord. Ubearbeidet sorg som en del av barndom og oppvekst, kan føre til større utfordringer ifht psykisk helse og arbeidsevne senere i livet.

Sjelesorgsamtaler

Det ble i 2021 registrert 2657 sjelesorgsamtaler i menighetens regi, det er 338 færre samtaler enn fjoråret (83 av 100 menigheter svarte ja på spørsmålet «Ble det avholdt sjelesorgsamtaler i menigheten»). Hva nedgangen skyldes har vi ikke klarhet i, om dette skyldes underrapportering, korona, mindre tilgjengelighet, mindre behov, ønsker vi å finne mer ut om.

Prestene har gjennomført mange samtaler knyttet til de kirkelige handlingene man har kunnet gjennomføre, og mange prester har også vært tilgjengelig for samtale knyttet til tilbud om åpne kirker.

Samtaler knyttet til de kirkelige handlingene blir vanligvis ikke registrert som sjelesorgsamtaler fordi de er knyttet til noe som registreres på annen måte.

De andre typene samtale blir ofte ikke registrert fordi de er av en mer tilfeldig karakter og derfor faller utenfor selv om de er sjelesørgeriske.

Det er også mange mer tilfeldige samtaler med pårørende og helsepersonell ved institusjoner som ikke blir registrert, men som inneholder alt fra hverdagslige temaer til større åndelige og eksistensielle temaer.

Vi trenger å finne gode måter å få registrert det totale samtaletilbudet på slik at ikke det blir et misforhold mellom registrerte samtaler og det reelle antallet. Det blir litt rart når prostene melder at det satses lokalt på å legge til rette for samtaletilbud i menighetene mens tallene viser nedgang i sjelesorgsamtaler.

Flere fellesråd med diakoner i spissen utviklet digitale samtaletilbud eller tilbud om gå-turer til folk som var særlig utsatt i møte med koronasituasjonen. Der den kirkelige medarbeider har brukt lang tid på å bygge gode relasjoner, ser en særlig god frukt av krisetiden. Det er den langsiktige relasjonelle tilnærmingen som er grunnleggende i kirkens diakonale vesen og som gir resultat.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi har nå 32 diakoner og 7 diakoniarbeidere i Tunsberg, og dette er en svært god styrking av diakonal fagkompetanse, personlig livserfaring/ressurser, og tidligere yrkeserfaring. Ikke minst er det gledelig at flere av de nye tilsatte er menn. Det å ha en faggruppe med jevnere fordeling av menn og kvinner er en stor styrke og skaper både bredde og romslighet, ikke minst i profileringen og rekrutteringen av unge mennesker til diakonyrket.

Det er mange steder der det uttrykkes behov for samtaler om både ensomhet, angst og åndelige spørsmål. De som har betjening ved åpne kirker har i 2021 opplevd en liten økning i antall samtaler, og mange ansatte melder at de har flere samtaler med folk enn tidligere.

Likevel ser vi at antall registrerte sjelesorgsamtaler går ned i det menighetene rapporterer inn. Vi er nødt til å finne ut litt mer om hva denne forskjellen i opplevd økning av samtaler og nedgang i registrerte sjelesorgsamtaler handler om. Kirken har mange dyktige og engasjerte ansatte og frivillige som gjerne er disponible for å være samtalepartner, særlig for barn og unge.

Omsorg og samtale er grunnleggende diakonalt arbeid, og det må være et mål å øke samtale- og sjelesorgtilbudet.

4.2. FELLESKAP TIL NYE I NORGE

Resultatmål:

- Flere menigheter tilbyr felleskap til nye i Norge

Nøkkelindikatorer:

- Antall menigheter med tilbud i forbindelse med integreringsarbeid

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er oppnådd**

Resultat/utvikling

22 menigheter hadde i 2021 tilbud og tiltak i forbindelse med integreringsarbeid, rettet mot innvandrere, asylsøkere og flyktninger, og andre utsatte grupper. 12 av disse tilbud var samarbeid med nabosokn. Årets resultat viser en liten oppgang på 1 sokn.

Fra nettsiden til Stokke, Skjee og Arnadal menigheter i Sandefjord. Et viktig tilbud i lokalsamfunnet der er «Internasjonal kvinnegruppe», et flerkulturelt møtested og en åpen arena for mangfold, inkludering og trivsel.

Refleksjon og analyse

«Nye i Norge», enten de er kristne migranter eller tilhøre andre trosretninger representerer et ganske stort mangfold med hensyn til språk, etnisitet, alder, og kulturell bakgrunn. Gjennom de tiltakene som menighetene har rapportert inn har noen av dem funnet et møtested. Felles for tiltakene er at de mer eller mindre har oppstått ved at et lokalt engasjement har vokst frem, fra grasrota, og mindre pga. av styrt utvikling ovenfra. Ansatte og frivillige i lokalmenigheten har i sitt lokalmiljø møtt nye landsmenn med flerkulturell bakgrunn. Gjennom disse møtene med enkeltpersoner har det oppstått et behov og ønske om å skape møteplasser. Bak tallene ligger f.eks. internasjonale kvinnegrupper (Skjee, Sandefjord), diakonale kafeprojekt (Kafé TID på Ål i Hallingdal, Kafé Global, Svelvik), gospelkor (Åssiden og Vesterøy). Alle disse er gode eksempler på at lokalkirken kan fungere som en viktig en medspiller i lokalsamfunnet ved å skape gode flerkulturelle møteplasser

I flere menigheter, uten at vi kan fremvise eksakt tallmateriale på dette, har også enkeltpersoner med fremmedkulturell bakgrunn funnet sin plass i menighetens gudstjenesteliv, noen er også blitt valgt inn i menighetsråd. Men vi kjenner også historier om personer med flerkulturell bakgrunn og norsk bakgrunn som ikke har funnet seg til rette i våre menigheter. Det er ulike faktorer, men en faktor som vi ser har vært avgjørende, særlig for kristne migranter, er at menighetene har generelt lite tilbud for voksne under 65 år

utenom gudstjenesteliv. Kun 10 % av menighetene i Tunsberg har tilbud om bibelgruppe eller andre felleskapsgrupper.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Arbeid med Kirkemøtesaken «Kristne migranter» har også gjort oss mer oppmerksom på at vi, både lokalt og regionalt, vet for lite om kristne migranter og- menigheter i vårt bispedømme.

Våre egne, foreløpige kartlegginger og stikkprøver i bispedømmet viser at det er flere migrantmenigheter og -grupper i lokalmiljøet som ikke var kjent av ansatte i soknemenigheten de geografisk hørte under. Vi ser at det er behov for en grundigere kartlegging ikke minst med tanke på vår egen bevisstgjøring og oppfølging av kirkemøtesaken «kristne migranter» våre menigheter lokalt eller regionalt. Ikke først og fremst for at det skal startes nye aktiviteter i menighetene, men fordi vi trenger å gjenoppdage at den kristne kirke i sitt vesen er tverrkulturelt inkluderende.

En tydelig utfordring er å bidra til å styrke integrering enda flere steder i bispedømmet, og etablere gode tiltak som kan bidra til flere gode møter mellom mennesker. Det trenges modige initiativ til å skape flere gode møteplasser, som etter skoletilbud for ulike aldersgrupper og gjerne flere møteplasser/tilbud som er mer tilrettelagt for menn.

Det er også fortsatt behov for nettverksbygging og brobygging mellom kommunale og frivillige aktører på det flerkulturelle feltet. Her er det fortsatt gode utviklingsmuligheter som biskopen ønsker å sette fokus på gjennom visitasene fremover.

I 2021 har vi særlig, som en konkretisering av kirkemøtesaken hatt samtaler med KIA (Kristen interkulturelt Arbeid) om mulighetsrom for økt samarbeid med lokalmenigheter og KIA regionalt hos oss.

4.3. ARBEID MED RELIGIONSIALOG

Resultatmål:

- Arbeid med religionsdialog styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall fora for religionsdialog

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er ikke oppnådd**

Resultat/utvikling

Kirkerådet definerer «dialogforum» som en gruppe med minst fire medlemmer, og som har jevnlig møter der tros- og livssynstilhørighet ligger til grunn for deltagelse i gruppen og for

gruppens møteaktivitet og/eller arbeid. Vi har i Tunsberg foreløpig kun 1 dialogforum, Drammen og omegn tros- og livssynsforum (DOTL).

Gjennom Kirkelig Dialogsenter Drammen er det opprettet andre typer fora for religionsdialog, forstått som et offentlig sted eller forsamling der det føres religionsdialog. Dette er alt fra organiserte fora som resultat av Dialogsenterets arbeid (Sacred Music Festival, Gjestebud, Ypsilonsamtaler) og til mer uformelle i kaféarbeid som Kafé Global i Svelvik og Kafé TID på Ål. Det arbeides f.t med å kunne etablere et STL Vestfold.

Refleksjon og analyse

Sett i forhold til nøkkelindikator er ikke målet nådd. Bispedømmets arbeid med religionsdialog med utgangspunkt i Kirkelig dialogsenter Drammen (KDD) har holdt frem, tross pandemien. Podkasten *Ypsilonsamtaler* med ukentlige samtaler om kultur møter, brobygging og samfunnsliv har holdt frem, og episode 87 ble produsert like før årets slutt. Statistikk pr 10.02.2022 viser at det har blitt lastet ned 13.000 episoder og at de er lyttere i over 40 land. Prosjekter har fått støtte av Drammen kommune gjennom IMDI-midler i en treårig avtale ut som gjelder ut 2023. Se mer på www.ypsilonsamtaler.no.

Gjennom Lønneboseminaret 2021, som samlet ca. 90 deltakere, ble temaet «Gudsopplevelse - en drivkraft til personlig og samfunnsmessig forandring. Fra Haugianerne til Det muslimske brorskap» satt på dagsorden gjennom en rekke bidragsyttere. Hele seminaret ble sendt direkte og opptak av de fleste foredrag ble gjort tilgjengelige for flere på KDD's YouTube-kanal.

Det er også gjennomført noen dialogmesser i Strømsø kirke og dialoggudstjenester i Fjell. Flere av samtalene i dialoggudstjenestene er formidlet i Ypsilon

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Religionsdialog handler for oss om hvordan vi kan leve sammen med og møte mennesker med annen religiøs tilhørighet. Tallet på mennesker som er tilsluttet tros- og livssynssamfunn utenfor Norge har økt de siste 15 årene. Vi observerer også samtidig at gruppen som ikke er tilsluttet noen tros- og livssynssamfunn er i vekst. Dette utfordrer oss som kirke.

Det er mye god vilje og intensjon om dette i våre menigheter, men mye av energien og ressursene blir brukt på de tradisjonelle aktivitetene i menighetene. På slutten av 2021 ble det opprettet en egen referansegruppe for dialogarbeidet i bispedømmet fordi det er et ønske om å spre kunnskap om og stimulere til religionsdialog også i andre områder i bispedømmet.

4.4. KIRKENS DIGITALE NÆRVÆR- KIRKE PÅ NETT

Resultatmål:

- Kirkens digitale nærvær øker.

Nøkkelindikatorer:

- Antall SoMe-kanaler.
- Antall følgere pr kanal og poster pr uke pr kanal

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er oppnådd**

Resultat/utvikling

Tunsberg bispedømme har to facebooksider: Tunsberg bispedømme på Facebook: 615 liker-klikk og Tunsberg biskop Jan Otto Myrseth: 1,4 k følgere.

«BISKOP I TUNSBERG JAN OTTO MYRSETH»

Biskop Jan Otto Myrseths Facebook-side har fått 71 nye følgere i løpet av 2021 fra 1376 til 1440. Følgerne er i hovedsak i aldersgruppene fra 45 år og oppover, og ca. 55% er kvinner og 45% menn. Geografisk er de fleste følgerne fra Hønefoss, Oslo og Bergen. De fleste postene på siden er korte innblikk i biskopens virke – i første rekke knyttet til offentlige hendelser som vigslinger, taler eller oppslag i media.

Artikkeltreff 2020	Artikkeltreff 2021
294 treff totalt	257 treff totalt
Nett: 182 treff, 62%	Nett: 60%
Papir: 112 treff, 38%	Papir: 22%
	SoMe: 18%
	Annet: 1%

Blant sakene som skapte særlig oppmerksomhet rundt kirken i Tunsberg og biskopen, var sørgegudstjenesten i forbindelse med fem drap på Kongsberg 13. oktober 2021. Biskop Jan Otto Myrseth deltok under gudstjenesten og holdt en preken som skapte oppmerksomhet i flere riksdekkende medier (herunder Vårt Land, VG og NRK). NRK TV sendte gudstjenesten direkte.

«TUNSBERG BISPEDØMME I DEN NORSKE KIRKE»

Ifølge statistikken på Facebook har Tunsberg bispedømmes Facebook-side hatt en økning fra 573 til 611 i løpet av 2021. Dette er noe merkelig med tanke på at vi tilsynelatende hadde en økning fra 477 til 646 i 2020. Dersom man skal ta tallene vi kan lese av statistikken nå til grunn, ser vi en moderat økning på omtrent 40 følgere.

De fleste postene på Tunsberg bispedømmes side er av informativ art – enten en lenke til en sak på nettsiden, en stillingsutlysning eller en annonsering av et arrangement. De postene

som når lengst er poster med originalt innhold (inkl poster som lenker til nettsiden el), spennende nyheter eller vigslinger (livshendelser).

YouTube kanalen til Tunsberg her utviklingspotensial. Det er under 10 følgere på bispedømmets kanal.

Artikkeltreff 2020 (satt opp av KR)	Artikkeltreff 2020 (hentet fra Infomedia av Tunsberg bispedømme)	Artikkeltreff 2021 (fra Infomedia)
5050 treff totalt Nett: 2734 treff, 54% Papir: 2316 treff, 46%	4728 totalt Nett: 2555 Papir: 2164	4437 treff totalt Nett: 2414 treff Papir: 1955 treff

Tallene vi (Tunsberg bispedømme) finner hos Infomedia for 2020 divergerer med tallene vi fikk fra Kirkerådet for 2020. Grunnen til dette er uviss, men variasjonen i tallmaterialet gir et svakere grunnlag for sammenligning. I vår analyse tar vi derfor utgangspunkt i tallene vi selv har funnet for både 2020 og 2021, først og fremst for å måle på samme parametere.

Refleksjon og analyse

Nedgangen for 2021 er tydelig både i forbindelse med biskopen og Den norske kirke totalt i Tunsberg. Årsakene er etter alt å dømme sammensatte, men det er naturlig å anta at meta-trender og samfunnstrekk som sekularisering og privatisering av religiøst liv også gir utslag i disse tallene. Samtidig er det trolig at nedgangen også henger sammen med begrenset utadrettet aktivitet i 2021 - som igjen gir mindre stoff for oss å pushe ut, og mindre for pressen å ta tak i.

I en nærmere studie av tallene kan vi se at spredningen har økt med over 12%. Dette knytter seg etter alt å dømme noen enkelthendelser, i størst grad krisen på Kongsberg. På denne bakgrunnen vil det være nærliggende å anta at den økte spredningen ikke kan spores til økt aktivitet eller bedre «innsalg,» men av unike saker med særlig stor nyhetsverdi. Dette gir oss grunn til å tolke spredningstallene med et visst måtehold, men samtidig understreke kirkens potensiale til å spille en sentral rolle i større kriser, også medialt.

I fjor skrev vi at «nedgangen i utadrettet aktivitet har vært langt større enn nedgangen i presseklipp-treff, noe som viser at biskopen og bispedømmet tross alt har vært synlige.» Tallene gir oss uansett grunn til å styrke samarbeidet med media, både lokalt og regionalt.

Podkaster

I 2021 har Tunsberg bispedømme lansert to podkast-serier:

- *Tune in Tunsberg med biskop Jan Otto.*

Denne podkasten byr på dyptpløyende, interessante, meningsfylte samtaler om livet, tro, samfunn og kirke. Biskop Jan Otto har møtt flere aktuelle gjester til samtaler om likestilling, kirken, kunsten og ledelse. Podkasten har til sammen 1626 avspillinger og har truffet godt - særlig i gruppen 60+

Tre biskoper i samtale -en podkast med Per Arne Dahl, Laila Riksaasen Dahl og Jan Otto Myrseth.
Foto: Henrik Guii-Larsen.

- Jeg lurer på.

En podkast om livet, kirken, troen, Gud og sånt. Podkasteren har i all hovedsak den “gule gruppen” (jf. Medlemsundersøkelsen) som målgruppe, og blant gjestene finner vi Hedvig Montgomery, Magne Gundersen og biskop Jan Otto Myrseth. Tre episoder om dåp har så langt til sammen 340 avspillinger, og har fått flere svært gode tilbakemeldinger.

Oppsummering og veien videre for podkastsatsningen

Med tanke på at vi har fått mange gode tilbakemeldinger på begge podkastene, er det naturlig å tenke at vi bør satse videre. Ikke minst gir podkaster biskopen mulighet til å nå langt flere mennesker i et format som vi selv styrer. I tillegg har vi en unik mulighet til å lage godt innhold til “den gule gruppen” i et medium i sterk vekst.

Vi har kjøpt inn et lite mobilt studio, og ser at vi har potensiale i å utvikle form og innhold – vi har kommet et stykke på vei, har mye å lære og vil bli bedre! Samtidig tar podkasting mye tid og krever en klar prioritering. Særlig har markedsføring vært krevende å prioritere.

Refleksjon og analyse

I desember 2020 delte Tunsberg bispedømmeråd ut 700 000 kroner til en særlig satsning på “Kirke på nett” i menighetene. 34 menigheter mottok midler gjennom tildelingen. Alt i alt tyder rapporteringen, funnene i evalueringen og muntlige tilbakemeldinger på at midlene har hatt positive effekter i menighetene som har mottatt midler; produksjonen har økt, motivasjonen er høy, og satsningen lokalt er innovativ og fremtidsrettet. Samtidig ser

menighetene klare utviklingsmuligheter, særlig gjennom kompetanseheving og bedre ledelse. Likevel savner vi noe mer radikal innovasjon som i enda større grad jakter på nye muligheter og målgrupper.

Digitale verktøy, nettsider og kommunikasjon er gjennomgående tema i en god del av bispedømmets rådgivning, både den strukturerte og den mer tilfeldige. Bispedømmet har i 2021 gjennomført to tiltak som særlig knytter seg til det å skape enhetlig kommunikasjon, og som styrker menighetenes arbeid med digitale verktøy og nettsider:

Oppstart av **“Tune in Tunsberg – nyhetsbrev.”** Dette er et nyhetsbrev som går til alle ansatte, menighetsblader og valgte organer. Nyhetsbrevet er ment å styrke internkommunikasjonen i bispedømmet, og bidra til bevissthet rundt kommunikasjon. I arbeidet med brevet legger vi vekt på tydelig grafisk profil, gode og klikkbare saker og delingskultur. Responsen på nyhetsbrevet har så langt vært god, men vi vil jobbe kontinuerlig for at brevet bidrar til en mer enhetlig kommunikasjon fra bispedømmet.

Kompetansehevingen **“Kirke på nett”** er delvis gjennomført i Sandefjord og Hallingdal prostier (prosjektene er ennå ikke avsluttet). “Kirke på nett” er inspirert av Borgs “Kommunikasjon som oppdrag,” og har blitt til i samarbeid med prostiene og kommunikasjonsrådgiver Miriam Stålsett Føllesø. Prosjektet har følgende overordnede målsetninger:

- Å styrke områdets digitale kommunikasjon gjennom: Strategisk helhetstenkning i området.
- Å fokusere på en målrettet praksis med medlemmene/soknebarna i sentrum.
- Å øke menighetens tilstedeværelse på nett.

“Kirke på nett” er ennå ikke avsluttet eller ferdig evaluert, men så langt ser det ut til at satsningen har hatt god effekt. Samtidig gir tilbakemeldingene oss grunn til å styrke de faglige elementene i opplegget dersom det blir aktuelt å utvikle/fortsette satsningen.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Tunsberg bispedømmes følgerantall har økt i takt med menighetenes, noe som antyder at de samme årsakene ligger bak økningen. Men i motsetning til de fleste menigheters Facebooksider, har bispedømmets Facebookside ikke hatt spesielt økt aktivitetsnivå, men litt forenklet kan vi si at «mer interessant aktivitet kan omsettes i flere følgere».

Biskopens Facebook-side har hatt en marginal vekst. Dette kommer antageligvis av at denne siden ofte brukes til å gjenspeile biskopens eksterne aktivitet hvor aktiv bruk av tagging og lignende ofte bidrar til nye følgere. Antallet aktiviteter har vært redusert i 2021.

På Tunsberg bispedømmekontor har vi i 2021 hatt én kommunikasjonsrådgiver i omtrent 80% stilling. Stillingen er i stadig utvikling, og vi har styrket kommunikasjonsarbeidet på følgende felt i 2021:

Utgivelse av nyhetsbrevet "Tune in Tunsberg." Produksjon av podkaster (Tune in Tunsberg med biskop Jan Otto og Jeg lurer på). Nærmere dialog med lokalmenigheter - særlig i forbindelse med "Kirke på nett." Tettere dialog med ledergruppen.

Kommunikasjonsrådgiveren var sentral bidragsyter i produksjonen av tre filmer med pilegrimstematikk for "den gule gruppen" (jfr. Medlemsundersøkelsen) knyttet til åpningen av Tunsbergleden. Filmene ligger ute på YouTube på Tunsberg bispedømmes offisielle kanal.

Det har vært en stor endring og utvikling innenfor sosiale media og digital kommunikasjon de siste to årene som det nå gjelder å hente erfaringer fra. Det har vært stor produksjon mange steder, noe som har ført til både styrket kompetanse og bevissthet, men og en «digital trøtthet» i menighetene som er viktig å møte på en måte som gjør at ikke man mister det gode som er bygget opp.

4.5. SAMARBEID KIRKE/SKOLE

Resultatmål:

- Samarbeidet kirke/skole styrkes

Nøkkellindikatorer:

- Antall barne-hage- og skolegudstjenester.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er delvis oppnådd**

Resultat/utvikling

1138 barnehagebarn deltok på 36 gudstjenester for barnehagebarn i 2021. Dette er en liten økning på 16 % fra 2020. siden. Tabellen nedenfor viser utviklingen i perioden 2017-2021.

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Gjennomsnittlig deltakelse pr gudstjeneste
2017	97	7840	78
2018	96	6916	72
2019	91	7286	80
2020	31	936	30
2021	36	1138	31

Tabell 20: Utviklingen av antall gudstjenester for barnehagebarn i Tunsberg 2017-2021.

53 menigheter fikk i tillegg til gudstjenestene 179 besøk av totalt 233 avdelinger med barnehagebarn. I 20 av menighetene i Tunsberg har kirkelige arbeidere til sammen gjort 97 besøk i barnehager i til sammen 174 avdelinger.

Menighetenes innrapportering viser også at det ble lagt til rette for 37 gudstjenester for 2435 skolebarn. Dette utgjør en reduksjon fra fjoråret på 53 %, noe som har sin forklaring i pandemien. I tillegg besøkte kirkelige arbeidere fra 20 menigheter til sammen 259 skoleklasser (69 besøk)

	Antall gudstjenester	Antall deltakere	Snitt
2017	324	47 827	146
2018	280	49 944	178
2019	275	55 415	202
2020	78	3572	46
2021	37	2435	69

Tabell 21: Utviklingen av antall gudstjenester for skolebarn i Tunsberg 2017-2021.

Refleksjon og analyse

Den drastiske nedgangen i antall barnehage – og skolegudstjenester henger sammen med de nødvendige restriksjoner under pandemien. Det meldes likevel om mye kreativitet og godt arbeid med å invitere barnehager og skoleklasser til temavandringer i forbindelse med jul, påske og pinse både ute rundt og i kirka.

Skole/kirke samarbeid fungerer ulikt fra sted til sted, det fungerer best der skolen og kirken ligger nær hverandre og det er et avgrenset lokalsamfunn.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Samarbeidet mellom kirken og skoler/barnehager er et sårbart arbeid som krever gode relasjoner og praktiske tilrettelegginger. Den nye læreplanen som kom i 2020 understreker at kontakten med kirka skal skje på skolens premisser. Samtidig gir opplæringsloven kirka et tydelig mulighetsrom til å være en samarbeidspartner utover de tradisjonelle gudstjenestene.

Samarbeidet mellom skole og kirke skal fremover skje i et livsinsåpent samfunn der kirkens fagfolk kan tilby ressurser og kompetanse inn i skolens mange fag, ikke bare i KRLE. Kirken lokalt må være på tilbudssiden og vise til hva vi kan bidra med inn i skolens kompetanseplan. Kirken kan støtte skolen i både å utforske ulike arbeidsmetoder, og å legge til rette for undring og refleksjon rundt eksistensielle spørsmål, kunst, musikk, lokalhistorie etc.

Barnehage- og skolegudstjenester vil fortsatt være en god og viktig arena for barn og unge for «å møte representanter og utøvelse av levdt tro», slik det løftes frem i læreplanen.

4.6. SAMARBEID KIRKE OG SAMFUNN-SPESEIELLE TILTAK I TUNSBURG

Strategisk delmål (KM):

- Kirken samarbeider med styresmakter, livssynssamfunn og ulike organisasjoner.

Bispedømmets delmål:

- Skape etisk refleksjon/bevissthet samt faglig påfyll til helse- og omsorgsarbeidere i deres møte med eldre
- Videreutvikle og styrke det selvmords-forebyggende arbeidet.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Målet er oppnådd.**

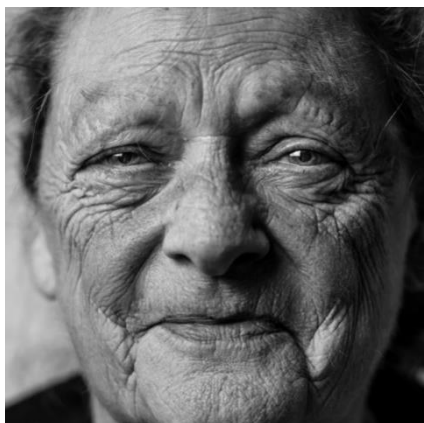
4.6.1. Selvmordsforebyggende arbeid

Et stort samfunnsproblem er antallet selvmord, og er en stor utfordring som også angår oss som kirke. De fleste selvmord skjer blant mennesker som ikke er til psykiatrisk behandling, og samfunnsmessige forhold er hovedårsak til at tallene er forholdsvis stabile og ikke går ned.

Hva kan vi som Kirke gjøre her? Å snakke sant om livet - slik livet er. Gi mennesker livskompetanse til livets ulike livsutfordringer. Har vi et potensiale vi kunne utnyttet bedre? Etablere møteplasser for menn?

Vi gjennomførte også i år støttemarkeringen **Du er ikke alene** for etterlatte og berørte av selvmord i Sandefjord kirke. Det ble et verdig og flott arrangement som samlet mange etterlatte, og ikke minst er det et bredt tverrfaglig samarbeid av mange samfunnsaktører: Sør-Østpolitidistrikt, Vestfold og Telemark fylkeskommune, Vestfold Brann og redning, Ambulansetjenesten ved Sykehuset i Vestfold, Sandefjord kommune, Sandefjord prosti, LEVE Vestfold, Ung Sorg Vestfold, Kirkens SOS TUN og Tunsberg bispedømme. Arbeidsgruppen ledes av Tunsberg bispedømme.

4.6.2. Godt liv hele livet

Hvert år arrangeres det i samarbeid med Anders Jahres stiftelse et kurstilbud for ansatte i helse-omsorgsetat og de som er engasjert i diakonalt arbeid i lokalmenighetene. Fokus har i alle år vært på verdiene helse- menneskeverd- livskvalitet. Dette året har vi hatt/har et samarbeid med Eiker prosti, og kommunene som hører med i dette prostiet, men på bakgrunn av Koronapandemien har vi utsatt gjennomføringen til mai 2022. Kurstilbudet planlegges av en arbeidsgruppe av ledere fra helse/omsorgsektor i Eiker og Modum kommune, diakon i Eiker og diakonirådgiver fra Tunsberg bispedømme. Vi har i arbeidsgruppen delt refleksjoner og hatt dialog om den aktuelle konteksten innenfor helse, og kurstilbudet er utviklet på bakgrunn av dette.

Den aktuelle konteksten handler om utfordringer/erfaringer av å være helsearbeider i en pandemi. De ansatte har stått i svært krevende situasjoner, og det rapporteres om stor slitasje. Fokuset i planleggingen har derfor vært, på hvilken måte kan vi være med på å gi motivasjon og fornyet inspirasjon til de som har stått utfordrende arbeidsdager?

Kommunen har foreløpig ikke hatt muligheter til egne fagsamlinger som tar opp denne utfordringen, og slik er vårt samarbeid svært relevant for nettopp å styrke og skape motivasjon hos de som arbeider i pasient-nære relasjoner. Det handler om å være et helt menneske – hele livet både for de som er pasienter/beboere, og for de som har dette som sitt arbeid.

Arbeidshelse er et stikkord på den ene siden, og ivaretagelse av helhetlig omsorg for pasienter på den andre siden.

Tilbudet skal arrangeres på dagtid som en halv fagdag for personalet innenfor helse/omsorg på Hokksund og på Modum, og for tre personalgrupper (mål: 300 deltagere) medio mai.

Kurstilbudet et Godt liv – hele livet har i over 30 år fått et svært godt omdømme, og vi legger mye ressurser også dette året, for å opprettholde god kvalitet.

Tilbakemeldingene fra lokale samarbeidspartnere, ansatte fra helse/omsorg og bidragsyttere gjør oss trygge på at dette kurset har livets rett.

5. FLERE FINNER SIN PLESS I KIRKELIG ARBEID

Resultatmål:

- Rekruttering til vigslede stillinger styrkes.
- Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken.
- Kirkelige medarbeidere trives i jobben.
- Tilbud for unge i menighetenes styrkes.

5. 1. REKRUTTERING TIL VIGSLEDE STILLINGER

Resultatmål:

- Rekruttering til vigslede stillinger styrkes

Nøkkelindikatorer:

- Antall vigslinger.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål er oppnådd

Resultat/utvikling

I 2021 vigslet Tunsberg biskop totalt 12 personer – 8 kvinner og 4 menn, fem til preste-tjeneste, to til kantortjeneste, fire til diakontjeneste og en til katekettjeneste (tallet innrapportert til Statistikk-heftet var dessverre unøyaktig)

Tunsberg biskop har i 2021 søkt Kirkerådets evalueringsnemnd om godkjenning av 3 kandidater etter § 6.

	2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er	Antall vigslinger totalt	herav prest er
Tunsberg	12	7	2	2	10	3	8	8	5	2	12	5
Den norske kirke	52	37	52	36	69	39	67	42	68	38	18	?

Tabell 23: Antall vigslinger i Tunsberg bispedømme 2016-2021 sammenlignet med total antall vigslinger totalt i Dnk.

Refleksjon og analyse

Å vigsle noen til tjeneste i kirken oppleves som svært meningsfullt. Alle vigslingene har funnet sted lokalt, enten i sendermenighet eller mottakermenighet. Å legge vigslingene til kirkene lokalt er et strategisk valg, og tilbakemeldingene fra menighetene er udelt positive på dette. Vi har også håp om at dette kan virke rekrutterende.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Vi opplever at det er behov for å følge den enkelte student enda tettere enn vi gjør i dag. Det er spennende å se hvordan mennesker med forskjellig bakgrunn søker seg inn til prestetjeneste. Vi opplever at den relasjonen som biskopen og rådgiver får med studentene på «Veien til prestetjeneste» bidrar til rekruttering til bispedømmet.

Regjeringen har utfordret kirken til å delta i «**inkluderingsdugnad**». Inkluderingsdugnaden har som mål at minst 5 prosent av nyansatte i staten skal ha nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.

Tunsberg bispedømme har som intensjon å få innarbeidet rutiner som legger til rette for at vi kan bli en arbeidsplass for alle. Det er en viktig sak for oss at vi får til å øke andelen ansatte med nedsatt funksjonsevne og være en inkluderende arbeidsplass.

5. 2. FRIVILLIG TJENESTE I KIRKEN

Resultatmål:

- Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirken

Nøkkellindikatorer:

- Antall frivillige.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Mål er delvis oppnådd**

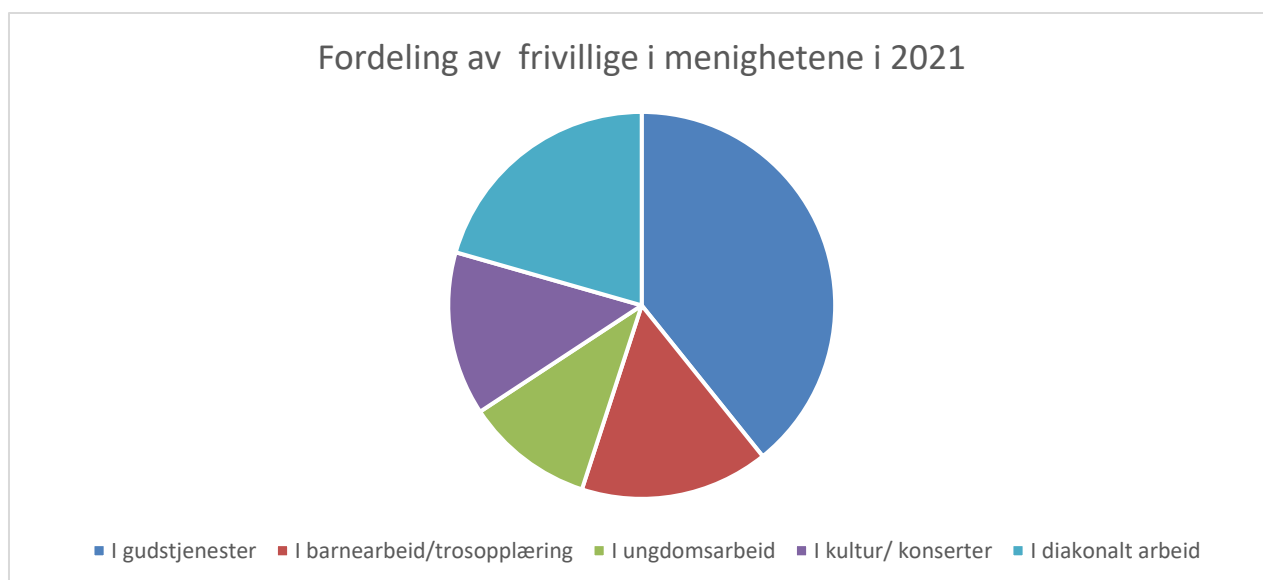
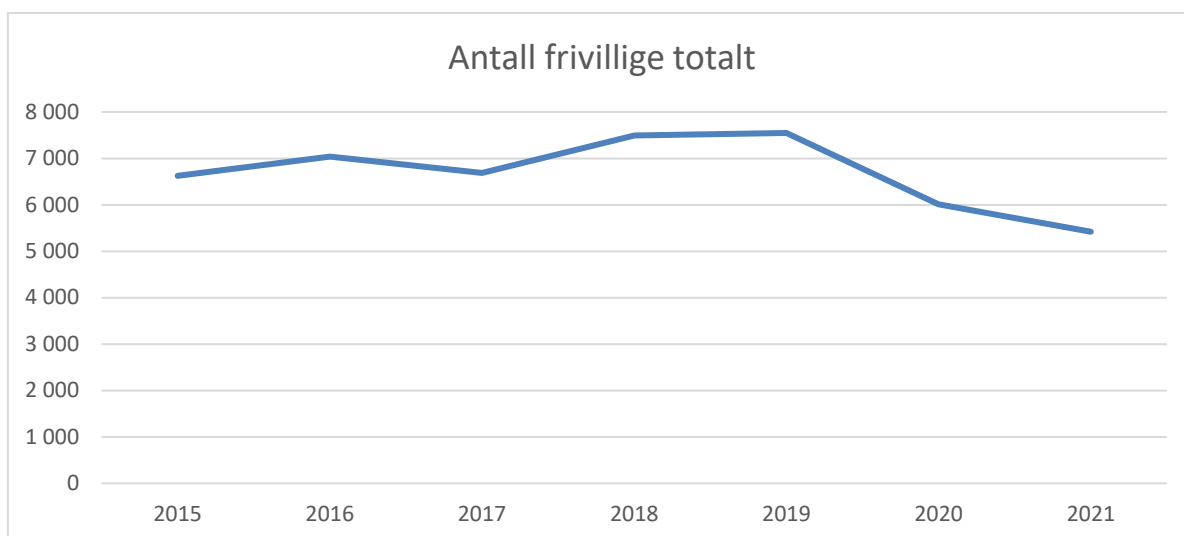
Resultat/utvikling

5420 personer var innrapportert som frivillige i menighetene i 2021. Sammenlignet med fjorårets representanter dette en nedgang på 589 personer.

Tabellen nedenfor viser utviklingen over tid (2015-2021) samt en fordeling av noen av områdene i menighetens arbeid som disse frivillige medarbeider engasjerer seg i.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall frivillige totalt	6 626	7 040	6 687	7 492	7 547	6009	5420
Antall engasjert i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene	2 692	2 710	2 457	2 845	2 856	2465	2024
Antall frivillige barnearbeid/trosopplæringstiltak	1 398	1 330	1 242	1 343	1 446	833	813
Antall frivillige ungdomsarbeid/trosopplæringstiltak	1 074	1 107	1 165	974	1 092	584	554
Antall frivillige i menighetens kultur- og konsertarrangementer	1 343	1 239	1 143	1 393	1 430	855	706
Antall frivillige menighetens diakonale arbeid	1 642	1 513	1 496	1 419	1 468	1219	1061

Tabell 24: Antall frivillige i menighetene fordelt på ulike områder 2015-2021

Refleksjon og analyse

Etter 2 år med pandemi, er det flere som rapporterer at frivillige medarbeidere trekker seg fra oppgaver, og slutter som frivillig medarbeider. Pandemien nedstengning av aktiviteter og liten kirkelige aktivitet har påvirket rollen som frivillig, og i hvilken grad de ønsker å engasjere seg videre. Mange er bekymret over utviklingen, spesielt med tanke på rekruttering av nye frivillige medarbeidere. Frivillighetslandskapet har endret seg etter pandemien, og de senere årene.

I mange menigheter fungerer frivilligheten godt, men enkelte steder ser vi en trend: kjernetroppene blir eldre, og mange frivillige medarbeidere er slitne. Frivillige hadde tidligere en sterk pliktfølelse, og var lojale i sitt frivillige engasjement gjennom mange år, ja tiår. Flere spør imidlertid nå: «what`s in it for me?» Lojaliteten er svakere, det er større fokus på egennytte, det skal være meningsfylt, og vi stiller høyere krav til både kvalitet og

profesjonalitet. I møte med dette perspektivskiftet utfordres menighetene i forhold til manglende systematikk og struktur i det frivillige arbeidet.

Det har i mange menigheter vært et fokus på en instrumentell tilnærming: den frivillige innsatsen blir et instrument for å få noe gjennomført. Dette kalles gjerne for oppgavestyrt/listestyrt frivillighet. Dette er basert på tydelige og definerte oppgaver. Frivillige blir spurt konkret om å utføre en konkret oppgave.

En annen tilnærming er å sette mennesker i sentrum, og ikke oppgaven. Her er fokuset et annet, fordi det handler om å legge til rette for at den enkelte kan bruke seg selv og sine personlige ressurser. Da løftes blikket fra oppgavene til å være med i en refleksjon, hva er det vi ønsker at denne menigheten skal være? Hvor vil vi? Hva innebærer det å være en del av et fellesskap i menigheten? Her vil den enkeltes ressurser, evner, interesser og egenskaper komme til sin rett i fellesskapet, og dette kalles organisk tilnærming til frivillighet.

Et annet grunnleggende spørsmål er om det er for stort fokus på aktiviteter i en menighet? Må en være engasjert som frivillig for å være en del av et fellesskap i kirken? Hva med de som ikke kan yte, prestere pga. sykdom, alder osv.? Kjenner de seg fortsatt som en del av menigheten? Eller blir de gjenstand for utenforskap? I tilfelle ja, hvordan kan dette forhindres? Hvordan skape tilhørighet til et fellesskap basert på gjensidighet fremfor oppgaver, prestasjoner?

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Dette er et langsiktig og strategisk arbeid, og det er ingen enkle svar. Målet er å skape motivasjon og utfordre menighetene til å arbeide mer systematisk med frivillighet. Frivillighet må være på agendaen i menighetsrådet flere ganger pr år. Det må være rom for å tenke høyt uten å bli arrestert for å være negativ fordi man har kritisk tekning til menighetens beste. Dette kan starte med hva er det vi vil denne menigheten skal være? Prosessrettet arbeid med visjon, mål og verdier kan medvirke til hvordan en kan styrke arbeidet med frivillighet i lokalmenighetene.

Temaet frivillighet må være et hovedtema på alle visitaser, og hvordan det kan arbeides med dette i lokalmenighetene. Det må defineres klarere hvem som har ansvaret for frivillighet i en menighet for mange steder er ikke dette tydelig definert i planene.

6. BEMANNING -PRESTESKAP OG ADMINISTRASJON

Den norske kirke har som oppgave å være en landsdekkende lokalt forankret folkekirke. For at vi skal klare denne store oppgaven, er vi avhengige av å sammen arbeide for at flere kan finne sin plass som medarbeidere i kirken.

6.1. Totalt antall årsverk i bispedømmet.

Det totale antallet årsverk i Tunsberg bispedømme var pr. 31.12.21 på 132,5. Dette tallet inkluderer 120,5 presteårsverk inkludert biskopen, 12 stillinger i administrasjonen. Andre årsverk gjelder gravplassforvaltningen som var 2 årsverk og ble overdratt til Statsforvalteren 01.01.2021.

	Administrasjon	Prest	Total	% adm.	%prest	Andre årsverk
Tunsberg	11,6	120,5	134,05	10	89	0(2)

Tabell 25: Totalt årsverk i Tunsberg pr 31.12.2021. Kilde: Statistikkhefte tabell 5.1a

I 2021 var den prosentvise andelen årsverk brukt på administrasjon 10%. I forhold til landsgjennomsnittet i 2019 var det på 15,6%. Det viser at Tunsberg ligger lavere enn landsgjennomsnittet på andelen årsverk benyttes til administrasjon. Den nasjonale gravplassforvaltningen som betjener hele landet var tatt med i beregningen, noe som i 2021 gjør at det vanskelig å sammenligne tallene i og med at gravplassforvaltningen ble overdratt til Statsforvalteren 01.01.21.

Andel presteårsverk i Tunsberg

Stillingskategorier 2021 i årsverk	
1	Biskop
1	Domprost
8	Proster
65,9	Sokneprester
19,8	Kapellaner
7,7	Prostiprester
4	Seniorprester
3	Spesialprester

Resultat og utvikling

De fleste prestestillingene i Tunsberg er sokneprester. Etter tidligere omorganiseringer i sokn og prostier ble det en liten nedgang i soknepreststillinger og liten økning i kapellanstillinger. Mellom 2020 og 2021 er det ingen store endringer i fordeling av stillinger.

I Tunsberg har vi samarbeidsavtaler med fellesråd og andre institusjoner. Vi har samarbeidsavtale med Ringerike sykehus om 20 % sykehusprest-tjeneste. Det samme med Universitetet i Sør-Øst Norge om studentprestetjeneste i 100 %. (Samarbeid med USN og Agder og Telemark bispedømme der Tunsberg bispedømme har arbeidsgiveransvaret). Vi

har også arbeidsgiveransvar for dialogprest ved Kirkelig dialogsenter Drammen. I tillegg har vi samarbeid med flere fellesråd om stillinger knyttet til konfirmantarbeid og trosopplæring. Vi har fire spesialprester - tre fengselsprester og en studentprest.

Refleksjon og analyse

Samarbeidsprosjektene som er beskrevet ovenfor har gjort det mulig å etablere strategisk viktige stillinger. Den fleksibiliteten som vi opplever i samarbeid med fellesrådene, er av stor betydning både for bispedømmet og for prostiene særlig i perioder med presteskifte og vakanser.

I tilsettingsarbeidet har vi sett at vi får færre søkere til prestestillinger. I 2021 igangsatte vi på bestilling fra kontaktutvalget et arbeid knyttet til rekruttering til prestestillinger. Arbeidet fortsetter i 2022. Rekruttering er et område som partene har fokus på og som man i kontaktutvalget diskuterer. Det har vært hevdet at det er vanskeligere å rekruttere kapellanstillinger enn soknepreststillinger. I Tunsberg bispedømme gjennom 2021 ikke se at vi har funn som bekrefter dette. Det er utfordrende å få nok søkere til både soknepreststillinger og kapellanstillinger. Dette er problemstillinger som vi vil ha fokus på og jobbe videre med.

6.2. Antall kirkemedlemmer pr faste presteårsverk

Vi opplever en stadig økning i antall innbyggere i mange av soknene i Tunsberg. I bykommunene i Vestfold og Buskerud er det fremdeles forventet en økt vekst. I noen av de mindre av kommunene ser vi at SSB forventer en stagnasjon i befolkningsutviklingen

	Medlemmer	Prester inkl. biskop	Medlemmer per prest
Tunsberg	328 212	120,5	2 724

Tabell 26: Antall kirkemedlemmer pr. pr prest. Kilde: Medlem statistikk.

Resultat og utvikling

Kirken opplever en nedgang i medlemstallet, det viser seg også i Tunsberg. Det har vært en liten nedgang fra 2020. Når vi ser på antall medlemmer pr prest så ser det ut som Tunsberg nå ligger litt over snittet på landsbasis i antall medlemmer og tilhørige per prest.

Refleksjon og analyse

Når antall medlemmer og tilhørige per prest fortsetter å øke i mange av soknene i Tunsberg vil det få konsekvenser for prestatjenesten. Tunsberg ligger fremdeles noe over landsgjennomsnittet i forhold til andre bispedømmer. Det er fremdeles viktig at vi fortsetter å ha fokus på denne utviklingen og at prostene bidrar til å fordele ansvar og arbeidsoppgaver mellom prestene på den god måte.

6.3. Vikarbruk, pensjonister (lønn, årsverk)

Ved ledighet i stillinger, sykdom og permisjoner er det behov for å hente inn vikarer. Svært mange av vikarbehovene ble dekket av pensjonister. I 2021 utførte pensjonistene i Tunsberg arbeid som tilsvarer 5,7 årsverk. Det tilsvarer en økning på + 704 timer dvs. en økning på 7% fra fjoråret.

2021	Timer med pensjonistlønn 2019	"Årsverk" 2019	Timer med pensjonistlønn 2020	"Årsverk» 2020	Timer med pensjonistlønn 2021	"Årsverk» 2021
Tunsberg	8441	4,56	9818	5,31	10 522	5,7

Tabell 27: Vikarbruk av pensjonister i Tunsberg 2021. Kilde: Statistikkhefte 2021 tabell 5.5, Lønssystemet Aditro

Resultat og utvikling

I 2021 ble det skrevet 25 vikaravtaler med vikarer som gikk inn i vikariater opp mot 6 måneder. 16 av disse avtalene var med pensjonister. Det ble også laget 1 avtale hvor tidsrammen på avtalen er 1 år. Vi hadde også fem studenter i stiftspraksis våren 2021. Tunsberg bispedømme har et ønske om å bidra til økt rekruttering. Derfor valgte vi også i 2021 å engasjere seks studenter i sommervikartjeneste. Vi har gjort oss gode erfaringer fra dette og er det mulig ønsker vi også for sommeren 2022 å gjøre det samme. Avtalene med pensjonistene varierer fra 20 – 100% i stillingsstørrelse.

Refleksjon og analyse

De pensjonerte prestene er en viktig ressurs for Den norske kirke. Uten deres arbeidsinnsats ville det vært vanskelig å få til en forsvarlig betjening i mange sokn i Tunsberg. For å holde god kontakt med de pensjonerte prestene arrangerer vi en årlig fagdag for alle pensjonerte prester med ektefeller. Vi opplever at mange av de pensjonerte prestene har et stort engasjement for kirken, og at de ved sin tjeneste ønsker å bidra til at kirken fortsatt skal ha en viktig plass i menneskers liv i Norge.

Vi ser også at det er et positivt å legge til rette for at studenter får kjennskap til prestetjenesten gjennom sommervikartjeneste. Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger fra studentene på at de opplever dette som svært positivt å få lov til å prøve seg i prestetjeneste. Det oppleves også positivt fra arbeidsgiversiden i presteskapet på en slik måte at man blir kjent med studenter og at det kan være et ledd i rekruttering inn i tjeneste.

6.4. Ekstratjenester (gudstjenester, gravferd og vigsel)

	Gravferd ved andre	Gravferd ved prest	Gudstjeneste ved andre	Gudstjeneste ved prest	Vigsel
2019	6	15	20	31	5
2020	3	2	6	24	4
2021	6	12	14	18	1
Endring fra fjoråret	100 %	500%	133%	-25%	-75%

Tabell 28: Oversikt over ekstratjenester i 2019-2021. Kilde: Statistikkhefte 2021 tabell 5.4., Lønssystemet Aditro.

Bispedømmet har ikke lenger tilgang til å kontrollere at disse tallene er helt korrekt. Vi antar at antallet gravferder utført som enkelttjenester er en god del høyere enn det som er registrert her.

6.5. Kirkelige handlinger pr. faste presteårsverk

I statistikkheftet for 2021 er det satt inn en oversikt over antall konfirmasjon, vigsler, gravferder og dåpshandlinger pr prest i alle bispedømmene. Vi har i tillegg laget en oversikt over antall gudstjenester pr faste presteårsverk. Disse tallene er gjennomsnittstall, og antall tjenester er fordelt på alle prestene inkludert biskopen.

TUNSBERG	Prester inkl. biskop	Konfirmasjoner		Vigsler		Gravferder		Dåpshandlinger	
		Antall	Per prest	Antall	Per prest	Antall	Per prest	Antall	Per prest
2020	119,05	2 843	23,9	412	3,5	3543	29,8	2028	17
2021	120,5	2771	23,0	421	3,5	3539	29,4	2189	18,2
Den norske kirke 2021	1322,3	33 114	25	4729	3,6	34 682	26,2	26 601	20,1

Tabell 29: Kirkelige handlinger pr presteårsverk i Tunsberg 2020. Kilde: Statistikkhefte 2021, tabell 5.3.

Gudstjenester pr. faste presteårsverk i Tunsberg bispedømme

	Prester inkl. biskop	Antall gudstjenester på søn- og helligdager	Per prest	Totalt antall gudstjenester	Per prest
2020	119,05	3269	27	4098	34
2021	120,5	3401	28	4372	36

Tabell 30: Gudstjenester pr presteårsverk i Tunsberg 2020-2021. Kilde: Menighetenes årsstatistikk.

Resultat og utvikling

Antallet vigsler pr prest er litt lavere enn landsgjennomsnittet, men har holdt seg stabilt.

Antall dåpshandlinger har økt litt, men ligger og litt lavere enn landsgjennomsnittet. Ellers er tallene for de andre kirkelige handlinger omtrent på samme nivå som tidligere.

I en undersøkelse over ressursfordelingen mellom prostiene som ble gjennomførte i 2016, så vi følgende: Prester som arbeider i byene og områder med høy befolkningstetthet utfører langt flere kirkelige tjenester enn prestene i distriktene. For prester som arbeider utenfor byene, er antall gudstjenester høyere enn for byprestene.

Refleksjon og analyse

Tallene forteller mye om hva prestene utfører av presteoppgaver i volum. Hver prest i Tunsberg underviser i gjennomsnitt 23 konfirmanter, har 3,5 vigsler, forretter 29,5 gravferder, døper 18 personer og forretter 28 gudstjenester. Når vi vet at i det totale antallet prester også er inkludert 3 fengselsprester, 1 studentprest, 1 dialogprest og 1

biskop som utfører andre oppgaver, betyr det at tallene for den enkelte prest som er i menighetsprestetjeneste er høyere.

Når vi vet at omstendighetene rundt disse handlingene har vært krevende de siste årene, så kan vi være fornøyde med at tallene viser en god stabilitet.

6.6. Utlysninger, søknader og tilsetninger i prestestillinger

I 2021 ble det utlyst 13 stillinger med tilsetning i 10 stillinger. 4 av stillingene ble lyst ut flere ganger. Det ble ikke tilsatt noen personer med nedsatt funksjonsevne. Det registreres at antallet søknader pr stilling viser en nedgang på – 2,2 sammenlignet med 2020.

	Utlyste stillinger	Antall søknader	Søknader per stilling	Stillinger lyst ut flere ganger	Antall tilsetninger
2020	18	85	4,7	3	16
2021	13	33	2,5	4	10
Den norske kirke	230	538	2,3	61	156

Tabell 31: Antall utlysninger 2020-2021. Kilde Egen statistikk/ Statistikkheftet tabell 5.6.

Tabell 32 nedenfor viser vi oversikten over antall søknader og antall utlyste stillinger i Tunsberg de siste 11 årene.

Tunsberg	Antall søknader til prestestilling	Søknader pr. utlysning	Stillinger utlyst flere ganger	Tilsetninger
2021	33	2,5	4	10
2020	85	4,7	3	16
2019	55	4,2	2	11
2018	52	3,7	1	11
2017	52	6,5	0	8
2016	63	5,7	1	11
2015	62	5,6	1	11
2014	54	3,6	3	14
2013	88	4,4	3	20
2012	30	10	0	3
2011	62	7,8	0	8

Tabell 32. Antall søknader og tilsetninger 2011-2021. Kilde: Tunsberg bispedømmes arkiv

Resultat og utvikling

I 2021 har det vært en klar nedgang i antall søkere til prestestillinger. Dette er en utvikling som Tunsberg ikke er alene om. Det har også sammenheng med en nedgang i kandidater til praktikum med landets universitet og fakultet.

Refleksjon og analyse

Vi merker at tilgangen på kvalifiserte søkere går ned, samtidig som det er en økning i antall prester i overgangen til AFP eller AAP. Tunsberg bispedømme opplever vi at i mange tilsetninger er det kun en eller to kvalifiserte søkere til hver stilling. Det er en krevende

situasjon for menighetene når vi ikke får tilsatt prester i ledige stillinger. Dette betyr at det fremover er viktig å jobbe på flere nivåer; både med rekruttering fra nyutdannede, arbeidsmiljø for å beholde ansatte og legge til rette for at seniorer står i arbeidet lengst mulig.

6.7. Aldersfordeling i presteskapet

Ansatte pr 31.12	39 år og yngre	Andel i prosent	40-49	Andel i prosent	50-59	Andel i prosent	60 +	Andel i prosent	Totalt
2019	24	21,2	25	22,2	36	31,7	28	24,8	113
2020	21	18,6	24	21,2	40	35,4	28	24,7	113
2021	23	20,3	25	21,7	43	37,4	24	20,9	115
Total i Dnk 2021	218	17,6	290	23,4	379	30,6	353	28,5	1240

Tabell 33 Aldersfordeling i presteskapet 2019-2021: Kilde: Statistikkhefte 2021, tabell 5.11

Ny-rekruttering

Antallet «ny-rekrutterte», dvs de som tilsettes som prest, men som ikke kommer fra prestestilling eller annen stilling i Den norske kirke, var i 2021 1. Det samme tallet for 2020 var 5. Siden 2018 utgjør antallet totalt 1 personer.

Det var i 2021 registrert totalt 11 «fratredener», dvs fast ansatte som slutter i prestestilling og som ikke går over i annen prestestilling i Den norske kirke. Antallet for 2020 var 8. Dette er også funn som tilsier at man i årene fremover må ha fokus på rekruttering og fremme kirken som en attraktiv arbeidsplass.

Resultat og utvikling

Alderssammensetningen i presteskapet i Tunsberg har vært relativ jevn de siste årene.

Refleksjon og analyse

Vi skulle gjerne sett at andelen yngre prester var enda høyere. Mange menigheter ønsker seg yngre prester som kan gå aktivt inn i barne- og ungdomsarbeidet. Vi opplever at mange er engasjert i å rekruttere til ungdommer til kirkelig tjeneste.

Vurdering av rekrutteringssituasjonen i Tunsberg bispedømme

Utfordringene mht. rekrutteringssituasjonen er at det utdannes for få prester i forhold til det antallet som går ut av tjeneste ved oppnådd pensjonsalder. Det er også noen områder/prostier i bispedømmet der det er vanskeligere å rekruttere søkere til prestestillingene; f.eks. Hallingdal og Numedal.

I de områdene er det også ofte en medvirkende årsak at det ikke er en tjenestebolig til disposisjon. Det er krevende for en som nettopp er ferdig med utdanningen å skaffe seg egen

bolig. Når det gjelder bolig-spørsmålet må vi noen ganger søke støtte hos kommunen for å få til en løsning på dette.

6.8. Administrasjon: Fagstillinger og administrative stillinger

Ansatte på bispedømmekontoret			
Totalt antall årsverk på bisped.ktr 01.01.21	Totalt antall årsverk på bisped.ktr 31.12.21	Herav antall vakante årsverk på bisped.ktr 31.12.2021	Herav antall eksternt finansierte årsverk
11,6	12	1	0

Tabell 34 Ansatte på Tunsberg bispedømmekontor

På Bispekontoret er det totalt 12 stillinger i tillegg til biskop. I 2021 ble det ansatt ny stiftsdirektør etter at tidligere stiftsdirektør gikk av med pensjon. Det ble også ansatt HR leder som er en ny stilling på bispekontoret. Kontoret er organisert i to avdelinger, HR avdeling og kirkefagavdeling. De ansatte er i hovedsak rådgivere som har oppgaver ut mot menighetsarbeidet og presteskaper. I 2021 har det vært et stort fokus på å etablere ny HR avdeling, avklare oppgavefordeling mellom og innen både kirkefag- og HR-avdelingen.

I 2021 var den prosentvise andelen årsverk brukt på administrasjon under 10%. I forhold til tallene fra landsgjennomsnittet i 2019 på 15,6% ligger Tunsberg lavt på andelen årsverk som benyttes til administrasjon.

7. KIRKEN HAR EN DEMOKRATISK OG VELFUNDERENDE ORGANISASJON

Resultatmål:

- Oppslutning om kirkevalg opprettholdes.
- Reduksjon i administrative kostnader.

7. 1. OPPSLUTNING OM KIRKEVALG

Resultatmål:

- Oppslutning om kirkevalg opprettholdes

Nøkkelindikatorer:

- Valgdeltakelse.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- **Uaktuell**

Resultat/utvikling

Det har ikke vært kirkevalg i 2021.

7. 2. REDUKSJON I ADMINISTRATIVE KOSTNADER

Resultatmål:

- Reduksjon i administrative kostnader

Nøkkelindikatorer:

- Administrative kostnader.

Vurdering av resultat og måloppnåelse

- Mål oppnådd

Resultat/utvikling

Regnskapet for administrasjonen viser et mindreforbruk på kr 109 000 i 2021 i forhold til budsjett.

Refleksjon og analyse

2021 har vært et annerledes år, også økonomisk hvor det har vært vanskelig å styre etter et budsjett som langt på vei forutsatte normal drift. Personalkostnadene innen administrasjon (bemanningen på bispedømmekontoret) har i sum vært nokså likt med budsjett, men det er vært store avvik både på utgifts- og inntektssiden ellers.

Færre arrangement enn planlagt har gitt et inntektstap (deltakeravgifter, støtte fra fellesråd, ekstern finansiering o.l., men også færre utgifter, ikke minst knyttet til reise. I sum har dette medført et betydelig mindreforbruk.

Samtidig har en i 2021 hatt flere ekstraordinære kostnader, bl.a. støtte til biskop Roses stiftelse (50 000) og minnegudstjeneste 22. juli i Hole kirke (163 000).

Videre har det vært foretatt en del innkjøp (datautstyr, vanddispenser, inventar, innredning av nytt møterom og lydisolering av flere kontor) som normalt ville vært fordelt over flere år, men som en i år (pga. varsel om å unngå mindreforbruk) ble gjort dette året. Det har også vært en del ekstrakostnader bokført i 2021 knyttet til rekruttering av ny stiftsdirektør.

Konklusjon, utfordringer og veien videre

Organisasjonsgjennomgangen og omorganiseringsprosessen på bispedømmerådet har klarlagt hvilke ressursbehov en har i administrasjonen framover, og bemanningen vil være omtrent som på samme nivå som nå. Det eneste som fortsatt er litt uklart, er ressursbehovet på bispedømmekontoret knyttet til bygg og eiendom, men dette må en komme tilbake til.

Slik vi ser det, brukes det forholdsvis lite ressurser på administrasjon i Tunsberg, noe som gjør at målsettingen om stadig reduksjon på dette området kanskje har nådd sitt slutt punkt.

C: BISKOPENS VIRKSOMHET

Innspilling av podkast om likestilling med Anne Rygh Pedersen, Ordfører i Tønsberg (t.h) og Kristin Saga, Regiondirektør i NHO Vestfold og Telemark. Foto: Henrik Guui-Larsen

Visitaser

På grunn av koronasituasjonen måtte deler av visitasen i Ringerike prosti utsettes til vinteren / våren 2021. En del av programmet ble gjennomført i mars og det resterende i mai. Smittesituasjonen gjorde at en del arrangementer måtte nedskaleres noe, men det ble likevel en meningsfylt visitas, og konklusjonen ble at formålet med visitasen ble oppfylt i tråd med visitasreglementet. Det var menighetene i Hole, Norderhov og Ask, Tyrstrand, Veme og Lunder som ble omfattet av denne visitasen. Hole er en ettsoknskommune, mens de fire andre soknene hører til i Ringerike kommune, som til sammen har 10 sokn. Biskopen fokuserte særlig på mulighetene knyttet til samarbeid over soknegrensene. Programmet innbefattet også besøk på Ringerike sykehus og Ringerike fengsel.

Visitasen i Kongsberg var også utsatt fra 2020 og ble gjennomført i november, bare noen uker etter de tragiske drapene på fem tilfeldige beboere i sentrum av byen. Det gjorde stort inntrykk på hele landet å se hvordan kirken igjen ble et naturlig samlingssted da tragedien rammet byen. Mange søkte til kirken for å finne håp og trøst.

Under sørgegudstjenesten ble det tydelig at hele lokalsamfunnet står sammen når det utenkelige skjer, og fellesskapet slo ring om de sørgende og de hardest rammede. Ved den store sørgegudstjenesten søndagen etter drapene stilte kronprinsparet og justisministeren sammen med andre representanter fra det offisielle Norge.

Under visitasen stilte byens ordfører velvillig opp og deltok på mange av programpostene. Det er en klar forventning fra kommunens side at kirken skal være en betydningsfull aktør i lokalsamfunnet, og i tråd med Grunnlovens paragraf 16 ivareta sitt samfunnsoppdrag som Norges folkekirke.

Biskopen og hans følge besøkte Kongsberg-gruppen, som har nærmere 4000 ansatte på Kongsberg og slik angår en svært høy prosentandel av innbyggerne i kommunen. Besøket ga anledning til en grundig og interessant samtale om flere viktige temaer, som teknologiutvikling og etikk, våpenproduksjon og forsvarspolitik. Produksjon og eksport av forsvarsmateriell og etiske dilemmaer knyttet til dette stod på dagsorden under onsdagens kulturkveld i Kongsberg kirke. Et svært kompetent panel deltok, bestående av Nils-Ole Foshaug (Ap) fra Stortingets Utenriks- og forsvarskomite, seniorforsker Julie Wilhelmsen fra Norsk Utenrikspolitisk Institutt, professor i statsvitenskap Bernt Hagtvedt, teolog og tidligere prost Trond Bakkevig, og Even Aas, direktør for kommunikasjon, samfunnskontakt og bærekraft i Kongsberggruppen. Samtalen ble kyndig ledet av Ida Anna Haugen fra NRK.

Refleksjon

Selv om visitasplanene også dette året ble forstyrret av koronasituasjonen, fikk vi nye bekræftelser på at den nye, tilpassede og utvidede prostivitasmodellen på en god måte ivaretar de hensyn som evalueringen som er foretatt etter den tidligere modellen brakte fram.

Ordinasjoner og vigslinger i 2020

Dato	Kirke	Navn	Stilling
20. juni	Søndre Slagen	Inger Mangrud Bore	Vikarprest
27. juni	Horten	Thomas Erlandsen	Tjeneste i Sjømannskirken
19. august	Haug	Sissel Alsvik Øygarden	Kapellan i Haug
22. august	Bragernes	Ellen Sæle Hansen	Kapellan i Hurum og Nærnes
5. september	Domkirken	Alvilde Riiser	Domkantor
5. september	Nore	Jurek Simon Laub	Vikarprest i Kongsberg prosti
12. september	Andebu	Jan Gräf Baroi	Kateket i Andebu

3. oktober	Olavskirken, Modum Bad	Helle Myrvik	Diakon ved Institutt for sjelesorg
17. oktober	Vestfossen	Ann-Kristin Eidsvåg	Diakon i Øvre Eiker
24. oktober	Viker kirke	Anne Marthe Bergsland Larsen	Ungdomsdiakon Ringerike
31. oktober	Tangen	Ivar Nygaard	Diakon i Tangen og Strømsø
21. november	Norderhov kirke	Corinna Stamm	Kantor i Norderhov, Ask og Tyrstrand

Biskopens deltakelse på utvalgte arrangementer i 2020 (i tillegg til visitasgudstjenester, ordinasjoner/vigslinger, prostemøter, bispedømmerådsmøter, prostibesøk, styremøter, komitemøter m.m.)

Dato	Sted	Navn
3. januar	Skjee kirke	«Lys til ettertanke», minnemarkering for trafikkofre
21. januar	Tønsberg og Færder bibliotek	Arrangement i anledning Tønsbergs 1150-årsjubileum. Biskopen med gjester.
14. februar	Digitalt	Digital kveldsgudstjeneste i Sentrumskirken, Horten
15.-19. februar	Digitalt	Bispemøte
25. mars	Domkirken	Påskedagsgudstjeneste (innspilt på forhånd)
21. april	Tønsberg og Færder bibliotek	2. arr. i anledning Tønsbergs byjubileum. Biskopen med gjester.
2. mai	Domkirken	«Utsatt» påskekudstjeneste
6-9. mai	Ringerike	Visitaprogram
19-20. mai	Digitalt	Bispemøte + møte med stiftsdirektører og Kirkerådet
23. mai	Strømsø kirke	Åpning av kunstutstilling
27. mai	Vestfold	Innspilling av pilegrimsfilm
30. mai	Sandar kirke	Innsettelse av ny prost i Sandefjord
31. mai	Digitalt	Bibelselskapets representantskapsmøte
2. juni	Digitalt	Prestesamling for Tunsberg. Digitalt/interaktivt program fra bispedømmekontoret, mens prestene var samlet prostivis
13. juni	Ørsta	Preken ved Nynorske festspel
21.-24. juni	Tønsberg	VTV for Tunsberg og Borg bispedømmer
27. juni	Horten kirke	Gjenåpningsgudstjeneste
9. juli	22. juli-senteret	Besøk for å forberede 10-årsmarkeringen
22. juli	Hole kirke	Minnegudstjeneste ved 10-årsmarkeringen for 22. juli
29. august	Mjøndalen	Torgmesse
6-7. september	Modum	Ledersamling for proster og kirkeverger
20. september	Tønsberg og Færder bibliotek	Arrangement i anledning Tønsbergs 1150-årsjubileum. Biskopen med gjester.
11. oktober	Oslo	Konsekrasjon av biskop Ottar Mikael Myrseth i Den nordisk-katolske kirke
16. oktober	Svelvik	Kirkejubileum, Berger kirke
17. oktober	Kongsberg kirke	Sørgegudstjeneste

18-22. oktober	Voksenåsen	Bispemøte
23. oktober	Kongsberg	Ungdomsting
28-31. oktober	Geilo	Nestenpresten – foredrag og gudstjeneste m.m.
1-3. november	Gardermoen	Kirkelederkonferanse og nasjonal prostekonferanse
11.-16. oktober	Trondheim	Kirkemøte
27. oktober	Tønsberg og Færder bibliotek	Arrangement i anledning Tønsbergs 1150-årsjubileum. Biskopen med gjester.
18-28. november	Kongsberg	Visitat
5. desember	Bugården	Kirkejubileum

Ellers er Tunsberg biskop oppnevnt som Bispemøtets representant i LHBT+-utvalget og Nemnd for gudstjenesteliv, og sitter som medlem i høyskolestyret for VID vitenskapelige høyskole. I inneværende periode er biskopen også varamedlem i Bispemøtets arbeidsutvalg.

Del IV: STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

A. HMS/Arbeidsmiljø

2021 har som 2020 vært preget av Covid-19-pandemi. Den har satt en del begrensninger på arbeidet for alle ansatte. Våren 2021 gjennomførte rettssubjektet undersøkelse av kvinnelige presters arbeidsmiljø. Sammenlignet med enkelte andre bispedømmer har Tunsberg «gode» tall for opplevelse av likestilling i vårt bispedømme. Likevel har vi utfordringer som vi må jobbe med og ha søkelys på. Vi har enkelte funn som tilsier at kvinner har opplevd uønskede hendelser og at man ikke har god nok kunnskap om hvordan man melder fra om uønsket hendelser. Gjennom høsten 2021 hadde alle bispedømmer, også Tunsberg, samling for kvinnelige prester hvor kvinnelige presters arbeidsmiljø ble tematisert. Kirkerådet la i september frem en plan for likestilling, mangfold og inkludering. Likestilling og funn fra undersøkelsen kvinnelige prester blir en del av integrering og mangfolds forståelsen i Den norske kirke.

Høsten 2021 ble det gjennomført medarbeiderundersøkelse hvor det i undersøkelsen var avsatt spørsmål om Covid 19 for å belyse arbeidsforhold. Resultatene av denne undersøkelsen viser at de fleste har taklet de endrede arbeidsforholdene med utstrakt bruk av hjemmekontor og digitale arbeidsverktøy. Smittevernveileder og ROS-analyser har blitt en naturlig del av det arbeid som vernetjenesten har måtte forholde seg til. Medarbeiderundersøkelsen ble også gjennomført i fellesrådene. Det er utarbeidet en oppfølgingsplan for medarbeiderundersøkelsen som går over i 2022.

Vernetjenesten har rapportert at til tross for de endrede arbeidsforholdene her det ikke vært noen økning i antall saker som har blitt behandlet. Den største utfordringen har nok vært i forhold til det psyko-sosiale arbeidsmiljøet. Men både arbeidsgiver og vernetjenesten har jobbet godt med dette med hyppige digitale treffpunkt/kontaktmøter. Vi har også inngått avtale om samordning av HMS med alle fellesrådene i bispedømmet. Den siste ble inngått høsten 2020.

Det har i 2021 blitt gjennomført medarbeidersamtaler med de ansatte på bispedømmekontoret.

Medarbeiderundersøkelsen 2021

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen 2021 har blitt behandlet i prostemøte, i de enkelte prostiene, og på bispedømmekontoret. Nytt av året er at samme undersøkelse også ble gjennomført i fellesrådslinjen. Den er også gjennomgått der og lagt en plan for oppfølging.

I undersøkelsen opplever de fleste høy grad av engasjement og stolt over å være ansatt i Den norske kirke. Ansatte opplever å bli faglig utfordret, får mulighet til utvikling og mulighet til

å gjøre en meningsfull jobb. Utfordringsbildet i Tunsberg sammenlignet med Trossamfunnet viser at vi skårer noe dårligere på opplevelsen av at informasjon sentralt fra når ut i organisasjonen. Vi har også en liten nedgang på opplevelsen av anerkjennelse og støtte fra ledelse samt tilgang til digitale verktøy. Undersøkelsen vil også følges opp i RAMU. RAMU vil i 2022 behandle saken videre.

Sykefravær, alle ansatte, administrasjon og presteskap

	Kvinner	Menn	Totalt
2020- Presteskap	6,58 %	4,80 %	5,41 %
2020- Alle ansatte	5,86 %	4,29 %	4,90 %
2021- Presteskap	9,80%	5,63%	5,32%
2021- Alle ansatte	12,14%	3,94%	8,10%

Tabell 35: Totalt sykefravær Tunsberg 2020-2021. Kilde: Statistikkheftet, tabell &.1a og 6.1b

Sykefraværet i Tunsberg har gitt en økning i forhold til tallene for 2019. Men sammenligningsgrunnlaget er litt endret i og med at statistikk-grunnlaget er «presteskapt» og «alle ansatte».

Vi har for øvrig en liten økning av indikasjoner på at sykefraværet er arbeidsrelatert. Perioden mars – des i 2020 har vært krevende. Både på preste- og administrasjonssiden jobbes det godt med sykefraværsoppfølging og kontakt med sykmeldte.

Rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold

Sentralt arbeidsmiljøutvalg (AMU) har utarbeidet «Rutine for avvikhåndtering» med tilhørende avviks-skjema, «Varslingsplakat», «Rutine for å forebygge, avdekke og rette opp konflikter og uheldige psykososiale forhold», «Veiledning til varsling om kritikkverdige forhold» med tilhørende skjema for varsling og etiske retningslinjer mm.

Alt som angår HMS-arbeid ligger tilgjengelig for alle ansatte med tilgang til Kirkebakken, Den norske kirkes intranett og på Tunsberg sine nettsider. I etterkant av undersøkelsen rettet mot kvinnelige prester har det vært arbeidet ytterligere med varsling. Kirkerådet etablerte før jul 2021 en elektronisk varslingskanal som vil være tilgjengelig for begge arbeidsgiverlinjen. I 2022 blir varslingskanalen lansert og følges opp med opplæring.

B. Likestilling

Hovedmål:

Det har vært et hovedmål for kirken å arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap for kvinner og menn, og arbeide for en jevn kjønnsfordeling blant ansatte, valgte og frivillige medarbeidere. Dette er tydelig formulert i Strategiplan for likestilling mellom kjønn i Den norske kirke 2015-2023. Høsten 2021 ble det utarbeidet et forventningsdokument for

likestilling, integrering og mangfold som erstatter tidligere strategiplan for likestilling, inkludering og mangfold. Den ble vedtatt i kirkemøte i september.

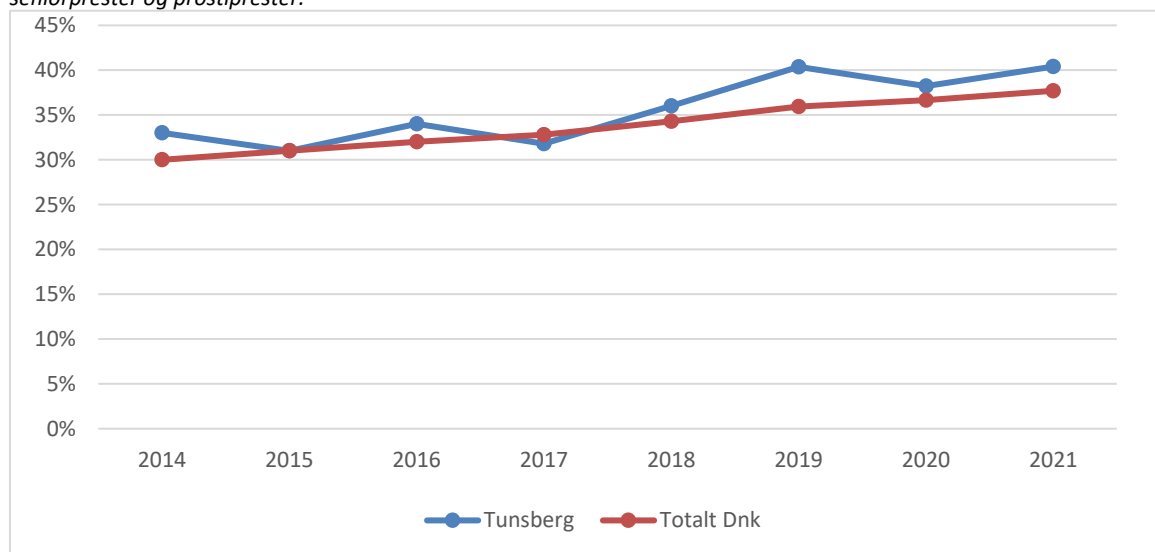
Kirken ønsker å sikre alle inkluderes, gis like rettigheter og muligheter uavhengig av kjønn, funksjonsnedsettelse og etnisitet. Kirken har som mål å arbeide med kjønns- og likestillingsperspektiver i teologi, liturgi, gudstjenesteliv, diakoni, trosopplæring og lederutvikling.

Kvinneandel i presteskaper

I Tunsberg har vi gjennom mange år vært oppmerksom på utviklingen av kvinneandelen i bispedømmet. Vi har hatt en bevissthet om å rekruttere kvinner inn i lederstillinger, og sørge for at kvinner får anledning til å delta på kompetansehevende kurs. Kvinneandelen i presteskaper er jevnt økende. Tallene for Tunsberg i 2021 viser både en liten oppgang fra 2020 og høyeste gjennomsnittet sammenlignet med de 7 foregående år.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Tunsberg	33%	31%	34%	31,8%	36%	40,38%	38,24%	40,4%
Totalt Dnk	30%	31%	32%	32,8%	34,28%	35,93%	36,64%	37,7%

Tabell 36. Kvinneandelen i presteskaper 2014-2021. Grunnlag: Biskopene, prostene, sokneprester, kapellaner, spesialprester, seniorprester og prostiprester.

Kvinneandel i lederstillinger, biskop og proster og bispedømme-kontoret

Kvinneandelen i lederstillinger i Tunsberg er noe høyere enn landsgjennomsnittet. I deler av 2021 har det vært konstituert prost i Drammen prosti grunnet at prost gikk av med pensjon. Konstituert prost er kvinne. Årsstatistikken viser dermed at Tunsberg har 9 proster. Siden det er forholdsvis få stillinger dette gjelder, vil selv små endringer gi store prosentvise endringer.

Presteskabet	Kvinner	Menn	Totalt	Prosent kvinner
Tunsberg	4	5	9	40 %
Totalt Dnk	32	67	99	28,70 %

Tabell 37. Kvinneandel i lederstillinger, presteskabet (prost, domprost og biskop), Tunsberg bispedømme 2021

På bispedømmekontoret er det tre lederstillinger, stiftsdirektør, leder for HR og forvaltning og kirkefagsjef. Stillingen som HR leder ble besatt i februar 2021. Det ble ansatt en kvinne i stillingen.

Administrasjonen	Kvinner	Menn	Totalt	Prosent kvinner
Tunsberg	1	2	3	33,3 %
Totalt Dnk	18	30	48	37,5 %

Tabell 38. Kvinneandel i lederstillinger, Administrasjonen, Tunsberg bispedømme 2021.

Vi opplever at det er mange kvinner i ledende stillinger i kirken, og fokuset på kjønnsperspektivet har endret seg de siste årene. Likevel er det fortsatt en stor overvekt av menn i ledene stillinger. Det ville vært naturlig at kvinneandelen i presteskabet også gjenspeilte seg i ledende stillinger.

Kvinneandel – søknader og tilsetninger i presteskabet

Når vi ser på antall søknader til prestestillinger både i Tunsberg og i Den norske kirke er de lik de tre siste årene. Kvinneandelen svinger fra år til år, men viser en god økning. Vi ser også at Tunsberg har en god økning i antall kvinnelige tilsetninger. Videre viser tallene at Tunsberg ligger godt over gjennomsnittet i Den norske kirke.

Søknader	2018			2019			2020			2021		
	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner	Antall søknader	Herav fra kvinner	Prosentandel kvinner
Tunsberg	52	17	32,69 %	55	24	43,64 %	85	38	45%	33	16	48%
Den norske kirke	646	231	35,76 %	687	279	40,61 %	673	291	43%	526	227	43%

Tilsetninger	2018			2019			2020			2021		
	Antall tilsetninger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner	Antall tilsetninger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner	Antall tilsetninger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner	Antall tilsetninger	Herav kvinner	Prosentandel kvinner
Tunsberg	11	6	54,55 %	11	5	45,45 %	16	5	31 %	10	6	60%
Den norske kirke	149	66	44,30 %	154	61	39,61 %	180	79	44 %	156	75	48%

Tabell 39. Kvinneandel søknader og tilsetninger i presteskabet, Tunsberg bispedømme 2021.

Refleksjon og analyse

Det er gledelig at vi har en likere fordeling av begge kjønn som søker stilling. Det er også et godt tegn at vi ligger over landsgjennomsnittet på tilsetning av kvinner. Det betyr at vi må fortsette arbeidet med å rekruttere begge kjønn og skape et arbeidsmiljø og arbeidsliv som beholder ansatte. Samlet sett i bispedømme har vi fremdeles en viss overvekt av mannlige ansatte i prestestillinger og proster. Det er et godt signal at vi i 2021 har greid å rekruttere flere kvinner. Fokuset vil fortsette i 2022 samt at vi skal følge opp forventningene i strategiplanen for likestilling, inkludering og mangfold som innebærer et fokus på kvinner i prestestilling og ledelse.

Kvinneandel – sykefravær, permisjoner og lønn, presteskap

Syke-fraværs-prosent	Totalt	1-3 dager	4-16 dager	16 dager- 8 uker	Mer enn 8 uker
Tunsberg	7,17 %	0,41 %	0,79 %	0,65 %	5,32 %
Menn, sykefraværs-prosent	5,63 %	0,29 %	0,65 %	0,43 %	4,26 %
Kvinner, sykefraværs-prosent	9,80 %	0,61%	1,03%	1,04 %	7,12 %

Tabell 40. Sykefravær, Tunsberg bispedømme 2021.

Refleksjon og analyse

Resultatene viser at det er en økning av sykefraværet i Tunsberg. Økningen i smitte har ført til større korttidsfravær. Det er lite forskjell på kvinner og menn når det gjelder korttidsfraværet. Hovedgrunnen til forskjellen mellom kvinner og menn er at det akkurat i år har vært flere kvinner i langtidsfravær.

Det er veldig sammensatte årsaker til dette som gjør det vanskelig å trekke tydelige konklusjoner om hva som knytter seg til arbeidssituasjonen. Vi vil følge med på ansattes arbeidssituasjon i tiden fremover, og jobbe videre for at kirken skal være en god arbeidsplass for alle.

C. Vurdering av mislighetsrisiko

Tunsberg bispedømmeråd legger til grunn «Økonomiregelverket for rettssubjektet Den norske kirke» i sitt arbeid og følger de regler for budsjettering og regnskapsføring som følger derav. Det er liten risiko forbundet med fare for mislighetshold knyttet til regnskap og økonomi.

I 2021 ble det gjennomført revisjon av personvern og informasjonssikkerhet i Tusberg bispedømme. Revisjonen avdekket en rekke forbedringsmuligheter, særlig knyttet til behandling av personsensitive opplysninger. Dette følges opp i en egen oppfølgingsplan, og i løpet av våren 2022 vil det meste være på plass i henhold til anbefalingene fra revisjonen.

Tunsberg bispedømme har hatt informasjon om varslingsrutiner på sine nettsider lenge, men medarbeiderundersøkelsene i 2021 (både den rettet mot kvinner i prestedtjeneste og den allmenne undersøkelsen) har vist at disse rutinene ikke er godt nok kjent blant alle medarbeidere i bispedømmet. Informasjon om varsling og lenke til mittvarsel.no er gjort mer tilgjengelig og varslingsrutinene vil være tema på ulike medarbeidersamlinger våren 2022.

Del V: VURDERING AV FREMTIDSUTSIKTER

Bærekraftsmål og «post korona»

Vi gjør opp status etter nok et år som på mange vis har fortonet seg som en berg- og dalbane. Pandemien har også i 2021 preget vår hverdag og gitt oss stadig nye påminninger om vår sårbarhet som mennesker og fellesskap, både lokalt, nasjonalt og globalt. Viruset kjenner ingen grenser, og pandemien demonstrerer at vi er del av et skjebnefellesskap med alt det skapte.

Pandemien setter oss mange år tilbake i kampen mot fattigdom, urettferdighet og klimaødeleggelser, men samtidig har vi sett at når vi forener kreftene og bygger allianser lokalt og globalt, er det ennå håp – også i kampen for å realisere bærekraftsmålene.

Dette året har vært fullt av tegn på kirkelige medarbeideres utholdenhet, vilje og evne til omstilling, tydelig dokumentert gjennom eksemplene i denne rapporten. Når menigheten ikke lenger kunne samles, måtte man lete etter andre måter å være kirke på. Både når det gjelder gudstjenesteliv, forkynnelse, diakoni, samhandling og ledelse har vi gjort viktige erfaringer som vi tar med oss videre. Spørsmålet er i hvor stor grad og på hvilken måte krisen har endret måten vi er – og vil være – kirke på.

Selv om mange av oss har fått nok av hjemmekontor, er det ingen tvil om at vi har gjort store framsteg i miljøriktig retning ved å kunne kommunisere og arrangere møter på digitale plattformer. Dette vil vi ha stor nytte av også når pandemien har sluppet taket. Vi må finne det gode balansepunktet mellom det fysiske og det digitale på flere områder.

Menighetsråd og medarbeidere har oppdaget nye digitale muligheter når trosopplæringstiltak, konfirmantsamlinger og gudstjenester ikke kunne gjennomføres ved fysisk frammøte, men det gjenstår å se om vanene er blitt varig endret. Kanskje må kirken lete utenom de kjente veiene og søke nytt terreng med det som til alle tider har vært utgangspunkt for kirken som Guds misjon i verden, lete etter nye måter å synliggjøre kirken på midt i folks hverdag? Det er interessant å observere at i perioder har f.eks. utegudstjenester vist seg å samle flere enn innendørgudstjenestene.

Mange menigheter har gjort positive erfaringer med å åpne kirkens dører de seinere åra, og dette har vært ekstra kjærkomment for mange i koronatiden. Når nordmenn forhåpentligvis skal finne veien tilbake til kirken i den kommende tiden, er åpne kirkedører et viktig og strategisk satsingsområde. Det har det siste tiåret vært gjort et stort og langsiktig arbeid for å styrke pilegrimsarbeidet i bispedømmet, og det har vært mange tiltak knyttet til Tunsbergleden og lokale vandringruter. Nå vil utfordringen være å legge til rette med god infrastruktur og åpne kirker, slik at både langvandrere og lokalbefolkningen kan bruke leden og oppdage kirkens estetiske og åndelige skatter.

Den norske kirke har satset friskt på diakonien de seinere årene, og på veien mot en mer normalisert morgendag kan kirkens diakonale innsats spille en viktig rolle for folkehelsen. Denne rapporten forteller om flere viktige arenaer der kirken i Tunsberg møter tydelige forventninger og bestillinger fra både offentlige instanser, humanitære organisasjoner og andre aktører for å tilby hjelp og støtte når livet blir for stort eller for lite. En psykolog ansatt i det offentlige helsevesenet uttrykte tydelig at det ofte er bedre med koordinerte tiltak ledet av kirkelige aktører enn å overlate ledelsen til statlige eller fylkeskommunale fagpersoner. Han uttrykte at «når det kommer en epost fra bispedømmekontoret, så stiller vi med glede opp».

For øvrig er det flere eksempler på vellykket samarbeid mellom kirken, frivillighetssentralen, organisasjoner og andre lokale krefter om å etablere møteplasser og andre tilbud for mennesker som lett faller utenfor. I samarbeid med Nav er det også mange som via slike tiltak har fått nyttig arbeidstrening på veien tilbake til en meningsfylt hverdag.

Siden pandemien har hindret oss i å reise utenlands, har mange tilbrakt enda mer tid på hytta dette året. Mange tilbringer i perioder nesten like mye tid på hytta som hjemme, og Tunsberg bispedømme omfatter mange av de mest populære feriemålene her til lands, enten det er til fjells eller langs kysten. Her har vi som kirke mye arbeid som gjenstår i drøftingen av hvordan vi disponerer våre ressurser og legger våre strategier.

Det er et mål at vi i kjølvannet av pandemien kan få utredet behovene for omprioritering og nysatsing på kirkelig nærvær og tilbud overfor hyttefolket. Her trenges det også samarbeid over bispedømmegrensene, og det er avgjørende at dette kan prioriteres også på nasjonalt nivå.

Nå har de fleste kommunene i bispedømmet valgt å knytte kommuneplanen til bærekraftsmålene, og mange steder er det en øket bevissthet også fra kirkens side om å knytte bærekraftsmålene til menighetens egne planer og strategier lokalt. Vi ser at kirken bidrar på mange felt å virkeliggjøre bærekraftsmålene, og arbeidet med dette kan bli en god plattform lokalt for samhandling med kommunene for å løse viktige samfunnsoppdrag.

Del VI: ÅRSREGNSKAPET

LEDELSESKOMMENTAR ÅRSREGNSKAPET 2021

Innledning

Tunsberg bispedømmeråd hadde i 2021 et merforbruk på kr 1 557 000 for ordinær drift. Dette tilsvarer 1,44 % mer enn tildelingen til drift for 2021. Når det gjelder tilskuddsmidler hadde bispedømmerådet i 2021 et mindreforbruk på kr. 1 071 000.

I regnskapsrapporten fra FØ pr 31.10.21 var det stipulerte et mindreforbruk på drift på ca. kr. 66 000, og det var først ved juletider at ledelsen ble varslet om et betydelig merforbruk på drift som da endte med ca. 1,6 mill.

Vurdering av vesentlige forhold

Kostnadene pr 31.12 fordeler seg med 87,46% til prestatjenesten og 12,54% til administrasjon. Av bispedømmets tildeling går 92,9% (2018: 93,8%, 2019: 94,2%, 2020: 93,3%) til lønnskostnader, og i prestatjenesten er 84,9% brukt av tildelingen til lønn. (2018: 85,4% og 2019: 86,4%, 2020: 84,9%).

Andel lønnskostnader ligger høyt og utfordrer av den grunn kostnadene til kompetanseutvikling, personalomsorg og andre satsninger – spesielt for prestatjenesten.

Regnskapet for administrasjonen viser et mindreforbruk på kr 109 000. Samlet merforbruk for prestatjenesten var kr. 1 666 000 ved årets slutt. November og desember alene hadde prestatjenesten et merforbruk på ca. 2,6 mill. sett mot budsjettet, noe som først ble oppdaget ved juletider.

Det aller vesentligste av merforbruket handler om rene lønnskostnader. Det er fortsatt behov for en grundig analyse av tallene for å finne årsaken til det store spriket mellom prognosen pr. 31.10 og det endelige resultatet. Dette vil skje i tett samarbeid med Kirkerådet, men foreløpig vil vi peke på følgende:

- Gjennom hele året har bispedømmerådet hatt fokus på å unngå et mindreforbruk i 2021. Med reduserte reise- og arrangementsutgifter har en regnet med at en har mye «å gå på» totalt sett (noe prognosene også viste). Prostene har fått beskjed om at de ikke trenger å spare penger, men bruke vikarer o.l. etter behov.
- Prostene har i for liten grad blitt gjort ansvarlige for egne budsjett, og verken proster eller bispedømmeadministrasjonen har hatt tilstrekkelig fokus på personalkostnadene i det enkelte prosti. Flere av prostene har verken tilstrekkelig opplæring i bruk av Xledger (regnskapsprogrammet) eller kunnskap om

økonomistyring. Samtidig må det igjen bemerkes at det først er de to siste månene kostnadene har avveket vesentlig i forhold til budsjett.

- Lønnsoppgjøret i 2021 kostet ca. 1,7. mill. samlet sett for Tunsberg bispedømmeråd. Dette var kun 95 000 mer enn prognosen, men mye tyder på at periodiseringen av lønnsoppgjøret ikke tok høyde for at kostnadene primært kom i årets to siste måneder.
- Tunsberg bispedømmeråd har i flere år budsjettert med et reelt merforbruk og deretter lagt inn et innsparingskrav for administrasjonen og den enkelte prost. Dette har ikke kommet godt nok fram i den fortløpende regnskapsrapporteringen slik at en tilsynelatende har hatt bedre resultater enn det en faktisk har hatt inkludert innsparingskravene.

Det ble fra 2021 innført nye rutiner for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke. Tilskudd ble i sin helhet utbetalt når rapport på fjoråret ble levert. Tildelingsbrev og oversikt over tilskuddsmottakere ble publisert på bispedømmets hjemmeside. Tilskudd ble utbetalt en gang pr. måned.

Det ble trukket inn kr. 202 000 i ubrukte trosopplæringsmidler utover 10% av det tildelte beløp i 2020. Det ble utbetalt kr. 151 600 i søkbare trosopplæringsmidler til fellesrådene. Mindreforbruk for trosopplæringen pr. 31.12.2021 er på kr. 61 000.

Tilskudd til stillinger innen diakoni og undervisning viser et mindreforbruk på kr. 1 010 000. En betydelig andel av rapportene ble levert veldig sent på året. Det ble utbetalt ekstra tilskudd til de fellesråd som kunne vise til merkostnader i sine rapporter for 2020– kostnad kr. 410 000. Det ble ikke ansett å være grunnlag for å utbetale de resterende midlene som planlagt da rapportene fra fellesrådene for 2020 viste at mange hadde mindreforbruk. Det ble tilført kr. 114 000 i nye diakonimidler. Tilskudd til kirkemusikk ble utbetalt i sin helhet for 2021. OVF-tilskudd ble utbetalt i sin helhet for 2021.

Konklusjon

Bispedømmerådet er ikke fornøyd med et merforbruk på nærmere 1,6 mill og vil i 2022 ta en rekke grep for å unngå dette i framtiden:

- En tydelig forventningsavklaring i forhold til prostene om deres ansvar for oppfølging av økonomien gjennom egne «tildelingsbrev» til hver prost.
- Opplæring av prostene og tett oppfølging fra bispedømmekontorets side med felles tilbakemelding om regnskapsstatus på hvert prostemøte.

- Gjennomgang av resursfordeling mellom prostiene og den totale ressursituasjonen i bispedømmet med målsetting om bedre sammenheng mellom tildeling og stillinger i prostiene.
- Bispedømmerådets eget budsjett utarbeides med utgangspunkt i faktisk tildeling inkl. eventuelle innsparingskrav slik at det ikke ligger egne innsparingskrav i budsjettet.
- Det settes av mer resurser i administrasjonen til oppfølging av regnskap og budsjett.

Tønsberg 14.03.2021.

Arild Mikkelsen
bispedømmerådsleder

Eigil Morvik
stiftsdirektør

Vedlegg: Årsregnskap 2021

Budsjettgruppe 1A

Tunsberg bispedømmeråd mottok i 2021 en samlet tildeling på kr 151 222 000 fra Kirkerådet. Driftstildelingen for 2021 var på kr 105 152 000.

Tunsberg bispedømmeråd har et merforbruk på drift ved utgangen av 2021 på kr 1 557 000. Forbruket var 1,44 % ut over tildelingen i 2021.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1 - Driftsregnskapet	31.12.2021	31.12.2021	
Inntekter	-1 230	-1 366	-136
Tilskudd/varekjøp	503	234	-269
Lønnskostnader	102 094	100 415	-1 679
Andre driftskostn	8 541	9 068	527
Sum budsjettgruppe 1	109 908	108 351	-1 557

Budsjettgruppe 1B og andre tilskudd

Tunsberg bispedømme ble i 2021 gitt tilskudd fra Kirkerådet på kr 41 769 000 til budsjettgruppe 2. Tunsberg bispedømme utbetalte i 2021 kr 29 170 000 i tilskudd til menigheter vedrørende trosopplæring og kr 11 992 000 til annen kirkelig virksomhet (vedrørende diakonstillinger, kateketstillinger og tilskudd til kirkemusikk). I tillegg ble det utbetalt kr 638 000 vedr. midler fra Opplysningsvesenets fond. Tilskuddene til annen kirkelig virksomhet omfatter 21,5 diakonstillinger og 9 kateketstillinger.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 2 og 3 - Tilskudd *	31.12.2021	31.12.2021	
Trosopplæring	29 170	29 231	61
Diakoni	6 183	7 242	1 059
Undervisning	5 530	5 481	-49
Kirkemusikk	279	279	-
Domkirke (Oslo og Nidaros)			-
Annet (inkl OVF)	638	638	-
Gruppe 3 (kun KR)			-
Sum budsjettgruppe 2 og 3	41 800	42 871	1 071

Særskilt om OVF-tilskuddet

Tilskuddet fra OVF ble gjort på bakgrunn av søknader vedtatt i bispedømmerådet lik tildelt beløp 2021 og ubrukte midler fra 2020.

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2021		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
Ovf			
Administrasjon - 491	60		-60
Diakoni - 492	115		-115
Barn og unge - 493	83		-83
Gudstjenesteliv - 494	30		-30
Kirkemusikk og kultur -495	210		-210
Samisk kirkeliv -496	20		-20
Andre fellestiltak (inkl SMM) - 497	140		-140
Internasjonale og økumeniske organisasjoner -498			-
Tildelt pluss ubrukte midler fra 2020	-20	638	658
Ovf total (for rapportering til Ovf)	638	638	-
